

Biblioteca

Revistă de bibliologie și știința informării

Tine în cămin la istoriat

Care tremurii pe prund

Într-o zi de vânt de la nord

Și răsună în la o secundă

Și în brațele mi intrase

Să alungi, pe pământ să mi cași

Să și așezorind din ciclul celăl

Să l' ridic da pe obraz

Pe gemenții mei sciti ven

Vin fi singuri, singurii

Tac m pînă înfiorela

Un ploaie în flori de leu

Într-o
Tala albă pînă galben

Și al meu braș încal și iulci

Leionul pradaș guri meli

Ala lala buze dulci

1 / 2021

Ștefan Ciocârlan

EDITORIAL

Preferințele utilizatorilor de bibliotecă, în schimbare?
Carmen Mihaiu .....p. 1

REPERE PROFESIONALE. METODOLOGIE

Adolescenții și lectura (II)
Ioana Frunte-Lată .....p. 3
Bibliotecari uniți
Melania Luana Butnariu,
Mariana Lucia Marian,
Claudia Șerbănuță .....p. 11

VIAȚA BIBLIOTECILOR

Donația Gheorghe Ionescu-Gion în colecțiile Bibliotecii
Județene „Dinicu Golescu” Argeș
Cristina Baci .....p. 15
Ziua Culturii Naționale
Daniela Carmen Sava.....p. 20

PATRIMONIU

„Cher confrère” : Intelectuali europeni de seamă îi scriau
lui A.D. Xenopol
Cristina Marinescu.....p. 22

MERIDIAN BIBLIOLOGIC

Abordarea formării profesionale a personalului de
specialitate din biblioteci din perspectiva educației
continue
Lilia Povestca.....p. 26

GALAXIA GUTENBERG

Activitatea editorială în orașul micii Uniri
Gabriela Harea .....p. 31

COLEGIUL EDITORIAL:

COMITET ȘTIINȚIFIC

prof. univ. dr. DOINA BANCIU
prof. univ. dr. AGNES ERICH
lect. univ. dr. MARIA MICLE
ELENA PINTILEI
conf. univ. dr. CRISTINA POPESCU
prof. univ. dr. ANGELA REPANOVICI
prof. univ. dr. ELENA TÎRZIMAN
acad. FLORIN FILIP
prof. univ. dr. ZANFIR ILIE
prof. univ. dr. MIRCEA REGNEALĂ
dr. OCTAVIAN MIHAIL SACHELARIE

COLEGIU CONSULTATIV

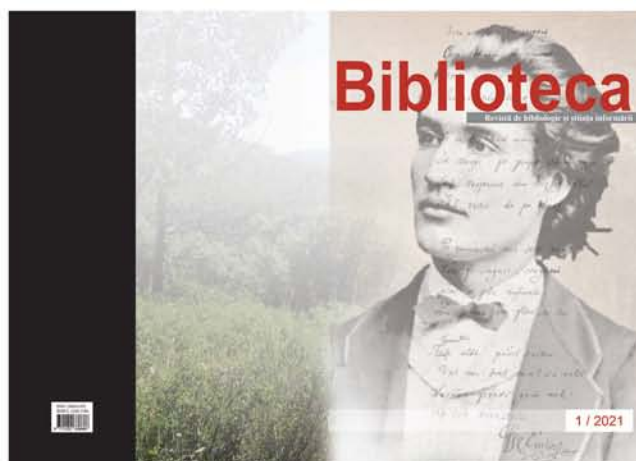
EUGENIA BEJAN
dr. ADRIANA-ELENA BORUNĂ
NICOLETA MARINESCU
dr. FLORICA-ELISABETA NUȚIU-VULCĂNESCU
VERA OSOIANU
dr. CARMEN-LEOCADIA PESANTEZ POZO
prof. univ. dr. hab. NELLY ȚURCAN
dr. ing. MIHAELA VOINICU
lect. univ. dr. ROBERT CORAVU
lect. univ. dr. CONSTANTIN ITTU

COLECTIV REDACȚIONAL

coordonator: dr. RALUCA MAN
tehnoredactare computerizată: FLORIN NISTOR
distribuție: ADRIANA IOSIF

Adresa: B-dul Unirii, nr. 22, București,
cod poștal 030833, OP 4, sector 3,
telefon: 021.3142434/1075,
e-mail: raluca.man@bibnat.ro
adriana.iosif@bibnat.ro (a se vedea coperta 3)

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor
aparține autorilor.

Preferințele utilizatorilor de bibliotecă, în schimbare?

Carmen MIHAIU, director general
Biblioteca Națională a României
e-mail: carmen.mihaiu@bibnat.ro

Deeseori m-am întrebat ce așteptări au de la Biblioteca Națională a României cititorii, comunitățile profesionale ale bibliotecarilor (interne și internaționale), editurile, dar și angajații proprii, dincolo de paradigmele de manual care definesc structura standard a serviciilor și a colecțiilor bibliotecilor, pentru a veni în întâmpinarea nevoilor societății. De-a lungul istoriei sale, dar cu precădere în ultimii 10 ani, Biblioteca Națională a României a căutat, prin încercări repetate, să își redefinească rolul pe piața culturală, în acord cu schimbările tehnologice și sociale. Deși la prima vedere poate părea simplu, în realitate lucrurile nu stau deloc așa. Încercările noastre, pline de bunăvoință, ce urmăresc să aducă în prim plan utilizatorul de servicii de bibliotecă și, de ce nu, consumatorul de produse culturale, se lovesc de inerția sistemului, ale cărui resorturi sunt reglementate de o legislație depășită, necorelată cu realitățile sociale de astăzi.

Felul în care publicul, cu precădere cel tânăr, vede instituția numită BIBLIOTECĂ s-a schimbat mult în ultima vreme. Ideea de reformă, de schimbare a vechii atitudini așa-zise „de ghișeu” este ceea ce ne propune noua generație. Suntem contemporanii celor mai profunde transformări tehnologice, economice, sociale și, implicit, culturale, din istoria omenirii, lucru care ne obligă să ne adaptăm permanent obiectivele instituționale la cerințele impuse de acestea. Dar pentru succesul unui astfel de demers, această adaptare trebuie să meargă mai departe, să devină o preocupare majoră și pentru cei care definesc politicile culturale la nivel de țară.

În plus, criza provocată de pandemie vine la pachet cu propriile reguli. Ceea ce știam despre rolul bibliotecilor, planurile noastre predictibile de dezvoltare, indicii economici și profesionali asumați prin strategiile instituționale suferă modificări dramatice. Schimbările în domeniul culturii și al educației sunt majore, și nu totdeauna în bine. Însă, cum orice criză aduce cu sine oportunitatea unui nou început, pandemia ne obligă să facem schimbări în modul nostru de acțiune în fața provocării, de a regândi drastic modelele folosite până acum.

Pandemia a creat o situație fără precedent, nepredictibilă și restrictivă, la care a trebuit să ne adaptăm rapid, să fim altfel, să descoperim răspunsurile cele mai potrivite pentru unele întrebări pe care, în alte condiții, le-am fi amânat pe termen nedefinit, în speranța analizării lor într-un timp „magic”. Pandemia a grăbit puțin lucrurile și ne-a creat „oportunitatea” trăirii unui astfel de timp, un timp ce a fost folosit pentru introspecție, evaluare, în scopul găsirii unor soluții optime la întrebările noastre.

Iată de ce redefinirea noastră ca instituție în raport cu publicul și personalul este esențială. Numai răspunsurile potrivite la întrebări esențiale ne vor ajuta să mergem mai departe.

Cu câteva luni în urmă, împreună cu colegii mei, căutam soluții la îndemână și ușor de implementat pentru ca bibliotecile să rămână active în comunitate. Vrând, nevrând, ne-am împrietenit cu tehnologia. Acceptând că aceasta va pătrunde din ce în ce mai adânc în viața noastră, iar bibliotecile digitale și resursele electronice vor deveni din ce în ce mai populare, ne asumăm regândirea rolului bibliotecilor și al bibliotecarilor dincolo de spațiul fizic al instituțiilor, dincolo de volumul colecțiilor și conținutul acestora, dar rămânând aceleași surse sigure și viabile de informare.

Pentru utilizatorii tineri, de exemplu, biblioteca poate fi o alternativă la produsele așa-zis culturale care domină astăzi piața, și care, de multe ori, sunt o stavilă în calea accesului la informație și divertisment de bună calitate. Parteneri tradiționali ai instituțiilor de învățământ, bibliotecile trebuie să iasă din matcă, să vină în întâmpinarea nevoilor tinerilor, dar nu oricum, ci în urma unor analize concrete ale acestora, și, abia mai apoi, oferindu-le alternative culturale și de petrecere a timpului liber, prin crearea de medii în care să fie posibilă interacțiunea digitală sau prin oferirea de soluții creative și atractive.

Pentru formularea unor astfel de soluții, ca strategie managerială, ne-am propus să căutăm răspunsuri la câteva întrebări esențiale, în cadrul unui sondaj de opinie asupra rolului Bibliotecii Naționale a României în comunitate, a felului în care imaginea sa este receptată de public, răspunsuri care să ne conducă mai departe spre luarea unor decizii în cunoștință de cauză. Scopul nostru a fost să aflăm cât de multe știi oamenii (cititori, vizitatori ocazionali sau persoane care nu au trecut niciodată pragul instituției) despre Biblioteca Națională și colecțiile sale, despre așteptările utilizatorilor în contextul pandemiei, dar și în viitor.

Este acel moment în care ne întrebăm *Încotro?* și mai ales *Cum mergem mai departe?*, dar nu mai pornim de niciunde, ci ne bazăm pe o analiză concretă a activității noastre, realizată prin prisma ochiului critic al publicului.

Considerăm acest studiu un important instrument pentru a găsi modalități de a dezvolta servicii potrivite publicului deja fidel Bibliotecii și, mai ales, de a atrage un public nou. Bogăția de date disponibile ne ajută să evaluăm, să planificăm și să promovăm serviciile specifice, pentru a fi capabili să ne comparăm cu așteptările cititorilor, ale membrilor comunității, în general.

În cadrul studiului amintit, desfășurat în perioada aprilie-iulie 2020, 334 de persoane au răspuns chestionarului distribuit online, răspunsurile acestora fiind analizate de către specialiștii instituției noastre. Întrebările deschise ale chestionarului au permis respondenților să formuleze sugestii cu privire la

acțiunile pe care Biblioteca ar trebui să le întreprindă pentru a veni în întâmpinarea nevoilor publicului. Cel mai des, în răspunsurile primite, s-au regăsit următoarele idei:

- Utilizarea mediului online pentru a extinde accesul publicului, dincolo de barierele geografice: tururi virtuale; digitizarea fondului de carte și punerea lui online la dispoziția publicului.
- Dezvoltarea unor servicii în sprijinul comunității: îndrumare pentru șomerii; cursuri de alfabetizare digitală; cursuri de comunicare, educație civică, dezvoltare personală, educație critică etc.
- Organizarea de evenimente profesionale: conferințe și dezbateri pe diverse teme de interes; organizarea și participarea la evenimente profesionale internaționale.
- Promovarea lecturii și a cărții în rândul publicului: organizarea de cercuri de lectură conduse de profesori sau de scriitori; promovarea scriitorilor contemporani prin evenimente dedicate; lansări de carte; cluburi de carte; târguri de carte etc.
- Extinderea serviciilor Bibliotecii Naționale a României către diferite comunități locale: colaborarea cu biblioteci publice și școlare; derularea de proiecte în parteneriat cu instituții de învățământ preuniversitar și universitar.
- Organizarea de evenimente culturale gratuite: activități pentru copii și adolescenți; activități culturale pentru vârstnici; dezbateri literare; proiecții de film; concerte; expoziții.

- Îmbunătățirea condițiilor de acces ale utilizatorilor în bibliotecă: extinderea programului de funcționare (o sală de lectură deschisă 24/7); semnalizarea mai bună a spațiilor din Bibliotecă.

Sondarea periodică a opiniei utilizatorilor, dar mai ales a publicului pe care o bibliotecă dorește să îl atragă, are rolul de a cartografia și reda imaginea unei instituții așa cum este ea receptată la un anumit moment în timp. Totodată, rezultatele desprinse din analiza răspunsurilor obținute nu este folositoare doar instituției inițiatore, ci pot constitui un punct de reper și de pornire în crearea unor politici publice adecvate cerințelor publicului.

Le mulțumim tuturor celor care s-au implicat în acest sondaj și ne-au oferit oportunitatea de a cunoaște mai bine profilul utilizatorului de bibliotecă și, totodată, șansa de a ne apropia, prin serviciile pe care le oferim, cât mai mult de ceea ce ei așteaptă de la o instituție ca a noastră. Pentru perioada următoare, avem în vedere implementarea sugestiilor primite, în măsura în care acestea corespund legislației în vigoare și, desigur, condiționat de eliminarea restricțiilor impuse de pandemie.

Perioada pe care o traversăm ne-a demonstrat clar că suntem importanți, nu numai prin brand, prin statutul pe care îl oferă legislația, prin ziduri și clădiri care delimitează un patrimoniu, ci și prin forța care generează schimbări de paradigmă într-o dimensiune în care structurarea digitală a informației devine mai importantă decât depozitele fizice care limitează o colecție de documente.

Biblioteca Națională a României - Atrium

Adolescenții și lectura (II)

drd. Ioana FRUNTE-LATĂ

Universitatea din București. Facultatea de Litere. Școala Doctorală

Biblioteca Județeană „Panait Cerna” Tulcea – șef birou

Biroul Împrumut carte pentru adulți și copii. Colecții Speciale. Depozitul Legal Local

email: fruntela@yahoo.com

5. Adolescenții tulceni și lectura: studiu de caz

5.1 Ipoteze și obiective

În ultimii ani se aud tot mai multe voci (avizate sau mai puțin avizate) care spun că tinerii de azi nu mai citesc. Cu toate acestea, prospectând piața editorială s-a constatat o abundență de titluri destinate tinerilor, abundență care nu s-ar justifica dacă nu ar exista și publicul care să cumpere astfel de cărți.

De asemenea, studiind cifrele statistice din perioada 2014-2018, observăm o scădere a procentului adolescenților din totalul utilizatorilor nou-înscriși la Biblioteca Județeană „Panait Cerna” Tulcea, în anii 2017 și 2018. Redăm în tabelul de mai jos evoluția acestor cifre:

ANUL	UTILIZATORI NOU ÎNSCRIȘI		
	Grupa de vârstă 15-19 ani	Total	Pondere (A din B)
2014	15	1131	1,33%
2015	130	1041	12,49%
2016	164	905	18,12%
2017	171	986	17,34%
2018	159	1026	15,50%

Cele expuse mai sus ne-au determinat ca în perioada 01 aprilie 2019-31 mai 2019 să realizăm o cercetare prin care să răspundem la câteva întrebări referitoare la ce, cât și când citesc adolescenții liceeni tulceni, cum își aleg lecturile, ce genuri literare preferă și ce i-ar putea convinge să citească mai mult.

Ca instrument de lucru s-a folosit chestionarul.

Am considerat că rezultatele obținute vor fi de un real folos bibliotecarilor tulceni (școlari și publici) în demersurile lor ulterioare privind cunoașterea utilizatorilor și a potențialilor utilizatori, de îndrumare a actului de lectură și chiar de organizare a activității profesionale. De asemenea, aceste rezultate vor constitui drept bază de comparație pentru o viitoare cercetare ce se va realiza în anul școlar 2020-2021.

Pentru unele răspunsuri se pot folosi ca reper de comparație rezultatele cercetărilor internaționale și românești expuse în prezenta lucrare.

5.2 Eșantionarea

Cercetarea s-a bazat pe voluntariatul viitorilor respondenți, motiv pentru care nu s-a stabilit un eșantion exact din rândul elevilor celor 11 instituții de învățământ liceal și profesional din municipiul Tulcea și 6 din județul Tulcea, ci s-a stabilit doar

aplicarea în fiecare instituție de învățământ a câte 10 chestionare pentru fiecare din cei 4 ani de studiu (clasele IX-XII).

Au răspuns solicitării noastre de a participa la cercetarea *Adolescenții tulceni și lectura* un număr de 14 instituții de învățământ: Colegiul Agricol „Nicolae Cornățeanu” Tulcea, Colegiul Dobrogean „Spiru Haret” Tulcea, Colegiul Economic „Delta Dunării” Tulcea, Liceul „Brad Segal” Tulcea, Liceul de Arte „George Georgescu” Tulcea, Liceul „Grigore Moșil” Tulcea, Liceul „Ion Creangă” Tulcea, Liceul Tehnologic „Anghel Saligny” Tulcea, Școala Profesională „Danubius” Tulcea, Liceul „Dimitrie Cantemir” Babadag, Liceul „Jean Bart” Sulina, Liceul Teoretic „Constantin Brătescu” Isaccea, Liceul Teoretic „Gheorghe Munteanu-Murgoci” Măcin, Liceul Tehnologic Topolog.

Din cele 600 de chestionare primite pentru prelucrare în Excel au fost eliminate cele care nu conțineau indicații referitoare la anul de studiu astfel că, în final, numărul total al respondenților a fost de 597, din care 158 din clasele a IX-a, 140 din clasele a X-a, 155 din clasele a XI-a și 144 din clasele a XII-a.

Chestionarul a cuprins 10 întrebări cu variante de răspuns și o întrebare deschisă: 1. *Ce este lectura?*, cu variantele de răspuns A. O plăcere, B. O necesitate, C. O obligație; 2. *Ce citești?*, cu variantele de răspuns A. Bibliografie școlară, B. Literatură clasică română și universală, C. Literatură contemporană română și universală, D. Lucrări de specialitate din diverse domenii; 3. *Când citești?*, cu variantele de răspuns: A. Zilnic, B. În week-end, C. În vacanță, D. Când călătorești; 4. *Cât citești (cumulat într-o săptămână)?*, cu variantele de răspuns: A. Mai puțin de o oră, B: O oră, C: Mai mult (cât?); 5. *Unde citești?*, cu variantele de răspuns A. Acasă, B. La bibliotecă, C. La școală, D. În parc, E. În mijloacele de transport; 6. *Cum alegeți ceea ce citești?*, cu variantele de răspuns: A. Citesc tot ce îmi cade în mână, B: Citesc ce îmi recomandă profesorii, C. Citesc ce îmi recomandă prietenii sau colegii, D. Țin cont de recenziile / recomandările specialiștilor (bibliotecari, librari, postări în mediul on-line); 7. *Ce fel de cărți citești?*, cu variantele de răspuns: A. Tipărite, B. Electronice; 8. *De unde vă procurați ceea ce citești?*, cu variantele de răspuns: A. Cumpăr, B. Împrumut de la bibliotecă, C. Împrumut de la prietenii sau colegi, D. Descarc de pe Internet; 9. *Sunteți înscris/înscrisă la bibliotecă?*, cu variantele de răspuns: A. Da, la biblioteca școlii, B. Da, la Biblioteca Județeană „Panait Cerna” Tulcea, C. Da, la biblioteca din localitatea de domiciliu, D. Nu.

Itemul nr. 10 *Aș citi mai mult dacă...* a fost singurul item subiectiv (cu răspuns deschis) iar itemul nr. 11 *Sunt...* a avut variantele de răspuns: A. elev și B. elevă. Răspunsul la acest item trebuia să cuprindă și precizarea privind anul de studiu (clasa), obținându-se astfel informații referitoare atât la anul de studiu cât și la genul respondenților.

5.3. Analiza rezultatelor

1. Ce este lectura?

Pentru cei mai mulți dintre cei 597 de respondenți, lectura este o plăcere. Au ales această variantă de răspuns 293 dintre ei, ceea ce înseamnă 49,08%. Pentru 184 de respondenți (30,82%) lectura reprezintă o necesitate iar pentru 57 dintre aceștia (9,55%) lectura este o obligație.

Cumulat, cuvântul *plăcere* este asociat cu *lectura* de 347 de adolescenți tulcenii, ceea ce înseamnă 58,12% din numărul total al respondenților. De subliniat este și faptul că 237 de adolescenți (39,7% din numărul total al respondenților) recunosc necesitatea lecturii în timp ce doar pentru 57 dintre respondenți (9,55%) lectura nu este altceva decât o obligație.

Grafic, rezultatele la întrebarea 1. *Ce este lectura?*, generale și pe ani de studii sunt redată în figurile 1a și 1b:

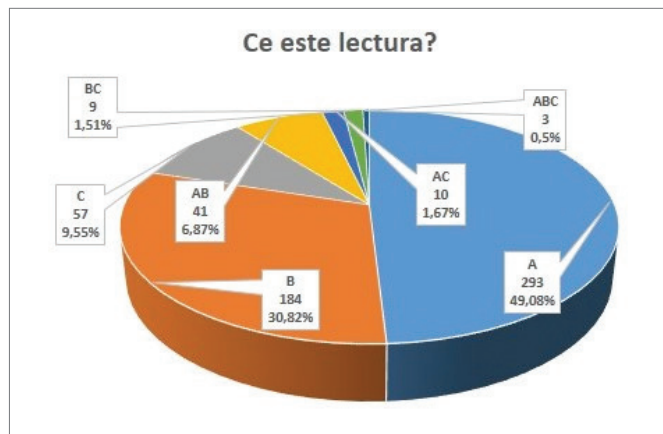

Figura 1a. Analiza răspunsurilor la întrebarea *Ce este lectura?*

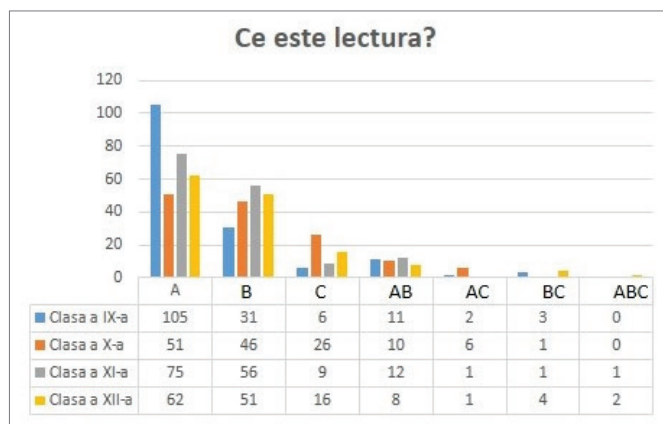

Figura 1b. Analiza răspunsurilor date pe ani de studii la întrebarea *Ce este lectura?*

2. Ce citiți?

Cei mai mulți dintre cei 597 de adolescenți care au fost chestionați citesc literatură clasică română și universală. Au ales această variantă de răspuns 198 dintre ei, ceea ce înseamnă 33,17% din numărul total al respondenților. 102 dintre respondenți (17,10%) citesc literatură contemporană română și universală, urmează în ordinea preferințelor bibliografia școlară, 90 de respondenți (15,08%) alegând această variantă de răspuns. 85 de adolescenți (14,24% din numărul total al respondenților) citesc lucrări de specialitate din diverse domenii, cum ar fi: istorie, psihologie, teatru, echitație, medicină, dezvoltare personală, antreprenoriat,

spiritualitate, religie, IT, astronomie, electricitate, biologie, chimie, tehnologie, economie.

Grafic, răspunsurile la întrebarea 2. *Ce citiți?*, cumulate și pe ani de studii, sunt redată în figurile 2a și 2b.

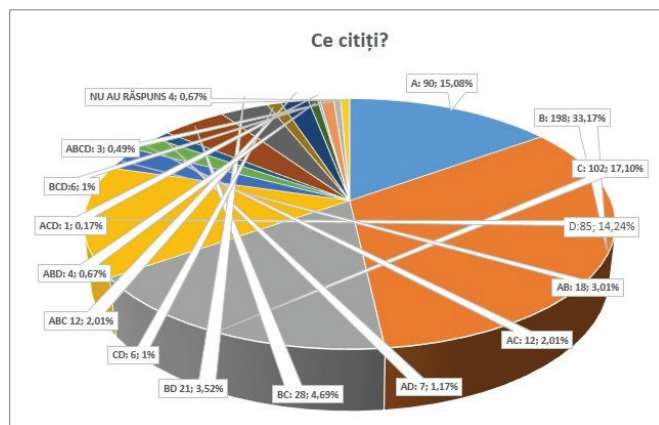

Figura 2a. Analiza răspunsurilor la întrebarea *Ce citiți?*

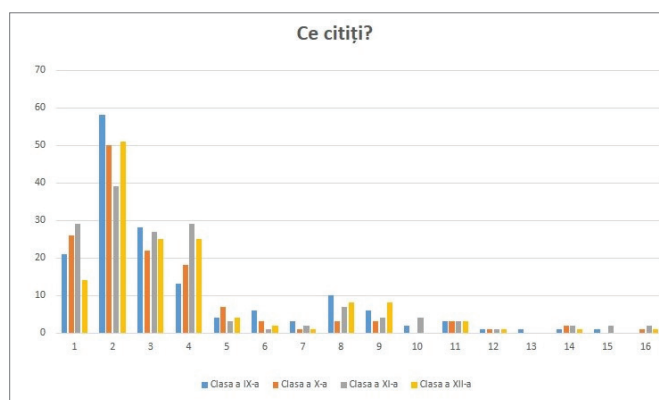

Figura 2b. Analiza răspunsurilor date pe ani de studii la întrebarea *Ce citiți?*

3. Când citiți?

Cei mai mulți dintre adolescenții tulcenii chestionați citesc în week-end. Au dat acest răspuns 167 (27,97% dintre cei 597 de respondenți). 157 (26,3%) citesc doar în vacanță iar zilnic citesc 127 (21,27% din numărul total al respondenților). 76 (12,73%) dintre adolescenții tulcenii chestionați citesc doar atunci când călătoresc.

Un adolescent tulcean chestionat a spus că nu citește niciodată.

Grafic, răspunsurile la întrebarea 3. *Când citiți?*, cumulate și pe ani de studii, sunt redată în figurile 3a și 3b.

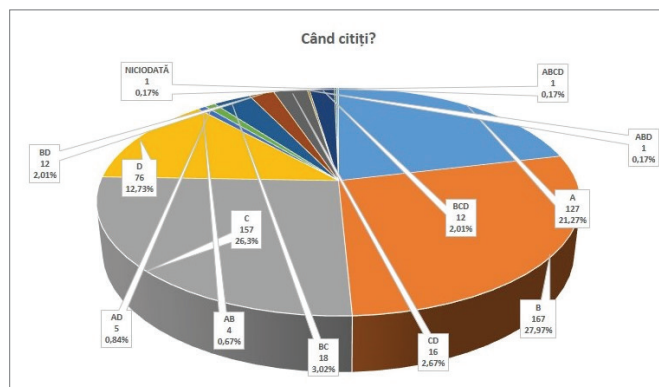

Figura 3a. Analiza răspunsurilor la întrebarea *Când citiți?*

Grafic, răspunsurile la întrebarea 6. *Cum alegeți ceea ce citiți?*, cumulate și pe ani de studii, sunt redată în figurile 6a și 6b.

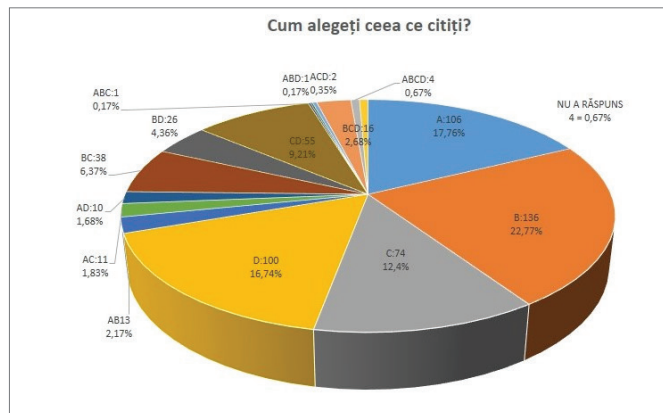

Figura 6a. Analiza răspunsurilor la întrebarea *Cum alegeți ceea ce citiți?*

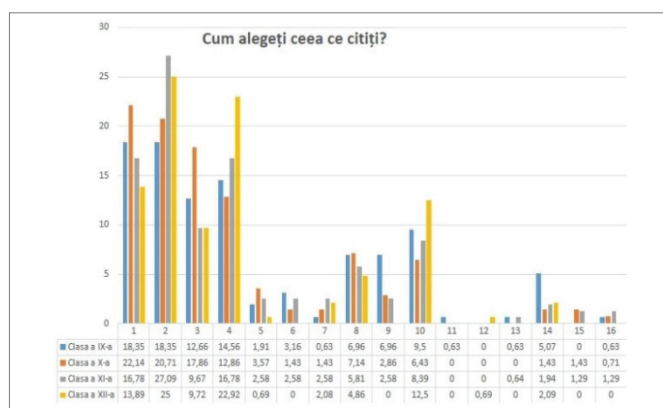

Figura 6b. Analiza răspunsurilor date pe ani de studii la întrebarea *Cum alegeți ceea ce citiți?*

7. Ce fel de cărți citiți?

Cei mai mulți dintre cei 597 de liceeni tulceni chestionați citesc doar cărți tipărite. Au optat pentru această variantă de răspuns 367 (61,47%) dintre ei. 123 (20,61%) au spus că citesc atât cărți tipărite cât și cărți electronice iar ceilalți 107 (17,92%) citesc doar cărți electronice.

Pe ani de studii, se remarcă o creștere constantă a interesului pentru cărțile electronice de-a lungul anilor de studii: de la 10,76% dintre liceenii de clasa a IX-a, 17,14% dintre liceenii de clasa a X-a, 20,65% dintre liceenii tulceni de clasa a XI-a până la 23,61% dintre liceenii tulceni de clasa a XII-a chestionați.

Grafic, răspunsurile la întrebarea 7. *Ce fel de cărți citiți?*, cumulate și pe ani de studii, sunt redată în figurile 7a și 7b:

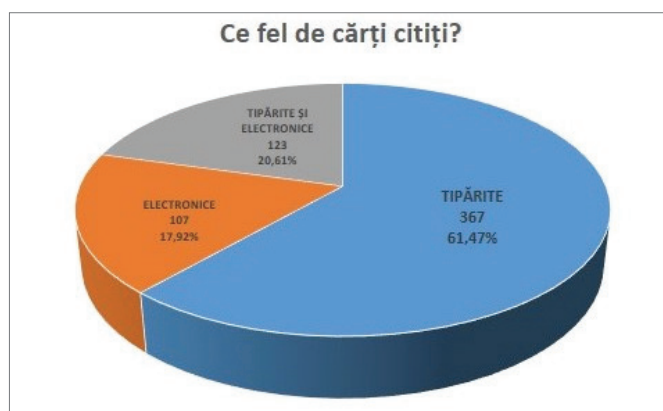

Figura 7a. Analiza răspunsurilor la întrebarea *Ce fel de cărți citiți?*

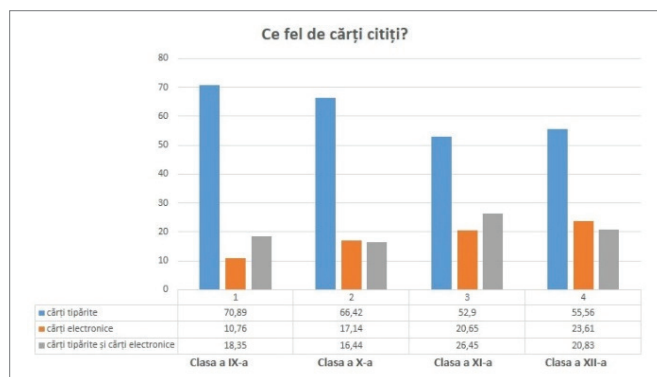

Figura 7b. Analiza răspunsurilor date pe ani de studii la întrebarea *Ce fel de cărți citiți?*

8. De unde vă procurați ceea ce citiți?

Cei mai mulți dintre adolescenții tulceni citesc doar ceea ce împrumută de la bibliotecă. Au dat acest răspuns 127 de respondenți (21,27% din totalul de 597). 117 (19,60%) dintre ei folosesc tehnologia modernă, descărcând de pe Internet cărțile pe care le citesc. 76 de liceeni tulceni (12,73% dintre cei chestionați) doresc să aibă o bibliotecă personală, motiv pentru care cumpără cărțile pe care vor să le citească. 45 (7,54%) împrumută de la prieteni sau colegi.

Se remarcă faptul că doar 276 de adolescenți tulceni (46,22% dintre cei 597 chestionați) împrumută de la bibliotecă ceea ce doresc să citească.

Grafic, răspunsurile la întrebarea 8. *De unde vă procurați ceea ce citiți?*, cumulate și pe ani de studii, sunt redată în figurile 8a și 8b.

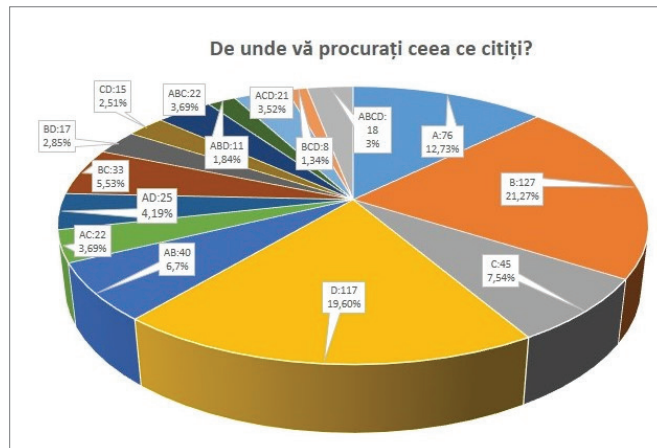

Figura 8a. Analiza răspunsurilor la întrebarea *De unde vă procurați ceea ce citiți?*

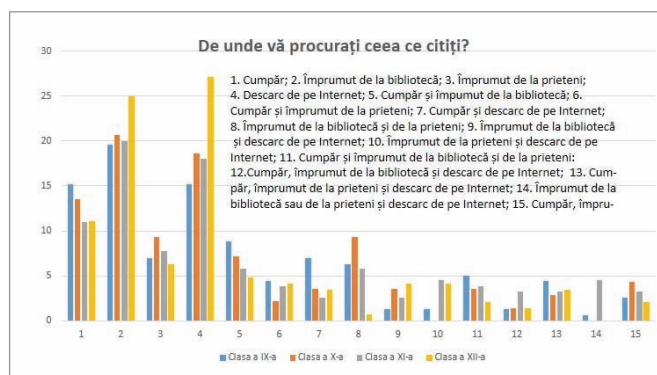

Figura 8b. Analiza răspunsurilor date pe ani de studii la întrebarea *De unde vă procurați ceea ce citiți?*

9. Sunteți înscris / înscrisă la bibliotecă?

La vremea aplicării chestionarului, cei mai mulți respondenți erau înscriși la biblioteca școlii: 207 (34,68% din totalul celor 597 de adolescenți tulceni chestionați). 164 (27,47%) nu erau înscriși la vreo bibliotecă, 70 (11,73%) erau înscriși atât la biblioteca școlii cât și la Biblioteca Județeană „Panait Cerna” Tulcea, 58 (9,72%) erau doar utilizatori ai Bibliotecii Județene „Panait Cerna” Tulcea, 47 (7,86%) frecventau atât biblioteca școlii cât și biblioteca publică din localitatea de domiciliu, 41 (6,86%) erau înscriși doar la biblioteca din localitatea de domiciliu, 7 (1,17%) erau utilizatori atât ai bibliotecii școlii cât și ai Bibliotecii Județene „Panait Cerna” Tulcea și ai bibliotecii din localitatea de domiciliu, un respondent era utilizator doar al bibliotecii școlii iar altul era înscris doar la biblioteca din localitatea de domiciliu.

Un respondent nu a răspuns la această întrebare.

Grafic, răspunsurile la întrebarea 9. *Sunteți înscris / înscrisă la bibliotecă?*, cumulate și pe ani de studii, sunt redată în figurile 9a și 9b.

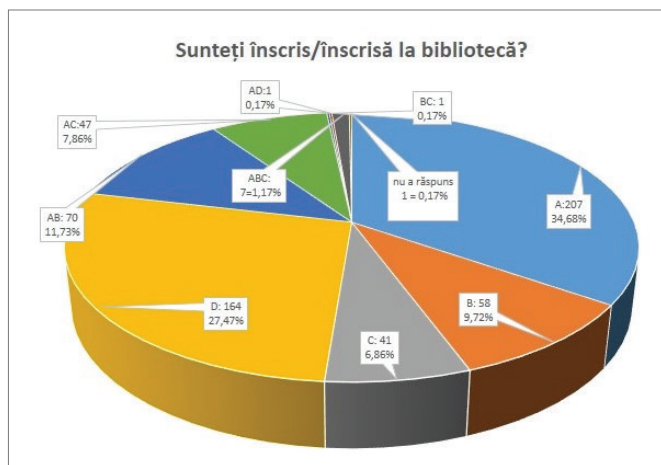

Figura 9a. Analiza răspunsurilor la întrebarea *Sunteți înscris/înscrisă la bibliotecă?*

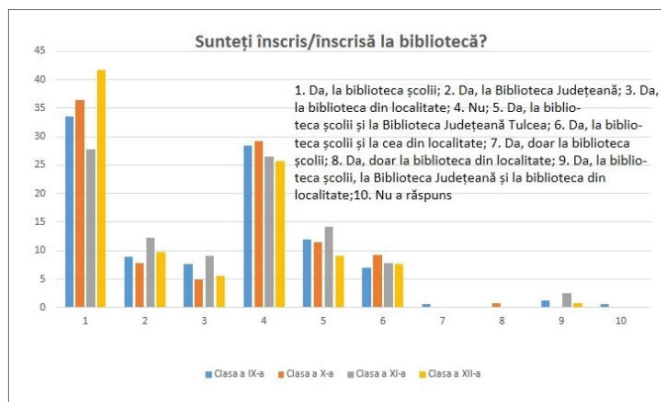

Figura 9b. Analiza răspunsurilor date pe ani de studii la întrebarea *Sunteți înscris/înscrisă la bibliotecă?*

10. Aș citi mai mult dacă...

Fiind un item subiectiv, răspunsurile au fost multiple și destul de greu de încadrat într-o formulare succintă. S-au conturat, totuși, 10 astfel de formulări în care să fie încadrate răspunsurile primite. Astfel, mai mult de jumătate dintre liceenii tulceni chestionați au spus că ar citi mai mult dacă ar avea mai mult timp. Au dat acest răspuns 351 de respondenți (58,80% din totalul de 597). 60 dintre ei (10,05%) consideră

că nu sunt suficiente cărți interesante, prin urmare ar citi mai mult dacă ar exista mai multe astfel de cărți. 39 de adolescenți tulceni (6,53%) au spus că ar citi mai mult dacă le-ar plăcea / nu le-ar fi lene / nu ar avea alte preocupări, 20 (3,35%) dintre cei 597 de liceeni tulceni chestionați își doresc o bibliotecă personală, prin urmare spun că ar citi mai mult dacă ar avea mai mulți bani ca să-și cumpere cărți. 17 (2,85%) consideră că lipsa unei motivații este cea care îi împiedică să citească, astfel că aceștia ar citi mai mult dacă le-ar folosi la ceva / li s-ar pune note pe citit / i-ar plăti cineva / i-ar obliga mama sau ar vrea să-și dezvolte vocabularul. 15 liceeni tulceni (2,51% dintre cei chestionați) pun lipsa de apetit pentru lectură pe seama existenței Internetului, telefonului sau a rețelelor de socializare, 8 (1,34%) își doresc un program extins al bibliotecii la care sunt înscriși iar 6 (1%) au spus că ar citi mai mult dacă ar locui mai aproape de bibliotecă. 18 (3,02%) au dat răspunsuri multiple sau au dat alte răspunsuri: dacă s-ar studia literatura universală în școală, dacă nu aș avea atât de multe teme, dacă nu aș avea examene, dacă nu ne-ar obliga profesorii sau, dimpotrivă, dacă ne-ar obliga profesorii, dacă ar fi cărți interactive, dacă ar avea mai multe poze cărțile, dacă ar avea cunoștințe de gestionare a timpului și chiar dacă ar fi pace în lume.

Au preferat să nu răspundă la această întrebare 63 de respondenți (10,55% din totalul de 597).

Răspunsurile la această întrebare sunt redată grafic în figurile 10a și 10b.

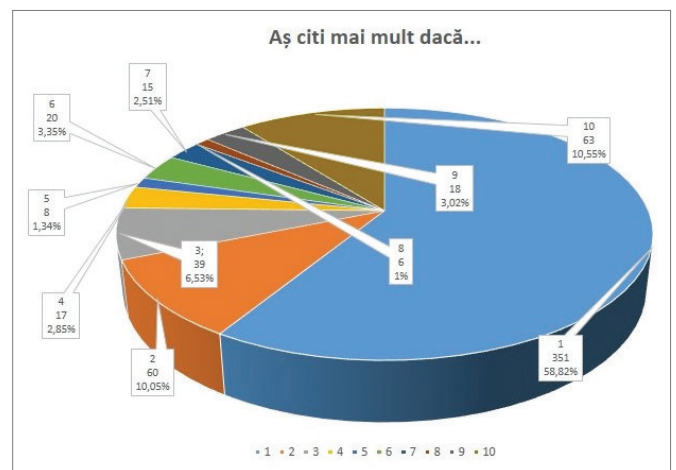

Figura 10a. Analiza răspunsurilor la întrebarea deschisă *Aș citi mai mult dacă...*

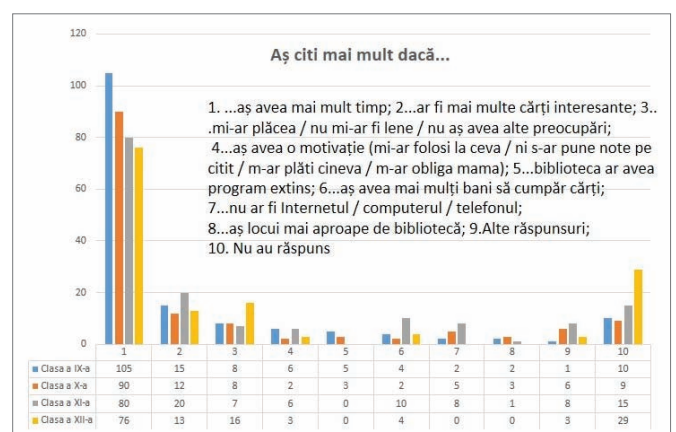

Figura 10b. Analiza răspunsurilor date pe ani de studii la întrebarea deschisă *Aș citi mai mult dacă...*

11. Genul respondenților

Din totalul celor 597 de liceeni tulceni care s-au oferit să răspundă la chestionar, 406 (68%) erau eleve, 186 (31,16%) erau elevi iar 5 (0,84%) nu au răspuns.

Pe ani de studiu, structura a fost următoarea: clasa a IX-a: 126 (79,75%) eleve, 31 (19,62%) elevi iar un subiect nu a răspuns; clasa a X-a: 92 (65,71%) eleve și 48 (34,29%) elevi; clasa a XI-a: 101 (65,16%) eleve, 50 (32,26%) elevi iar 4 (2,58%) nu au răspuns; clasa a XII-a: 87 (60,42%) eleve, 57 (39,58%) elevi.

În figurile 11a și 11b sunt redată grafic aceste rezultate.

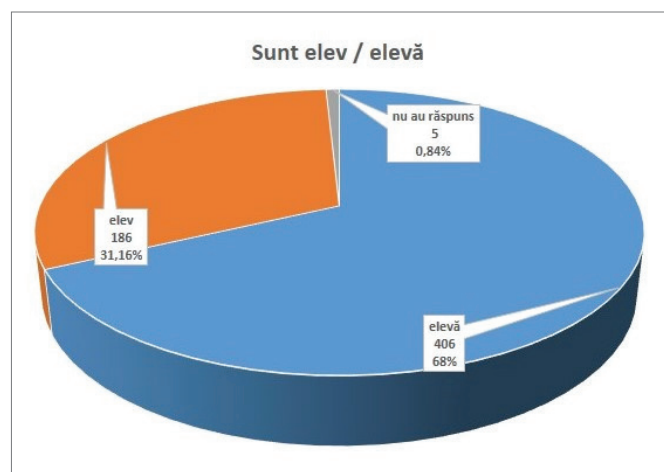

Figura 11a. Genul respondenților

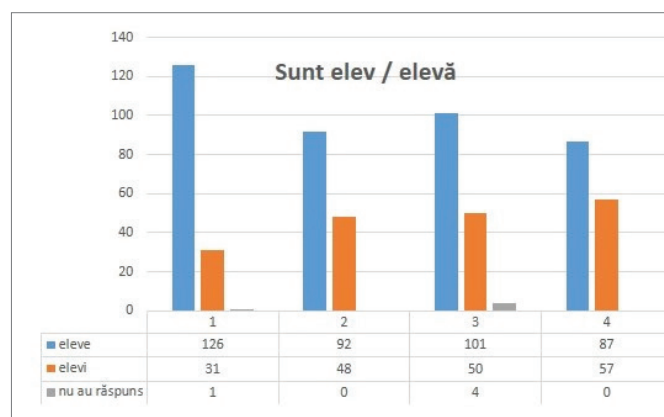

Figura 11b. Genul respondenților, pe ani de studii

5.4. Concluzii

Motivația realizării acestui studiu a fost, în principal, inexistența unor astfel de demersuri la nivelul comunității locale tulcene, cu atât mai puțin la nivelul unei anumite categorii de public, adolescenții. Nici la nivel național nu se poate spune că a existat o preocupare deosebită în acest sens, cu câteva excepții sesizate și în prezenta lucrare. Adăugăm la acestea studiul *Servicii și programe oferite adolescenților și tinerilor adulți cu vârsta între 14 și 25 de ani* realizat în anul 2013 de un colectiv de specialiști din cadrul Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj în cadrul proiectului *Bibliotecii județene – Centre de excelență*. Studiul a avut la bază un chestionar privind serviciile și programele oferite adolescenților și tinerilor adulți (14-25 ani) aplicat la nivelul celor 40 de biblioteci județene din România și al Bibliotecii Metropolitane București.

Din datele cuprinse în studiul *Servicii și programe oferite adolescenților și tinerilor adulți cu vârsta între 14*

și 25 de ani reiese că, la sfârșitul anului 2011, procentul adolescenților și tinerilor adulți cu vârsta cuprinsă între 14 și 25 de ani reprezenta 8.84% din totalul utilizatorilor înscriși la bibliotecile județene¹, cifră cu mult inferioară celor care reies din analiza datelor statistice privind utilizatorii Bibliotecii Județene „Panait Cerna” Tulcea din perioada 2015-2018. Astfel, procentul adolescenților care s-au înscris la biblioteca tulceană, din numărul total al utilizatorilor, este cuprins între 12,49% și 18,12% (maxim atins în anul 2016). Prin urmare, adolescenții tulceni vin la Biblioteca Județeană cu toate că aceasta nu le-a oferit în mod regulat servicii dedicate și nici nu s-a dovedit interesată de cunoașterea așteptărilor acestui segment de public.

Ținând cont de atracția tinerilor față de noile tehnologii, uneori există falsă convingere că dotarea bibliotecii cu câteva computere puse la dispoziția tuturor utilizatorilor și accesul gratuit la Internet o oră pe zi sunt suficiente pentru a schimba modul în care aceștia se raportează la biblioteca publică.

Considerăm că procentul ridicat pe care îl reprezintă adolescenții în rândul utilizatorilor Bibliotecii Județene „Panait Cerna” Tulcea obligă la regândirea serviciilor și programelor destinate acestei categorii și la o necesară reflecție asupra importanței care i se acordă în elaborarea politicilor de achiziție, împărțirii bugetului bibliotecii, conceperea programelor de formare profesională a bibliotecarilor etc.

Cât privește relația adolescenților tulceni cu cartea și lectura, principala concluzie care se desprinde din analiza rezultatelor chestionarului *Adolescenții tulceni și lectura* este că, în general, liceenilor tulceni le place încă să citească, de vreme ce 58% dintre ei au asociat cuvintele *lectură* și *plăcere* și doar 10% au asociat același cuvânt *lectură* cu *obligație*. Acest procent, al adolescenților tulceni care citesc de plăcere, este comparabil cu cel al colegilor lor de generație din Bistrița, dar mult inferior celui care redă numărul adolescenților francezi care citesc de plăcere (78%). În plus, plăcerea de a citi oscilează de-a lungul anilor de liceu. Cel mai mult le place să citească elevilor din primul an de liceu (75%) și cel mai puțin celor din clasa a X-a (48%). Același lucru se întâmplă și în cazul adolescenților francezi. O explicație a acestui fapt poate fi, în cazul adolescenților tulceni și în general, a adolescenților din țara noastră, și aceea că elevii de clasa a VIII-a rămân și în primul an de liceu cu un anumit atașament față de lectură, atașament dobândit în perioada pregătirii examenelor școlare. În clasa a X-a intervine o anumită relaxare, apar alternative de recreere, individuale sau în grup.

Domeniile literare preferate de liceenii tulceni nu diferă cu mult de cele preferate de alți liceeni din țară. Adolescenții tulceni preferă să citească literatură clasică română și universală, literatură contemporană și universală dar și literatură de specialitate din diverse domenii: psihologie, dezvoltare personală, spiritualitate, istorie, antreprenoriat, științe exacte cum ar fi chimie, biologie, medicină, IT, economie, tehnologie. De-a lungul anilor de studii, ierarhiile se modifică. Ordinea preferințelor de lectură ale elevilor de clasa a IX-a este: literatura clasică română și universală (37%), literatura contemporană română și universală (18%), bibliografia școlară (13%). Elevii de clasa a X-a preferă și ei literatura clasică (36%) dar acordă mai multă atenție bibliografiei școlare (19%) în detrimentul celei contemporane (16%). În clasa a XI-a, pe primul loc rămâne tot literatura clasică numai că într-un procent diminuat semnificativ (25%), în timp ce pe următoarele două locuri se găsesc la egalitate

(19%) literatura de specialitate și bibliografia școlară. În clasa a XII-a, bibliografia școlară nu se mai regăsește printre primele 3 preferințe: prima în ordinea preferințelor rămâne tot literatura clasică (35%) dar literatura de specialitate și literatura contemporană sunt preferate, în egală măsură, de 17% dintre respondenți. Comparativ cu colegii lor din Bistrița, liceenii tulcenii citesc mai puțină literatură de specialitate (17% în clasa a XII-a față de 37%). În privința bibliografiei școlare, chiar dacă este preferată în ansamblu, nu se depășește un procent de 19% față de 41%, cât este procentul tinerilor francezi care citesc pentru școală.

Adolescenții tulcenii citesc mai mult în week-end (28%) sau în vacanță (26%). Prin comparație, doar 5% dintre adolescenții francezi citesc numai în week-end.

21% dintre liceenii tulcenii citesc zilnic. Cel mai mult citesc zilnic elevii din clasele a X-a și a XII-a (24%) și cel mai puțin cei din ultimul an de liceu (15%). Procentul este superior mediei naționale (14%) dar comparația cu colegii lor de generație din Franța le este defavorabilă liceenilor tulcenii (40% dintre elevii de colegiu francezi citesc zilnic).

Liceenii tulcenii dedică lecturii mai mult de o oră pe săptămână, în proporție de 41%. Un procent mai mare se înregistrează la elevii de clasa a XI-a iar proporția cea mai mică este, paradoxal, la clasa a XII-a: 36%. Citesc mult mai mult decât ei atât colegii lor bistrițeni (63%) cât și cei francezi, la care media este de peste 4 ore pe săptămână.

La fel ca și colegilor lor din Franța, liceenilor tulcenii le place să citească mai mult acasă (57%), în timp ce doar 8% dintre ei citesc și la bibliotecă. Cei mai mulți liceenii tulcenii care citesc și la bibliotecă sunt în clasa a IX-a (12%) iar cei mai puțini în clasa a XII-a (4%). Numărul liceenilor bistrițeni care citesc la bibliotecă este mult mai mare (22% fac acest lucru) iar al celor francezi este de 7 ori mai mare (56%).

Când hotărăsc ce să citească, liceenii tulcenii țin cont și de sfaturile specialiștilor – librari, bibliotecari, site-uri de lectură (36%). Acest procent oscilează astfel: de la 38% în clasa a IX-a scade brusc la 26% în clasa a X-a, crește la 34% în clasa a XI-a și la 45% în clasa a XII-a. Spre deosebire de ei, adolescenții francezi revendică mai multă autonomie în alegerea lecturilor (50% declară că își aleg singuri cărțile) iar 75% apelează și la sfatul prietenilor.

Peste jumătate dintre liceenii tulcenii (61%) citesc doar cărți tipărite. Acest procent scade constant de-a lungul primilor 3 ani de liceu (71% în clasa a IX-a, 66% în clasa a X-a, 53% în clasa a XI-a) dar crește ușor în ultimul an: 55%. În schimb, crește constant procentul celor care citesc doar cărți electronice: 11% în clasa a IX-a, 17% în clasa a X-a, 21% în clasa a XI-a și 23% în clasa a XII. Comparativ cu colegii lor din Bistrița care preferă cărțile în format electronic doar în proporție de 7%, putem spune că adolescenții tulcenii sunt mai deschiși către tehnologie. Dar colegii lor francezi sunt mult mai performanți, 75% dintre elevii de colegiu din Franța declarând că preferă cărțile electronice.

Cât privește modul în care își procură cărțile pe care le citesc, cei mai mulți împrumută și de la bibliotecă. Fac acest lucru 46% dintre liceenii tulcenii. 20% dintre ei descarcă de pe internet iar 13% cumpără. Împrumutul la bibliotecă este preferat de 46% dintre liceenii de clasa a IX-a, de jumătate dintre cei de clasa a X-a, de 49% dintre cei de clasa a XI-a și de 40% dintre cei de clasa a XII-a. Numărul celor care descarcă de pe internet cărți crește relativ constant de-a lungul anilor de studiu: de la 15% în clasa a IX-a crește la 19% în clasa a X-a,

scade ușor la 18% în clasa a XI-a pentru ca în clasa a XII-a să ajungă la 25%. Este aceasta o explicație a faptului că elevii de clasa a XII-a citesc mai multe cărți în format electronic decât colegii lor din clasele mai mici. În schimb, numărul celor care își doresc o bibliotecă personală și cumpără cărți, scade de la un an la altul: 15% în clasa a IX-a, 14% în clasa a X-a, 11% în clasa a XI-a și tot 11% în clasa a XII-a. Prețul ridicat al cărților este, credem, principalul motiv al acestei stări de fapt. Iar lipsa librăriilor (în orașul Tulcea există o singură librărie) și a târgurilor de carte, unde tinerii să poată răsfoi în voie cărțile pe care să le cumpere ulterior constituie, de asemenea, o piedică în alcătuirea bibliotecilor personale din casele adolescenților tulcenii.

27% dintre liceenii tulcenii nu frecventează biblioteca, acest procent fiind ușor diferit în cei 4 ani de studiu: 28% dintre cei de clasa a IX-a nu fac acest lucru, 29% dintre cei de clasa a X-a, 26% dintre cei de clasa a XI-a și tot 26% dintre cei de clasa a XII-a.

Principala cauză a lipsei de apetit pentru lectură a liceenilor tulcenii este cea invocată de toți colegii lor de generație, din țară sau din afara granițelor: lipsa timpului liber. Au invocat acest motiv 59% dintre ei. Ei ar citi mai mult și dacă ar găsi mai multe cărți interesante sau dacă nu ar avea și alte preocupări. Iar 10% dintre ei nici nu vor să spună dacă și ce i-ar putea convinge să citească mai mult.

Participarea voluntară la cercetare a unui număr mai mare de fete poate duce la concluzia că fetelor le place mai mult să citească sau cel puțin să discute despre lectură. Este aceasta, de altfel, concluzia celorlalte studii realizate atât la nivel național, cât și internațional.

Revenind la concluziile anchetei realizate de *Centre National du Livre* afirmăm că, și în rândul liceenilor tulcenii, lectura are vremuri bune înainte, atâta timp cât vor exista cărți care să le stârnească interesul și profesioniști care să știe să-i îndrume în alegerea lecturilor și să promoveze actul lecturii. În sensul necesității realizării unor campanii de promovare a lecturii care să-i vizeze și pe liceenii tulcenii, considerăm relevante din nou cifrele statistice. Astfel, revenind la statistica referitoare la numărul adolescenților nou înscriși la Biblioteca Județeană „Panait Cerna” Tulcea în perioada 2014-2018, ca pondere în numărul total al celor nou înscriși constatăm cea mai mare creștere în anul 2015 – de la 1,33% în anul 2014 la 12,49% în anul următor. Acest lucru nu este întâmplător deoarece în anul 2015, în timpul vacanței de vară s-a organizat concursul de lectură *Aripi de carte*. De asemenea, o nouă creștere a acestui procent s-a înregistrat în anul 2019, an în care s-a înființat *Clubul de lectură al adolescenților-1984*.

Este necesar ca măsurile luate pe plan local (concursuri de lectură, bloguri dedicate adolescenților, întâlniri cu scriitorii contemporani, târguri de carte) să fie dublate de politici coerente de promovare a lecturii, stabilite la nivel național.

Pentru ca rezultatele studiului să fie verificate în timp, considerăm necesară realizarea unei noi cercetări în anul școlar 2020-2021, cu atât mai mult cu cât atât bibliotecile cât și instituțiile de învățământ au funcționat în acest an în condiții nemai trăite până acum de profesioniștii din bibliotecă sau școli, cu atât mai puțin de adolescenți, pasionați sau nu de lectură. Iar pandemia globală pe care încă o trăim poate și trebuie să fie „o oportunitate pentru bibliotecă să își reafirme misiunea, locul și rolul lor în societate”²². Iar acest lucru nu se poate realiza fără a-i cunoaște pe cei care sunt rațiunea lor de a fi, utilizatorii.

Note:

1. BIBLIOTECA Județeană „Octavian Goga” Cluj. *Servicii și programe oferite adolescenților și tinerilor adulți cu vârsta între 14 și 25 de ani: Studiu*, p. 4 [online], [accesat la 10 septembrie 2020]. Disponibil la: <https://bibinfdoc.files.wordpress.com/2013/12/servicii-c59fi-programe-oferite.pdf>
2. TÎRZIMAN, Elena. Bibliotecile în contextul COVID-19 [online]. În: *Biblioteca: Revistă de bibliologie și știința informării*. 2020, nr. 3, p. 3. [accesat la 15 iulie 2020]. Disponibil la: http://www.bibnat.ro/dyn-doc/publicatii/Revista%20Biblioteca%203_2020%20site.pdf?fbclid=IwAR2um1b16pK_-14knNTp7uykTIYoUSSwb0cb54ITu9KbWn1R9wuP0Oe5Nd4

BIBLIOGRAFIE

1. ANDERSON, Porter. *New Report: American Teens Spend Less Time Reading* [online], [accesat la 20 iunie 2020]. Disponibil la: <https://publishingperspectives.com/2018/08/publishing-challenge-sharper-focus-less-time-reading/>
2. CHELARIU, Brândușa. *Strategii pentru (re)animarea interesului pentru lectură, în cazul adolescenților* [online], [accesat la: 12 iulie 2020]. Disponibil la: <https://www.wurmbrand.ro/wp-content/uploads/downloads/2011/11/Strategii-pentru-reanimarea-interesului-pentru-lectura-in-cazul-adolescentilor.pdf>
3. CORAVU, Robert. De la teorie la practică: scurtă pledoarie pentru studiul utilizatorilor În: *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării*, 2010, Nr. 4, p. 5 [online], accesat la 15 iulie 2020]. Disponibil la: <https://www.rbsi.ro/index.php/rbsi/issue/view/4-2010/pdf42010>
4. CREȚ Alina-Mihaela. Comportamentul de lectură al elevilor Colegiului Național Liviu Rebreanu Bistrița. Studiu de caz. În: *Biblioteca: Revistă de bibliologie și știința informării*, 2016, nr. 5, p. 138-141
5. DIMA, Florina Irina. *Criza lecturii literare și capitalismul cognitiv* [online], [accesat la 20 iulie 2020]. Disponibil la: <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/V1806/pdf>
6. DOLTO, Françoise; DOLTO-TOLITCH, Catherine; PERCHEMINIER, Colette. *Cuvinte pentru adolescenți sau complexul homarului*. Pitești: Paradigme, 2006, p. 63 [online], [accesat la 15 iulie 2020]. Disponibil la: <https://www.scribd.com/doc/286260107/Cuvinte-Pt-Adolescenti-Francois-Dolto>

7. INSTITUTUL Național pentru Cercetare și Formare Culturală. *Studiu privind atitudinea tinerilor față de obiectivele de patrimoniu cultural* [online], [accesat la 18 iulie 2020]. Disponibil la: https://www.culturadata.ro/wpcontent/uploads/2018/12/Atitudinea_tinerilor_fata_de_patrimoniu.pdf
8. LEBRUN Monique. *Les pratiques de lecture des adolescents québécois* [online], [accesat la 20 iunie 2020]. Disponibil la: <https://weeprep.org/romans-pour-ados-selection-estivale/?fbclid=IwAR2yK5fLIWm-HmPtjV0Ek00iktePV4DIzCym7PaXChEbaSCIUOo0Mf-gag>
9. MANUEL Jacqueline ; BRINDLEY, Sue. *Teenagers and Reading: Literary Heritages, Cultural Contexts and Contemporary Reading Practices* [online], [accesat la 20 iunie 2020]. Disponibil la: https://books.google.ro/books?hl=ro&lr=&id=0j2lxxBBnEMC&oi=fnd&pg=PR7&dq=teenagers+and+reading&ots=tplxMEZuTp&sig=kty9zmHpQRL0MePxO5h_dA2asLw&redir_esc=y#v=onepage&q=teenagers%20and%20reading&f=false
10. MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE. *Regulament specific privind organizarea și desfășurarea Olimpiadei Internaționale de Lectură* [online], [accesat la 17 iulie 2020]. Disponibil la: <https://www.edu.ro/sites/default/files/fisiere%20articole/24635%20Regulament%20Olimpiada%20Internatinala%20de%20Lectura%202018.pdf>
11. PARLAMENTUL ROMÂNIEI. *Legea nr. 357 / 2018 privind instituirea anului 2019 ca „Anul Cărții” în România* [online], [accesat la 19 iulie 2020]. Disponibil la: <https://lege5.ro/Gratuit/gmytimzygu4q/legea-nr-357-2018-pentru-instituirea-anului-2019-ca-anul-cartii-in-romania>
12. TÂRZIMAN Elena. Bibliotecile în contextul COVID-19 [online]. În: *Biblioteca: Revistă de bibliologie și știința informării*. 2020, nr. 3, p. 1-3 [accesat la 15 iulie 2020]. Disponibil la: http://www.bibnat.ro/dyn-doc/publicatii/Revista%20Biblioteca%203_2020%20site.pdf?fbclid=IwAR2um1b16pK_-14knNTp7uykTIYoUSSwb0cb54ITu9KbWn1R9wuP0Oe5Nd4
13. *TRATAT de biblioteconomie. Vol 2, partea a 2-a: Managementul colecțiilor și serviciilor de bibliotecă* / coord. prof. Mircea Regneală. București: Asociația Bibliotecarilor din România, 2016

Sursa: <https://conde.ro/internetul-un-pericol-pentru-adolescenti/>

Bibliotecari uniți

Melania Luana Butnariu
Biblioteca Județeană „George Barițiu” Brașov. Centrul de Excelență pentru Copii și Tineret
e-mail: melanialuana@gmail.com

Mariana Lucia Marian
Biblioteca Județeană „I. Scipione Bădescu” Sălaj
e-mail: mariana.marian3@gmail.com

Dr. Claudia Șerbănuță
Fundatia Progress
e-mail: claudia.serbanuta@gmail.com

Despre români auzim des că nu sunt uniți. În profesia noastră, adeseori ne nemulțumește faptul că nu reușim să realizăm proiecte naționale, proiecte care să se adreseze tuturor bibliotecilor din țară sau care să folosească la comun resurse. Iar lipsa de exemple care să contrazică aceste păreri ne îngreunează încercările de a le discredita. Iată, însă, că pandemia cauzată de COVID-19 a creat contextul în care bibliotecarii să vină împreună, să organizeze și să participe voluntar la mai multe proiecte profesionale! **Maratonul de povești și Crăciunul împreună** - sunt două exemple minunate de cum se poate lucra într-o echipă națională, chiar în afara bibliotecii noastre, cu parteneri din afara județului sau chiar a țării, online, dar ținând însă aproape, profesional, bibliotecarii uniți.

În speranța unor noi abordări la nivel național a proiectelor realizate de și pentru bibliotecă, acest articol va discuta cele două proiecte, caracteristicile comune și cum au fost ele realizate.

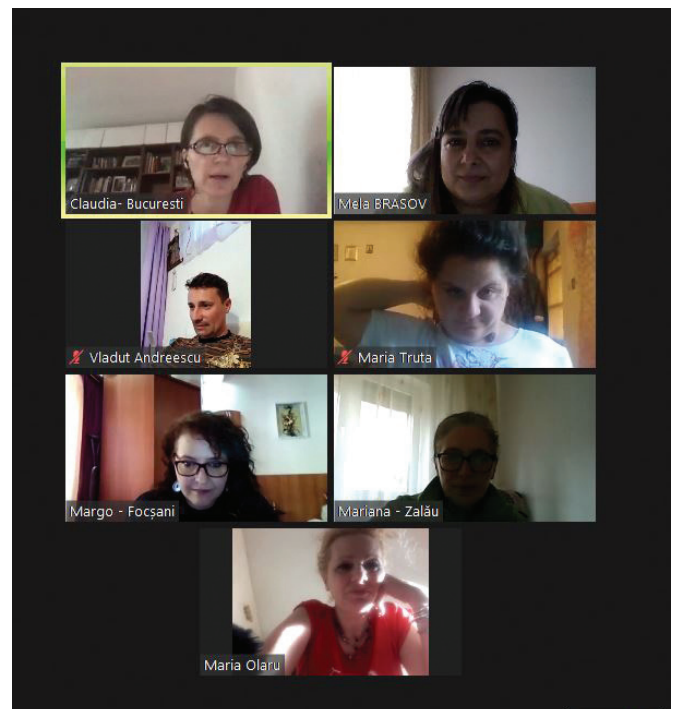
Contextul creat de Sfoara virtuală

Le începutul lunii martie 2020, odată cu declararea stării de urgență, bibliotecile au fost închise. Această izolare forțată față de colegi, dar mai ales de utilizatori, a convins-o pe Melania Butnariu, bibliotecar la Biblioteca Județeană „George Barițiu” din Brașov, să acționeze. Ea a pornit de la o întrebare pusă de domnul prof. dr. Robert Coravu în textul intitulat: „Crize și oportunități: profesioniștii informației în vremuri de restriște¹ și anume: Cum ar putea să se facă utili bibliotecarii și ceilalți profesioniști ai informației în aceste vremuri de restriște? Convingerea autorului, împărtășită de Melania Butnariu este că „Orice criză vine la pachet cu niște oportunități [...] posibilitatea pe care mulți dintre noi o au, în contextul actual, să se facă utili și să aducă o contribuție pozitivă la depășirea acestui moment dificil, promovându-și în același timp profesia pe care o practică. E în același timp o acțiune voluntară, cu intenție benefică, și o pledoarie implicită pentru utilitatea profesiei lor.”

În acest context un ajutor a fost utilizarea aplicației WhatsApp care „acceptă trimiterea și primirea unei game

variate de conținut media: texte, poze, clipuri video, documente, locații, precum și apeluri vocale [...] și ajută oamenii să comunice oriunde în lume fără bariere.”²

În 23 martie 2020, Melania Butnariu a creat grupul de WhatsApp – *Sfoara virtuală*. Titlul provenea de la „Prietenie... pe o... sfoară...”, un proiect educațional național coordonat de Biblioteca Județeană Brașov³, la care, în 2019, la a VII-a ediție, au participat 170 de bibliotecari. Grupul a început timid cu câțiva bibliotecari, ajungând ca la început de februarie 2021 să cuprindă 202 bibliotecari din întreaga țară și din Republica Moldova, bibliotecari dedicați și dornici să facă treabă, dornici să fie utili comunităților lor și să crească împreună.

Sursa: arhiva personală a autoarelor

Discuțiile de pe grup au acoperit multe subiecte, în special cele care răspundeau nevoilor profesionale dar și de susținere a bibliotecarilor prezenți. Astfel, aici s-au distribuit anunțuri pentru webinarii gratuite, link-uri spre aplicații utile și s-au organizat 12 proiecte cu participare națională și internațională desfășurate de la crearea acestui grup.

Una dintre primele teme pe care bibliotecarii au dorit să le discute pe grup, în plină perioadă de nesiguranță, în primăvara lui 2020, a fost cum ar putea bibliotecarii-în special cei care lucrează mult cu cei mici, să fie alături de ei de 1 iunie – Ziua Internațională a Copilului. Melania Luana Butnariu a propus ca bibliotecarii să ofere, într-un cadru online, un eveniment special cu povești. Ideea Melaniei a entuziasmat comunitatea **Sforii virtuale** și în jurul ei s-a strâns o echipă de bază formată din: Melania Luana Butnariu - Biblioteca Județeană „G. Barițiu” Brașov, Mihaela Stanciu - Biblioteca Județeană „P. Istrati” Brăila, Maria Truța - Biblioteca Județeană „A.D. Xenopol” Arad, Mariana Lucia Marian - Biblioteca Județeană „I. Scipione Bădescu” Sălaj, Margareta Tătăruș - Școala Gimnazială „Ion Basgan” Focșani, Maria Oлару - Biblioteca Județeană „D. Zamfirescu” Vrancea, Vlăduț Andreescu - Biblioteca Județeană „I.H. Rădulescu” Dâmbovița și Claudia Șerbănuță-membru în Biroul executiv al Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România.

Voința bibliotecarilor de a oferi ceva publicului, chiar în condiții de pandemie, chiar și într-un mediu nou - online, s-a simțit la fiecare pas în organizarea evenimentelor din comunitatea **Sfoara virtuală**.

Maratonul de povești

Ziua Internațională a Copilului este sărbătorită în peste 150 de țări ale lumii. 1 Iunie este data la care, România și alte 50 de țări celebrează această zi minunată, iar bibliotecile au deja o tradiție în a se implica activ în această aniversare. În 2020 s-au împlinit 70 de ani de când această zi se sărbătorește și în România, iar cu această ocazie, echipa **Sforii** a pregătit un eveniment în care 70 de povești, din tot atâtea cărți, scrise de autori celebri, au fost citite cu voce tare de un grup de 70 de bibliotecari, într-un **Maraton de povești** de aproape 8 ore Live pe Facebook⁴.

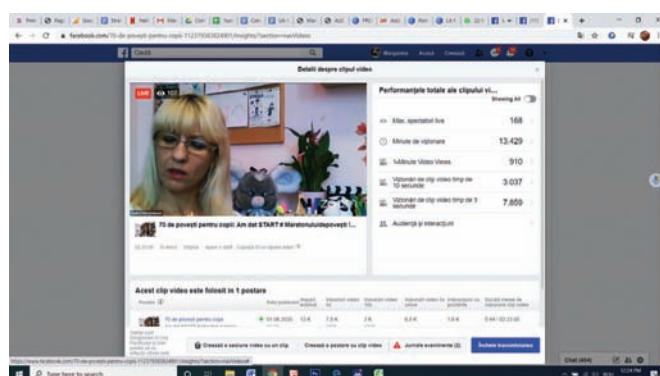
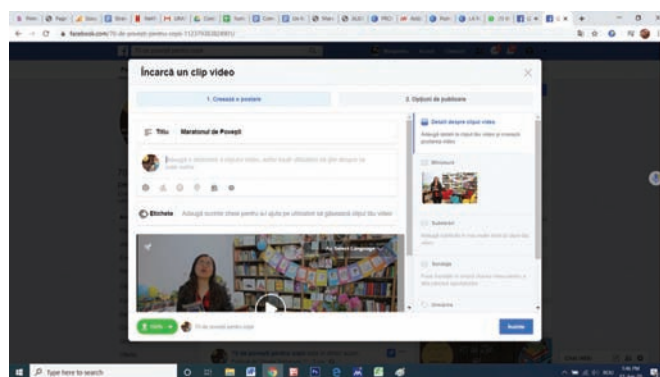
Sursa: arhiva personală a autoarelor

Acest eveniment unic a fost realizat de 70 de bibliotecari din 55 de biblioteci publice, școlare și comunitare, din 21 de județe și două capitale - București și Chișinău, din România și Republica Moldova. Au fost citite 70 de cărți și povești - 22 din literatura română și 48 din literatura universală. Echipa și bibliotecarii participanți au creat peste 65 de materiale audio, video și text pentru ca vizibilitatea proiectului în comunitate să crească și evenimentul să fie unul de succes.

Sursa: arhiva personală a autoarelor

Maratonul de povești a fost transmis live, utilizând platforma Zoom, pe pagina dedicată evenimentului și a avut 55.069 de vizualizări, cuprinzând 41.000 de minute de vizionare, cu un impact de peste 55.000 de persoane, în cele 8 ore de transmisie în direct⁵.

Sursa: arhiva personală a autoarelor

Cei 70 de bibliotecari au reușit să transmită farmecul poveștilor citite cu voce tare și au fost mai aproape de toți cei care iubesc copiii și poveștile. Această sărbătoare a copilăriei a fost un prilej în plus pentru ca părinții și bunicii, sprijiniți de bibliotecari, să petreacă mai mult timp împreună cu cei mici, chiar și online, prin intermediul poveștilor citite și a întâlnirilor cu personajele magice.

Sursa: arhiva personală a autoarelor

Evenimentul a fost un efort susținut al tuturor celor implicați care a însemnat o amintire profesională unică:

„Minunată „Pagină de Poveste” au scris astăzi, 1 iunie 2020, bibliotecarii din bibliotecile publice din România și Republica Moldova. Va rămâne peste timp, cea mai frumoasă poveste scrisă vreodată în Istoria Bibliotecilor, până acum.” - Nicoleta Grigorescu Biblioteca Orășenească Titu, județul Dâmbovița

Sursa: arhiva personală a autoarelor

Energia pozitivă împărtășită, dar și primită de bibliotecari, a contribuit la o mobilizare a lor fără precedent despre care s-a discutat și în comunitatea profesională internațională⁶. Acest eveniment a lansat colaborarea pe proiecte naționale și, de-a lungul anului, au existat mai multe inițiative ale bibliotecilor județene sau ale EduCaB⁷, la care bibliotecarii din **Sfoara virtuală** au răspuns prezent. Proiectul care i-a adus împreună pe bibliotecari, la finalul anului 2020, a fost însă unul special: **Crăciunul împreună**.

Crăciunul împreună

Finalul unui an dificil se anunța la fel de dificil. Iar sărbătoarea Crăciunului avea să fie și ea afectată. Iar faptul că, atât bibliotecarii cât și comunitățile lor aveau să petreacă un altfel de Crăciun, i-a determinat pe cei din **Echipa Sforii Virtuale** să organizeze, într-o manieră nouă, o serie de filmulețe și povestiri despre Crăciunul tradițional.

Pornind de la observația Irinei Năstăsui că „Sărbătoarea Crăciunului a căpătat în ultimele decenii diferite conotații, pierzând aproape definitiv semnificațiile tradiționale, transmise din moși-strămoși”⁸, bibliotecarii, consecvenți și respectați păstrători ai tradițiilor, au ales să se implice. În cea mai frumoasă perioadă din an ei au prezentat online fragmente de amintiri, tradiții, povești emoționante aducând farmecul zilelor de sărbătoare din comunitatea lor către publicul doritor. Astfel, ei au fost mai aproape de toți cei care calcă pragul bibliotecilor, de iubitorii de carte.

Sursa: arhiva personală a autoarelor

Crăciunul împreună a început pentru bibliotecari pe 17 decembrie 2020 și, timp de 16 zile, până în 1 ianuarie, povești, colinde, amintiri au împărtășit Crăciunul de altădată prin scurte sau mai lungi filmulețe online. Astfel, 43 de bibliotecari ai bibliotecilor publice din județele Argeș, Brașov, Brăila, Dâmbovița, Galați, Mureș, Neamț, Prahova, Sălaj, Suceava, Tulcea și Vâlcea au pregătit 43 de povești, colinde, urări, amintiri despre obiceiurile tradiționale ale sărbătorilor de iarnă. Toate acestea au fost postate pe pagina de Facebook a evenimentului⁹ și au fost apoi preluate pe paginile de Facebook sau bloguri ale bibliotecilor participante din țară. Impactul a fost și de această dată peste așteptări: 71.758 vizualizări ale filmelor încărcate și peste 5.000 de distribuiri și comentarii¹⁰.

Concluzii după evenimente și lecții învățate

După aproape un an de pandemie, luni întregi cu biblioteci închise pentru public, datorită eforturilor unite ale bibliotecarilor din țară, publicul larg a răspuns muncii lor, apreciind-o:

Raluca Furcoiu – „Minunate povești! Le ascultăm cu drag! Felicitări și mulțumim pentru acest frumos cadou!”

Raxon Bay - „Sunt adult, însă, cu fiecare poveste dau timpul înapoi și cred că o să ajung la vârsta de un an cât de curând.”

Dragomir Liliana - „Felicitări, foarte frumos colind, interpretare și decor de sărbătoare!”

Sursa: arhiva personală a autoarelor

Formate noi, online, dar și structuri noi de proiecte realizate împreună de la distanță au unit voci puternice și profesioniste din biblioteci. Eforturile voluntare au fost răsplătite de emoție și înțelegerea mai clară a rolului bibliotecarului, fie că e vorba despre citit povești sau de a contribui la păstrarea tradițiilor comunității lor.

„Mulțumesc mult de tot! A fost o experiență unică, primul live din viața mea, cu multe, multe emoții. Acesta a fost darul meu pentru toți copiii de toate vârstele! Mulțumesc organizatorilor că mi-au dat șansa să fiu în acest proiect minunat! Mulțumesc echipei tehnice pentru ajutor! Să avem o zi de poveste și să ne bucurăm împreună de această experiență minunată!” - Cateleuța Barbu - Biblioteca Publică a Comunei Răciu, Dâmbovița

„Cred că oricât de mult am exersa și oricât de obișnuiți am fi să fim în față, cititul este despre emoție și sens. Să dai sens prin ce citești și să transmiți bucuria lecturii. Multă emoție și extraordinar de multă bucurie! Și bucuria vine din actul dăruirii. Mulțumesc că m-ați primit în mijlocul dvs.! Înălțător! Chapeau bas tuturor!” - Adriana Bârcean - Mărtinești, Hunedoara

Evenimentele organizate au însemnat muncă intensă coordonată voluntar, cu repetiții și feedback, cu multe întrebări deslușite și învățare împreună. Prin mijloacele și

metodele folosite pentru organizarea unui astfel de eveniment, bibliotecarii din comune, orașe mici, reședințe de județ și capitale au arătat că țin pasul cu vremurile noi și s-au adaptat, în timp real, la noile tehnologii de comunicare online, chiar dacă pentru unii a fost un element inedit.

Atâta vreme cât bibliotecarii au inimile și mințile deschise, și nu se tem să lucreze împreună, rezultatele nu vor înceta să apară. Bibliotecarii uniți din **Sfoara virtuală** au dovedit anul trecut acest lucru. Și vă așteaptă și pe voi. Ideile bune și dorința de schimbare își vor găsi întotdeauna oamenii care să construiască povești, tradiții, comunități.

Note:

1. Coravu, Robert. Crize și oportunități: profesioniștii informației în vremuri de restriște [online], [accesat la 2 iunie 2020]. Disponibil la: <https://coravu.wordpress.com/>
2. Despre WhatsApp [online], [accesat la 3 martie 2020]. Disponibil la: <https://www.whatsapp.com/about/?lang=ro>
3. „Prietenie pe o... sfoară”, Ediția 2019: Carlo Collodi [online], [accesat la 20 ianuarie 2021]. Disponibil la: <http://iasifun.ziaruldeiasi.ro/prietenie-pe-o-sfoara-editia-2019-carlo-collodi/178764/>
4. Maratonul de povești. Disponibil la: <https://www.facebook.com/112379383824901/videos/257600808639666/>
5. Conform statisticilor din data de 20 ianuarie 2021 pentru video-ului Maratonul de povești postat pe pagina evenimentului de Facebook.
6. Butnariu Melania and Serbanuta, Claudia “70 stories for Children: From Librarians with Love” in Idea Lab: Outreach in the Time of a Pandemic [online], [accesat la 20 ianuarie 2021]. Disponibil la: <https://www.ideals.illinois.edu/handle/2142/109248>
7. România EduCaB este o platformă națională inter-instituțională ce susține voluntar dezvoltarea bibliotecilor. Mai multe detalii sunt disponibile la: <https://www.facebook.com/RomaniaEducab/>
8. Nastăsui, Irina. Ce a mai rămas din Crăciunul de altădată? [online], [accesat la 3 ianuarie 2021]. Disponibil la: <https://doxologia.ro/puncte-de-vedere/ce-mai-ramas-din-craciunul-de-altadata>
9. Pagina dedicată evenimentelor cu povești este disponibilă la: <https://www.facebook.com/70depovesti>
10. Conform statisticilor din data de 20 ianuarie 2021, pentru postările din cadrul seriei *Crăciunul împreună* postată pe pagina de Facebook *70 de povești*

Sursa: arhiva personală a autoarelor

Donația Gheorghe Ionescu-Gion în colecțiile Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș

drd. Cristina BACIU
 Universitatea din București. Școala Doctorală
 Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș.
 Compartiment Evidența Documentelor și Statistică de Bibliotecă
 e-mail: bcm19701@yahoo.com

Publicist, profesor, istoric, născut la Pitești, la 14 octombrie 1857, **Gheorghe Ionescu-Gion** face parte din galeria figurilor luminoase pe care Argeșul le-a dat spiritualității românești.

Cu studii postuniversitare la Paris și doctoratul susținut la Bruxelles, întors în țară, va fi o perioadă profesor de istorie la Școala normală de institutori din București, iar din 1890, profesor de limba franceză la Liceul „Matei Basarab”, unde a avut printre colegii de cancelarie pe G. Dem Teodorescu și Sava Atanasiu.

La data când își începe activitatea la catedră, debutase deja în ziaristică, începând să publice din 1876 la *Telegraful*, în a cărui conducere din 1877 și până în 1888 - când gazeta încetează să mai apară - s-a aflat în permanență I.C. Fundescu, piteștean de origine ca și Gion. A mai colaborat la *România liberă*, pe care a condus-o Dimitrie August Laurian, semnând alături de Caragiale, Delavrancea, Duiliu Zamfirescu, Vlașcu, Macedonski, Hașdeu, Urechia ș.a.

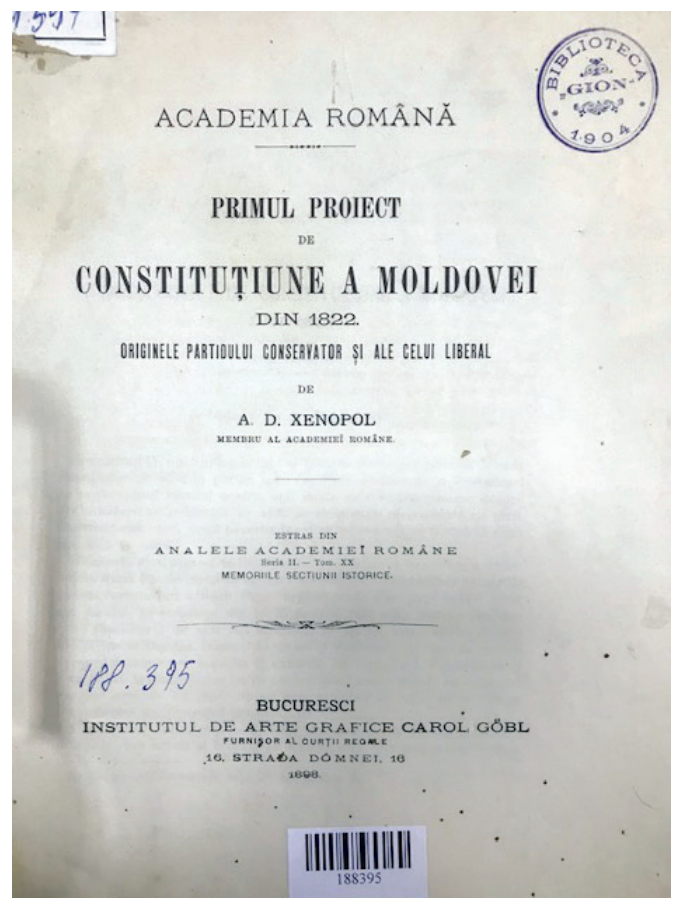
Ionescu-Gion a colaborat la multe dintre periodicele care au apărut la București în ultimele două decenii ale secolului al XIX-lea. La două dintre ele însă, *Revista de cultură robustă Românul* și *Revista nouă*, ambele de mare prestigiu, nu numai că a făcut parte din colectivele de conducere, dar și-a dovedit dimensiunile marelui său talent brodat și cu înalte simțăminte patriotice. La *Românul* a publicat câteva sute de cronici, iar la *Revista nouă* a lui B.P. Hașdeu, o serie de portrete de valoare deosebită printre care Ion Maiorescu, Iulia Hașdeu, C.A. Rosetti și altele, care vor apărea în anul 1894 în volumul *Portrete istorice*. Aria tematică din paginile revistei o înscrisu printre valoroasele noastre publicații de cultură de la sfârșitul secolului al XIX-lea.

La vârsta de 27 de ani publică una dintre cele mai importante lucrări ale sale, *Ludovic al XIV-lea și Constantin Brâncoveanu* (Tipografia Academiei Române, 1884, VIII+444 p.), care se va bucura de aprecierile unor personalități cum au fost B.P. Hașdeu, AL. Odobescu, Gr. Tocilescu. Urmează o serie de alte volume cum sunt: *Din istoria fanarioșilor* (1891), *Portrete istorice* (1894), monumentală cercetare *Istoria Bucureștilor* (1899, VI +818 pag. in folio), tipărită în „Stabilimentul grafic I.V. Socec”, care rămâne una dintre cele mai izbutite realizări ale tiparului românesc din toate timpurile. Alte lucrări cu caracter didactic sunt: *Manual de poetică română* (1888), *Istoria națională în istoria universală* (1889), *Cum vorbim* (1891).

Desfășurând o susținută activitate în cadrul Ateneului Român, în anul 1885 va fi ales membru, iar din 1890

vicepreședinte al acestei instituții de cultură, până la încetarea sa din viață.

Pentru prodigioasa sa activitate desfășurată pe multiple laturi, cu o seriozitate care i-au adus prețuirea unanimă a contemporanilor săi, în anul 1889, la numai 32 de ani, a fost ales membru corespondent al Academiei Române, al cărei președinte era Mihail Kogălniceanu.

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

Istoricul și publicistul piteștean George Ionescu-Gion se stinge din viață la mai puțin de 47 de ani, în plină putere de muncă, întrerupând o carieră în care se pusese mari speranțe. A fost înmormântat în cimitirul Belu, în apropierea mormântului lui Petre Ispirescu, la adresa căruia Gion găsisse de spus cuvinte elogioase în paginile revistei *Românul*.

Biblioteca Județeană *Dinicu Golescu* Argeș este una dintre cele mai vechi biblioteci publice din țară, anul acesta împlinind venerabila vârstă de 141 de ani. Cea mai importantă bibliotecă argeșeană este, ca ani, una centenară, lectură publică instituționalizată existând, în Pitești, din anul 1880.

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

Colecțiile de documente ale Bibliotecii Județene *Dinicu Golescu* Argeș s-au îmbogățit, de-a lungul timpului, prin achiziție de documente românești și străine și prin donații, acestea având o pondere însemnată în completarea fondurilor, numeroase documente fiind de mare valoare, cu o importanță deosebită pentru identitatea noastră culturală și națională.

Donațiile reprezintă o sursă ocazională de completare a fondurilor unei biblioteci, dar necesară, utilă și importantă pentru reconsiderarea colecțiilor de patrimoniu ale bibliotecilor, donațiile de carte și periodice permițând acumulări de documente rare sau de mare valoare.

La originile actualei biblioteci se află moștenirea, prin testament, de 200 de galbeni făcută în anul 1869 de *Paraschiva Ștefu Nicolau*, grație căreia Primăria a dăruit cititorilor piteșteni, în 1880, o bibliotecă publică instalată o scurtă perioadă de timp chiar în localul Primăriei, iar mai apoi, în localul strălucitului liceu *I.C. Brătianu* (fost *Nicolae Bălcescu*), având o activitate interesantă.

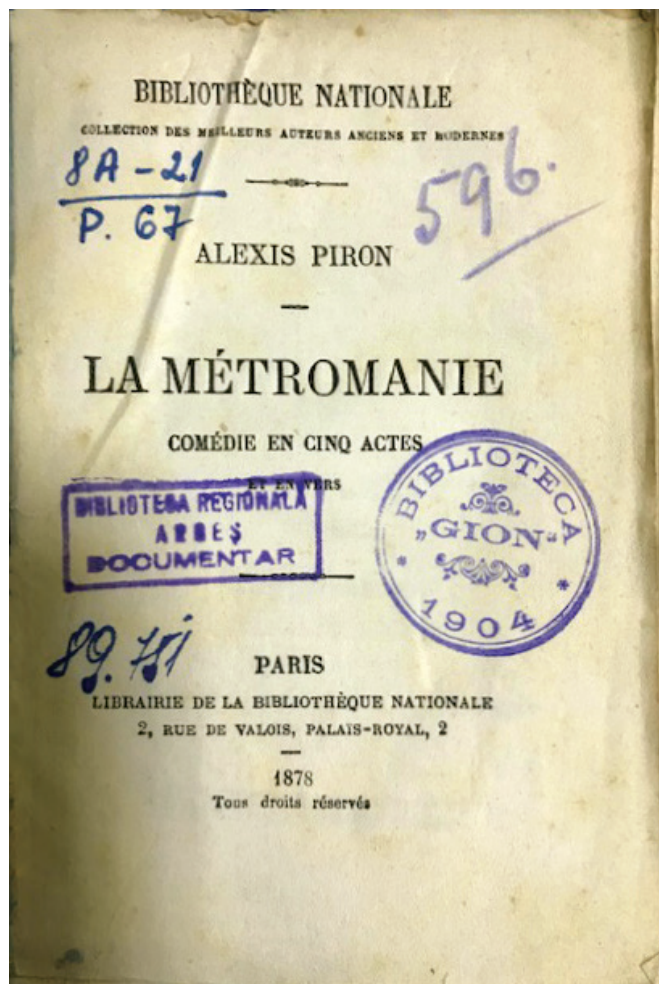
Fondul de patrimoniu al bibliotecii s-a dezvoltat prin donațiile valoroase de carte românească și străină, acestea aparținând unor prestigioși donatori, oameni de seamă ai vieții politice, sociale și culturale românești. Importanța fondului de patrimoniu decurge din imaginea istoriografică a culturii argeșene, ca parte integrantă a culturii naționale.

Ne referim aici la donațiile făcute de *Elena Perticari* de la Izvoare (fiica lui Carol Davila), de inginerul *Dimitrie Dima*,

de *Armand Călinescu* (prim-ministru al României până la asasinarea lui către legionari), și de către Ana Ciupagea, soția lui *Gheorghe Ionescu-Gion*, prin donația făcută de aceasta liceului din localitate.

În anul 1904, *Biblioteca Publică Ștefu*, înființată în anul 1880, primește prin donație fondul de carte al istoricului Gheorghe Ionescu-Gion, acest fapt constituindu-se într-un moment de referință în evoluția instituției. La acea dată, Biblioteca deținea peste 1.000 de volume cu profil enciclopedic, în limbile română, franceză și italiană.

Pe lângă biblioteca publică din Pitești, la 28 octombrie 1928, se înființează, în memoria profesorului piteștean Ionescu-Gion, *Ateneul Popular „Gheorghe Ionescu-Gion”* (va funcționa până în anul 1948), în calitate de președinte al ateneului fiind institutoarea Tatiana Bobancu. În cadrul Ateneului va funcționa și o bibliotecă din anul 1929, care în anul 1933, cuprindea 500 de volume, iar în 1943 ajunsese la peste 8.000 de volume. Printre cărțile preluate de biblioteca Ateneului popular G. Ionescu-Gion de la fosta bibliotecă publică aflată la liceu, un număr important erau dintre cele care aparținuseră istoricului piteștean.

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

Din anul 1948 biblioteca se va numi *Biblioteca Ateneului Popular Nicolae Bălcescu Pitești*, folosind cărțile fostei biblioteci a Ateneului Popular „Ionescu-Gion”.

În anul 1951, Biblioteca Publică, înființată de Ateneul Popular, a devenit *Biblioteca Centrală Regională Argeș*, când a primit aproximativ opt mii de volume de la Biblioteca Ateneului, apoi, în perioada 1952-1968, biblioteca a devenit

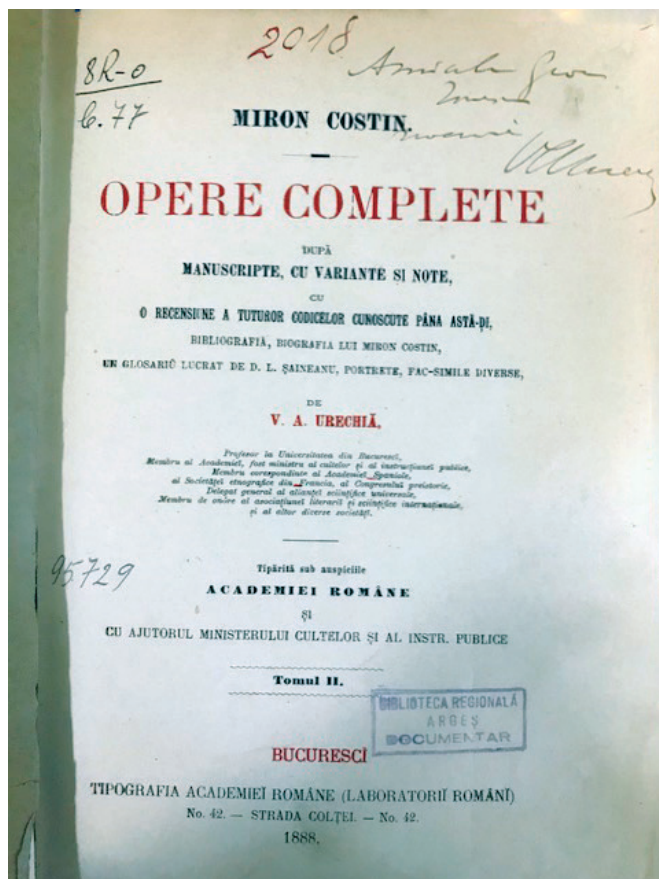
Biblioteca Centrală Regională Pitești. În anul 1968, biblioteca a devenit județeană, fiind sărbătorit, în 1980, centenarul acestei instituții de cultură deja recunoscută pe plan național.

Biblioteca Centrală Universitară *Carol I* București deține lucrarea *Catalogul cărților ce conține Biblioteca defunctului G.I. Ionescu-Gion, dăruită Liceului din Pitești*, București, Minerva, Institut de Arte Grafice și Editura, 1905, de unde reiese că numărul titlurilor de cărți și reviste donate a fost de 1589, iar numărul total al volumelor a fost de 2961.

Astăzi, în colecțiile Bibliotecii Județene Argeș, care numără aproximativ 500.000 de documente, se mai găsesc încă o parte din cărțile care au aparținut istoricului piteștean G. Ionescu-Gion și donate Piteștiului, imediat după moartea sa. Dintre acestea, 66 de volume se află în *Depozitul general* al bibliotecii. Dintre lucrările ce se află la secția de *Colecții speciale*, unele dintre ele conțin ștampila lui Gion (40 de volume), altele conțin dedicația autorilor pentru Gion (25 de volume), iar altele conțin numai ștampila bibliotecii Liceului I.C. Brătianu (16 volume).

Printre semnatarii dedicațiilor și autografele, cu care autorii lor le-au dăruit apreciatului cărturar *Ionescu-Gion*, sunt nume cu rezonanță în cultura românească.

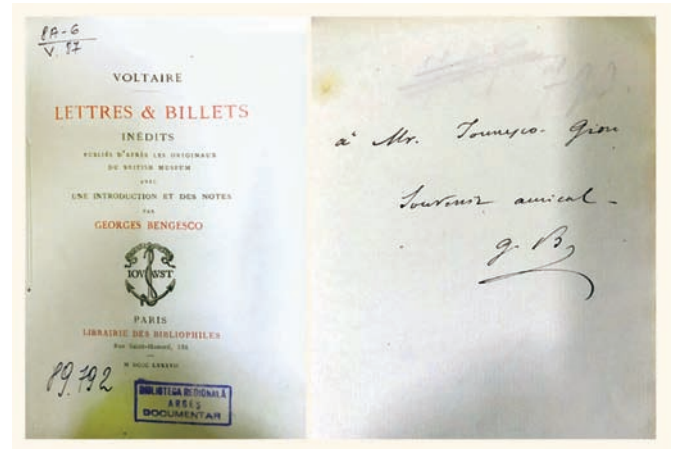
Astfel, V.A. Urechia îi scrie pe volumul al II-lea din Opere complete, de Miron Costin, apărut sub îngrijirea sa, în 1888: „*Amicului Gion-Ionescu suvenir*”. Sunt cunoscute strănele

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

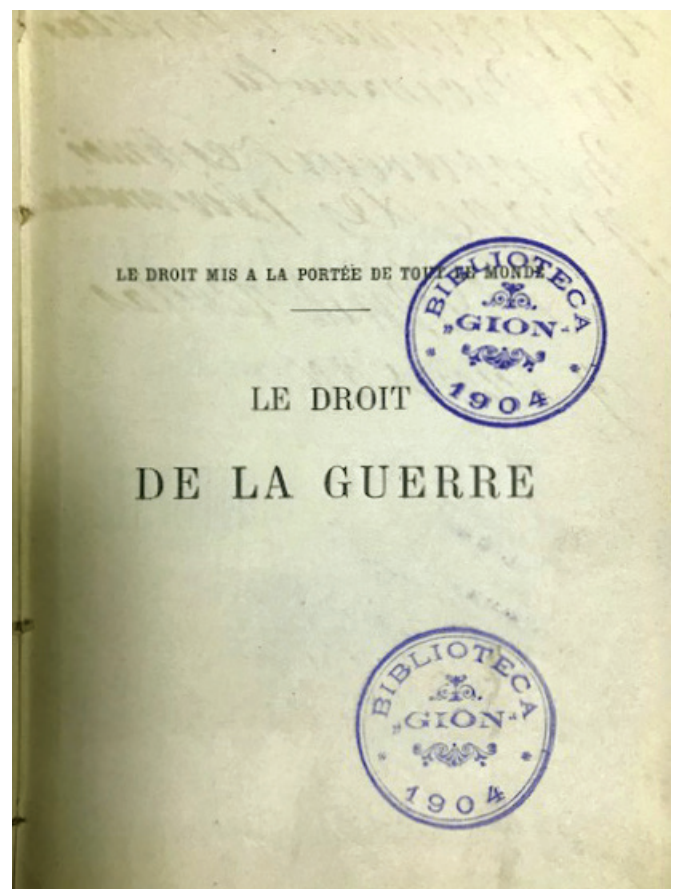
legături care au existat între cei doi cărturari, dar la data când Gion primea acest autograf, Urechia, mai în vârstă, era deja o personalitate cunoscută și în afara hotarelor țării (Membru al Academiei Române, membru corespondent al Academiei Spaniole, membru al Societății etnografice din Franța, membru de onoare al Asociațiilor literare și științifice internaționale).

George Bengescu, o altă personalitate a culturii românești de rezonanță europeană, cunoscutul bibliograf al operei lui Voltaire, laureat al Academiei Franceze, îi scrie: „*A Mr. Ionescu-Gion souvenir amical*”, pe *Lettres et billets inedits* a lui Voltaire, tipărită la Paris în 1887, iar pe lucrarea ce îi aparține *Essai d'une notice bibliographique sur la question d'Orient européen 1821-1897*, tipărită la Bruxelles și Paris în 1897: „*A Mr. Ionescu-Gion... hommage de l'auteur*”.

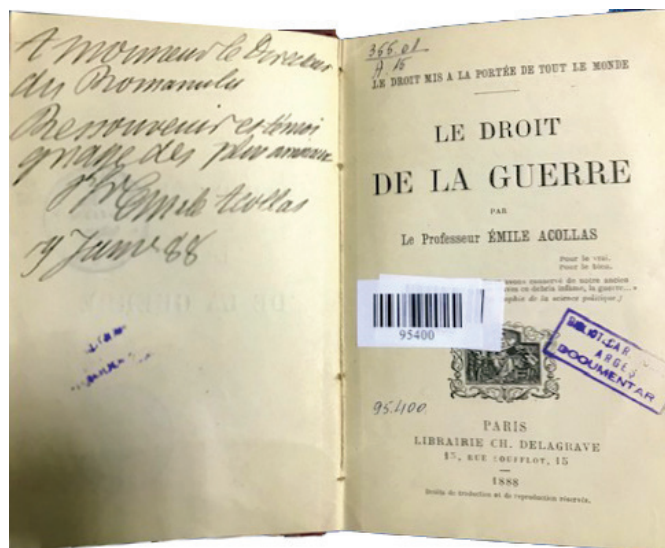
Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

Dimitrie C. Ollănescu-Ascanio, membru al Academiei Române, îi dăruiește lucrarea sa *Teatrul la români*, tipărită în 1897, cu următoarea dedicație: „*Lui Gion, amicului și mult merituosului cercetător și iubitor de cele mândre și frumoase, din vechi și din nouă vremuri. Cu dragoste, Ascanio*”.

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

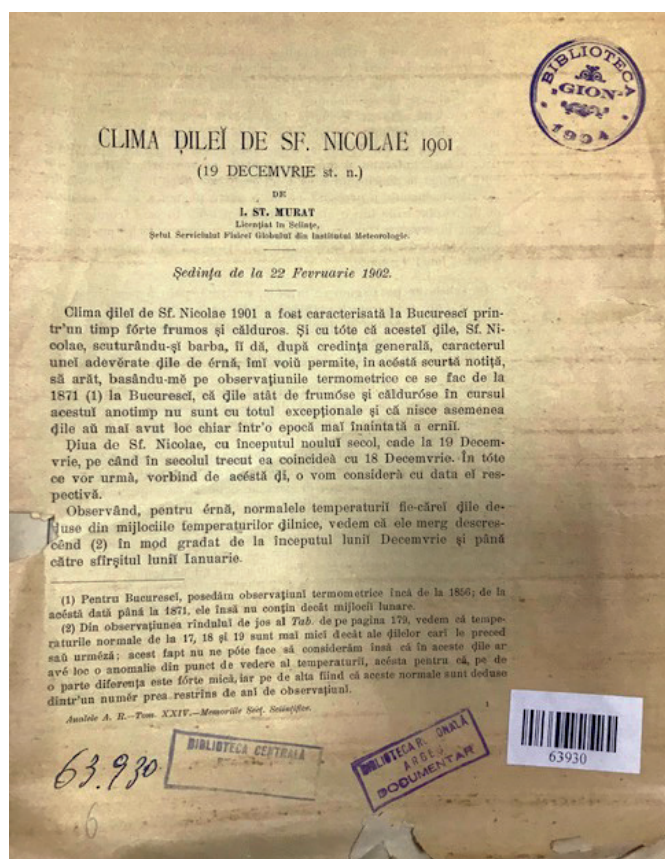

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

Lazăr Șăineanu, îi scrie pe volumul său *Elemente turcești în limba română*, publicat în 1885: „**Admiratorului entuziast al cronicarilor români. D-lui Ionescu-Gion. Drept semn de considerațiune. Autorul**”, iar pe volumul *Influența orientală asupra limbei și culturii române*, apărută în 1900 „**Iubitului meu amic G. Ionescu-Gion, în amintirea preumblărilor noastre de odinioară**”.

Pe un volum apărut în 1901, *Românii în monumentele literare germane medievale*, Emil Grigoroviță – doctor în filozofie la Universitatea din Berlin, îi scrie: „**Celui mai bun dintre colegi. D-lui Gion-Ionescu în semn de amicitie și distinsă considerațiune. Autorul**”.

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

Poetul Ioan Nenițescu îi scrie pe volumul său *De la români din Turcia europeană*, apărut în 1895, „**Amicului Gh. Ionescu-Gion spre bună amintire**”. Un text asemănător, „**Iubitului meu amic spre amintire**” semnează la 1 noiembrie 1895 Anghel Demetriescu pe volumul tradus din limba engleză *Lord Macaulay*.

Teofil Frâncu, care împreună cu George Candrea publică în 1888 volumul *Românii din Munții Apuseni*, îi scrie: „**Distinsului publicist Ionescu-Gion, prim redactor al ziarului Românul în semn de adevărată stimă**”.

Pericle Papahagi își exprimă „**profunda stimă**” față de Gion pe volumul său *Românii din Meglenia*, tipărit în 1900, profesorul Ilie Bărbulescu își exprimă de asemenea „**stima și considerațiunea deosebită**” pe volumul *Fonetika ciriliske azbuke*, tipărit în 1899 la Zagreb. Profesorii N. Cosacescu pe volumul *Aplicațiunile electricității și magnetismului la telegrafie, telefonie...*, din 1890 și Constantin Calmuschi pe volumul *În munții Neamțului*, apărut în 1903, dăruiesc cărțile lor lui Gion, exprimându-și aceleași frumoase sentimente.

Alte două cărți care au aparținut bibliotecii lui Gion, bibliotecă primită prin testament în anul 1904, când s-a stins prematur din viață distinsul istoric și om de cultură piteștean, fac parte din colecțiile Bibliotecii Județene Argeș.

Prima dintre aceste cărți este *Tetravangelhelu diaconului Coresi*, ediția dr. Gherasim Timuș Piteșteanu, din 1889. Prefața acestei cărți este scrisă de profesorul Constantin Erbiceanu, membru corespondent al Academiei Române, care îi scrie lui Gion, următoarea dedicație: „**Domniei sale D-lui Gion în semn de amintire**”.

Cea de-a doua carte, *Mișcări culturale și literare la români din stânga Dunării în răstimpul de la 1504-1714*, este scrisă de dr. I.G. Sbierea, membru al Academiei Române și profesor la Universitatea din Cernăuți. Apărută la Cernăuți în 1897, cartea este oferită lui Gion cu dedicația autorului: „**Distinsului membru corespondent al Academiei Române, D-lui G.I. Ionescu-Gion spre amintire**”. Cele două cărți măresc valoarea donației lui Gion, care ocupă un loc de cinste între colecțiile bibliotecii noastre.

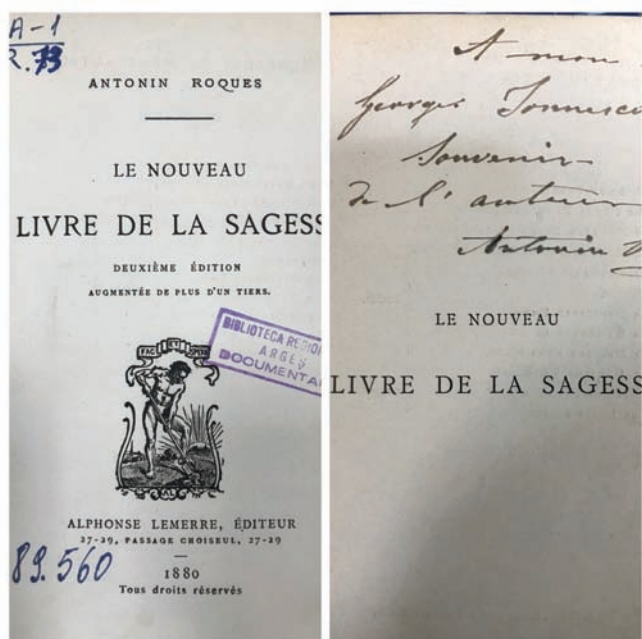
Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

I-au mai dat cărți cu autograf Ștefan Dinulescu, pe volumul său *Viața și scrierile lui Dositeiu Mitropolitul Moldovei*, tipărit la Cernăuți în 1885, Ioan C. Mihalcea pe volumul *Neamul Cantacuzinilor* tipărit la București în 1889, universitarul ieșean Petru T. Rășcanu pe cursul său de *Istoria universală*, apărut în 1896, colonelul G. Iannescu pe cursul său de geografie predat la Școala superioară de război *România și țările vecine*, apărut în 1902, profesorul L.E. Sinigaglia pe volumul *Lectures commerciales françaises*, tipărit la Iași în 1898, și G.G. Burhele, pe volumul său închinat vieții și personalității lui *Mihail Kogălniceanu*, tipărit în anul 1901. Pe toate aceste volume sunt exprimate sentimentele de stimă și apreciere ale autorilor față de Ionescu-Gion.

Cu zece ani înaintea apariției *Istoriei Bucureștilor* a lui Gion, profesorul Ion P. Licherdopol a publicat o schiță monografică a capitalei noastre, intitulată *București* (1889). În dedicația sa cu autograf, nedatată, Licherdopol scrie: „**D-lui Gion, spre aducere aminte**”.

Printre cărțile cu autograf care au aparținut bibliotecii lui Gion sunt și două semnate de autori francezi, care și-au legat numele prin scrierile lor de cultura românească. Antonin Roques: *Le nouveau livre de la sagesse*, apărut în 1880, pe care scrie „**A mon ami Georges Ionescu. Souvenir de l'auteur Antonin Roques**” și Emile M. Picot, *Chanits populaires des roumains de Serbie*, Paris, 1889, pe care scrie: „**A Monsieur Ionescu-Gion, souvenir affectueux**”.

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

Dedicațiile autografe pe care le conțin aceste cărți sunt încă o mărturie a puternicei personalități a cărturarului piteștean plecat de timpuriu dintre contemporanii săi, cu mult înainte de a-și fi dovedit întreaga măsură a potențialului său creator. Este cunoscut că s-a bucurat de multă apreciere și dragoste din partea lui B.P. Hașdeu, care a vrut să îl înfieze după moartea fiicei sale, Iulia. Alți cărturari au spus de asemenea cuvinte de laudă la adresa lui Gion, în scrierile lor, după moartea acestuia.

Cărturarul N.I. Apostolescu, doctor în litere la Sorbona, îi dedică volumul său *Studii – literatură, estetică, filologie*, apărut în 1904: „**Memoriei venerate a strălucitului istoric și literat, fruntaș discipol al marelui Hașdeu și neuitat al meu**

profesor G. Ionescu-Gion închin aceste studii, cu inima înfrântă de neașteptata lui plecare din această lume”.

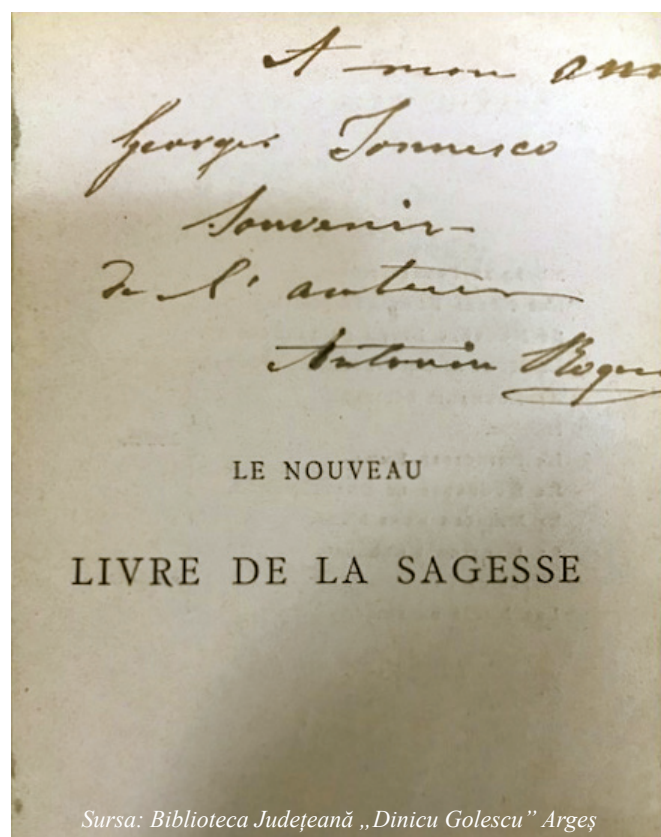
În semn de omagiu, în 26 octombrie 1911 a fost dezvelit, în Grădina Publică din Pitești, bustul în bronz al istoricului Gheorghe Ionescu-Gion, realizat în 1907 de Frederic Storck. În prezent, bustul este amplasat în grădina curții Colegiului Național I. C. Brătianu din Pitești.

Donațiile și donațiile testamentare alcătuiesc o sursă de creștere a colecțiilor, care permit cumulara unor fonduri de mare valoare. Documentele respective (cărți vechi, manuscrise, hrisoave, piese numismatice, muzicale ș.a.) formează patrimoniul cultural al poporului român și sunt mărturia continuității spirituale a culturii naționale. Evidența lor în averea bibliotecii este o sarcină importantă a bibliotecarului, care trebuie să o facă cu grijă și responsabilitate.

Este caracteristic pentru conștiința valorii, ceea ce Slavici exprima în 1882: „generația noastră, mai luminată decât cele trecute, trebuie să simtă că, dacă e vorba ca societatea română să ajungă la vreo însemnătate în lumea aceasta, ea trebuie să se pătrundă de spiritul solidarității naționale: tot românul să simtă că nimic mare nu se poate produce decât prin munca unită a unui șir de generațiuni și întocmai precum noi dorim, ca lucrurile începute de noi să fie continuate cu zel de către urmașii noștri, părinții noștri au muncit cu nădejde că noi vom scoate la capăt lucrările începute de dânsii”.

Bibliografie:

1. MAVRODIN, Teodor. *Biblioteca Județeană Dinicu Golescu Argeș. File de cronică*. Târgoviște: Editura Bibliotheca, 2019.
2. VOINESCU, Silvestru D. *Argeșeni în spiritualitatea românească*, Vol. 1. Pitești: [Biblioteca Județeană Argeș], 1980.
3. VOINESCU, Silvestru D. *O viață printre cărți*, Vol. 1. Pitești: Editura Cultura, 1997.

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

Ziua Culturii Naționale

Daniela Carmen SAVA
Biblioteca Județeană ASTRA Sibiu. Filiala Bălea
e-mail: sava_dana@yahoo.com

„Educațiunea e cultura caracterului, cultura e educațiunea minții”. (Mihai Eminescu)

Ziua Culturii Naționale este o sărbătoare națională, care are loc anual în România pe data de 15 ianuarie cu scopul de a promova cultura, arta și efortul academic. Ziua de 15 ianuarie a fost aleasă ca Zi a Culturii Naționale, întrucât reprezintă data nașterii poetului național al românilor, Mihai Eminescu (1850-1889). Ziua Culturii Naționale a fost stabilită prin Legea Nr. 238 din 7 decembrie 2010.

„Trebuie să arătăm respect acelor personalități prin ale căror eforturi, și geniu, putem sărbători astăzi Ziua Culturii Naționale, și să le omagiem. În aceeași măsură, este datoria noastră să creăm condițiile pentru ca și peste ani, cei ce ne vor urma să aibă ce omagia, să încurajăm și să cultivăm talentul”¹, a declarat Lucian Romașcanu, ministrul culturii și identității naționale în anul 2018.

În 15 ianuarie 2021 s-au împlinit 171 de ani de la nașterea marelui poet Mihai Eminescu.

„Cu gândiri și cu imagini
Înnegrit-am multe pagini
Ș-ale cărții, ș-ale vieții,
Chiar din zorii tinereții”.
(Mihai Eminescu)

Anul trecut, biblioteca de la Filiala Bălea a Bibliotecii Județene ASTRA Sibiu l-a omagiat pe marele poet Mihai Eminescu, în cadrul unei activități organizate de subsemnata împreună cu clasa a VIII-a de elevi de la Colegiul Tehnologic Mârșa care au fost însoțiți la bibliotecă de profesoara de limba română, Dumitru Mădălina.

Anul acesta, din cauza contextului epidemiologic actual, organizarea diferitelor manifestări culturale în incinta bibliotecii este restricționată, de aceea voi schimba puțin registrul și voi vorbi în rândurile care urmează despre cultură, educație, valori, bibliotecă pentru a omagia această zi importantă pentru națiunea română.

Conform definiției din dicționar, prin „cultură înțelegem totalitatea valorilor materiale și spirituale create de omenire și a instituțiilor necesare pentru comunicarea acestor valori, iar om de cultură este o persoană cu un nivel intelectual ridicat, care posedă cunoștințe universale multe și temeinice”².

Atunci când mă gândesc la cultură, implicit mă gândesc la educație și valori, la bibliotecă și cărți, fără de care cultura nu se poate dobândi. Când rostesc cuvântul educație, mă refer în primul rând la cei șapte ani de acasă, la educația primită în familie care reprezintă baza dezvoltării ulterioare a fiecărui individ. Climatul familial adecvat, modelele de comportament ale părinților, regimul vieții în familie, în general, sunt determinante pentru copilul în formare.

**BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU
FILIALA BĂLEA
ZIUA CULTURII NAȚIONALE
MIHAI EMINESCU
171 DE ANI DE LA NAȘTERE**

Ziua Culturii Naționale este o sărbătoare națională, care are loc anual în România pe data de 15 ianuarie cu scopul de a promova cultura, arta și efortul academic. Ziua de 15 ianuarie, a fost aleasă ca Zi a Culturii Naționale, întrucât reprezintă data nașterii poetului național al românilor, Mihai Eminescu (1850-1889). Ziua Culturii Naționale a fost stabilită prin Legea Nr. 238 din 7 decembrie 2010.

„Trebuie să arătăm respect acelor personalități prin ale căror eforturi, și geniu, putem sărbători astăzi Ziua Culturii Naționale, și să le omagiem. În aceeași măsură, este datoria noastră să creăm condițiile pentru ca și peste ani, cei ce ne vor urma să aibă ce omagia, să încurajăm și să cultivăm talentul”, a declarat Lucian Romașcanu, ministrul culturii și identității naționale.

Azi, 15 ianuarie 2021 se împlinesc 171 de ani de la nașterea marelui poet Mihai Eminescu.

„Educațiunea e cultura caracterului, cultura e educațiunea minții”.
(Mihai Eminescu)

Sursa: arhiva personală a autoarei

Ce este educația, de fapt? „Educația cuprinde ansamblul influențelor, acțiunilor, activităților desfășurate pentru formarea, dezvoltarea, modelarea personalității umane, pentru integrarea sa optimă în societate. Educația reprezintă activitatea socială complexă constituită din ansamblul acțiunilor conștiente, sistematice și organizate, desfășurate cu scopul formării și dezvoltării personalității umane în concordanță cu nivelul de dezvoltare al societății”³.

Când vorbesc de educație, mă gândesc de asemenea la „educația formală care se realizează în cadrul instituțiilor specializate (grădinițe, școli, universități, centre de perfecționare etc.) cu scopul formării și dezvoltării personalității umane în plan intelectual, moral, estetic, fizic și tehnologic, pe baza unor documente oficiale (planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, cursuri etc.). Educația formală valorifică activitatea de instruire organizată în cadrul sistemului de învățământ sub îndrumarea unor cadre

didactice specializate care dispune de o serie de competențe și anume, competențele de natură științifică, de natură psihopedagogică, de natură psihosocială la care trebuie să adauge competențele socioafective”.⁴

„...școală, spune Mihai Eminescu, n-ar trebui să fie o magazie de cunoștințe străine, ci o gimnastică a întregii individualități a omului; elevul nu e un hamal, care-și încarcă memoria cu saci de coji ale unor idei străine, sub care geme, ci un om care exercită toate puterile proprii ale inteligenței, întărindu-și aparatul intelectual, precum un gimnast își împuternicește până-n gradul cel mai mare aparatul fizic, fie-n vigoare, fie-n îndemănare”.⁵

Termenul de educație este strâns legat de termenul de valori, în sensul că se poate vorbi despre o „educație a valorilor, o educație axiologică, care este mai puțin cunoscută în literatura pedagogică, însă referirile la lumea valorilor sunt destul de frecvente în pedagogia universală și românească. Sub aspectul acțiunii concrete, educația în perspectiva axiologică ar însemna orientarea procesului educativ pe traiectele cele mai bune”⁶, adică toate laturile educației (toți cei implicați în practicile de formare curente - familie, școală, bibliotecă) să aibă în vedere transmiterea valorilor fundamentale: bine, adevăr, frumos.

„Cultura, valorile și educația sunt interactive. Educația trimite către cultură, cultura obligă la o anumită formă de educație, iar valorile sunt astfel puse într-o lumină nouă - creând un soi de omogenitate la nivel de societate și o determinare comună către a repune cultura acolo unde îi este locul într-o țară care vrea să crească sănătos”.⁷

De asemenea, când vorbesc de educație mă gândesc că aceasta este importantă în dobândirea culturii, în special a culturii generale, dar nu este suficientă. De ce? Deoarece consider că „biblioteca” este o altă componentă care vine în sprijinul educației realizate în școală; ea ne ajută, de asemenea, la formarea culturii generale, prin dobândirea unor cunoștințe suplimentare, tocmai datorită studiului sau lecturării unor cărți pe care biblioteca le pune la dispoziție (cărți din toate domeniile, în funcție de nevoile utilizatorilor: copii, adolescenți, adulți), la îmbogățirea vocabularului și a bagajului de cunoștințe, a orizontului cultural în general, dar totodată ea ne ajută și la formarea culturii profesionale. De ce? Deoarece ea facilitează integrarea socială și profesională a tinerilor în diversele sectoare de activitate. Copiii și tinerii trebuie deprinși de mici cu „mersul la bibliotecă”, cu cărțile, cu lectura pentru a se crea o apropiere strânsă între ei și bibliotecă, deoarece aceasta le va oferi acestora posibilitatea să-și formeze, cu timpul, o serie de deprinderi, abilități și priceperi cu ajutorul cărora vor realiza progrese în procesul de instruire și o mai bună alegere în orientarea profesională.

„Rostul bibliotecii, spune George Călinescu, este acela de a fi o fereastră permanent deschisă spre grădinile culturii actuale”.⁸

„Bibliotecile nu-i sprijină doar pe copii și tineri în procesul de educație și formare, ci au ieșit și în întâmpinarea adulților, deoarece ele au devenit treptat centre în care adulții își pot dezvolta abilitățile digitale, iar bibliotecarii și-au asumat în mod voluntar rolul de asistență publică pentru a ajuta oamenii în cadrul procedurilor administrative on-line. În ultimii ani, ei au jucat, de asemenea, un rol important de orientare în utilizarea de dispozitive inteligente, publicul solicitând ajutor

în aceste instituții considerate de încredere. Bibliotecile joacă un rol important în educația adulților, deoarece îi învață să comunice cu statul prin intermediul instrumentelor digitale și oferă persoanelor în vârstă formare individuală gratuită”.⁹ Prin urmare, am putea afirma că bibliotecile pot fi considerate instituții educaționale și non-culturale, deoarece ele susțin mediul de învățare prin toate activitățile pe care le derulează în cadrul ei.

Ca o concluzie, putem afirma că Ziua Culturii constituie un moment special al reunitii românilor în jurul valorilor naționale în această zi de 15 ianuarie, prilej de mândrie și bucurie a faptului că suntem români. „Cultura descreștește frunți, cultura învață, și dezvoltă, iar evenimentele culturale bine organizate pot aduce beneficii multiple comunităților în care sunt organizate”.¹⁰

O să închei în final cu celebrele cuvinte rostite de *Mihai Eminescu*: „la trecutu-ne mare, mare viitor!”

Note:

1. <http://www.cultura.ro/36-de-personalitati-ale-culturii-romane-omagiata-la-ateneul-roman-cu-prilejul-zilei-culturii>.
2. Coteanu Ion, Seche Luiza, Seche Mircea, *DEX: Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, București: Univers Enciclopedic, 1998, p. 248.
3. <https://proform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-decalitate/formele-educatiei>.
4. <https://proform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-decalitate/formele-educatiei>.
5. Mihai Eminescu. *O monografie în imagini*. Iași: Editura Junimea, 2000, p. 107. (Mihai Eminescu, Educație și învățământ în *Timpu* din 12 iulie 1880).
6. <http://www.constantincucos.ro/2017/12/educatia-axiologica-tinta-si-principiu-al-formarii>.
7. zilesinopti.ro/articole/25036/cartfest-face-cultura-sa-se-simta-bine-la-cristian-povestea-festivalului-care-a-adus-cristianului-un-public-mai-mare-de-cinci-ori-decat-populatia-sa
8. Mihai Eminescu. *O monografie în imagini*, Iași, Editura Junimea, 2000, p. 82.
9. <https://epale.ec.europa.eu/ro/blog/what-role-libraries-adult-education>.
10. zilesinopti.ro/articole/25036/cartfest-face-cultura-sa-se-simta-bine-la-cristian-povestea-festivalului-care-a-adus-cristianului-un-public-mai-mare-de-cinci-ori-decat-populatia-sa.

„Cher confrère” : Intelectuali europeni de seamă îi scriau lui A.D. Xenopol

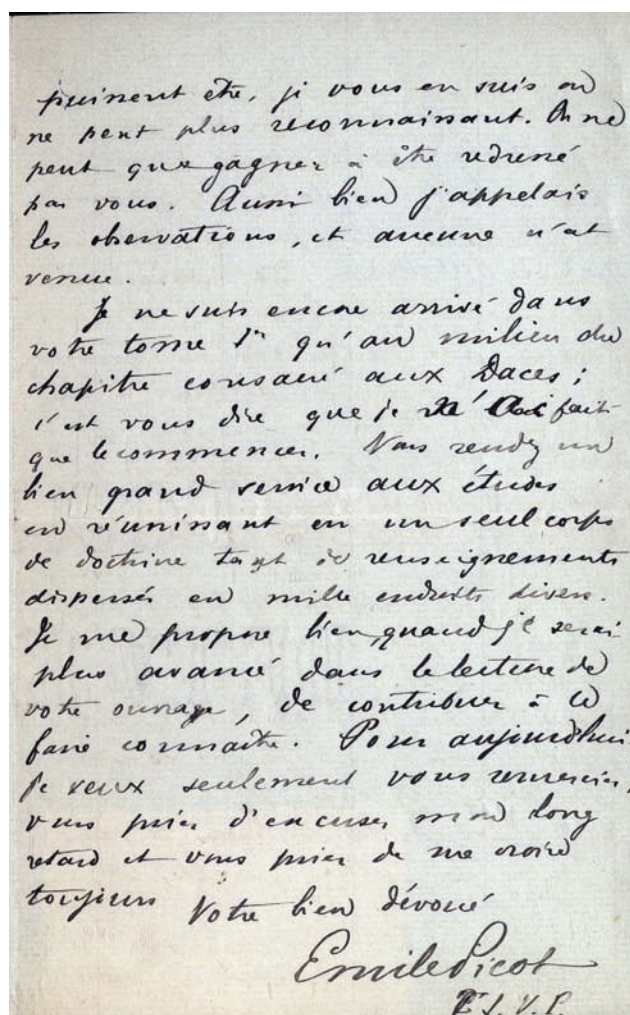
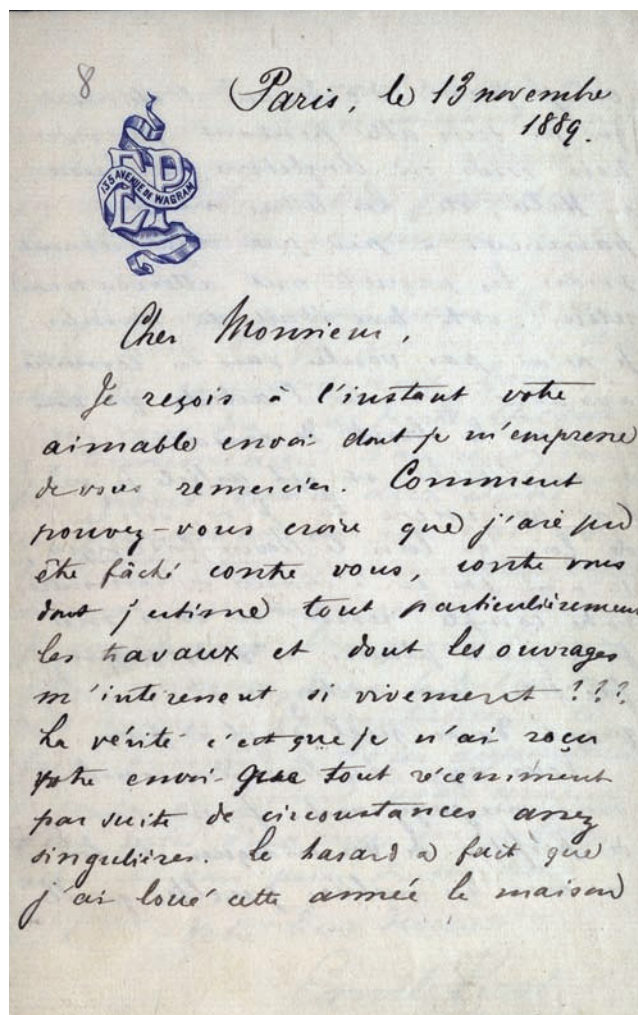
Cristina Marinescu
Biblioteca Națională a României. Serviciul Colecției Speciale
e-mail: cristina.marinescu@bibnat.ro

Spațiul public în societatea contemporană este centrat pe informații seci, nu pe cele cu potențial formator, și pe divertisment. În acest context, generațiilor tinere le este greu să conceapă existența unor epoci în care educația și cultura erau valorizate la superlativ. Acele timpuri nu sunt foarte îndepărtate, și în plus elitele intelectuale și spirituale românești de azi nu sunt mai prejos de marii oameni de cultură din trecut. Ceea ce diferă, în mod fundamental, este vizibilitatea lor. Masele îi ignoră aproape cu totul, cu excepția câtorva intelectuali mai cunoscuți. Pentru demnitatea națională, dar și pentru sănătatea identitară a nației, are sens să ne întoarcem mereu și mereu la exemplul înaintașilor, care dau adevărata măsură a virtuților culturale ale noastre ca

popor. Aspectul care trebuie reținut e faptul că exemplaritatea la nivel național corespundea exemplarității la nivel european, o adevărată deschidere spre universalitate.

Timp de secole, Țările Române au avut contact sporadic și relativ superficial cu Europa Occidentală. Acest lucru s-a schimbat spre mijlocul secolului XIX, perioadă în care a început efortul social și chiar la nivel individual al românilor de a se alinia modernității europene. Fascinația noastră pentru marile personalități românești ale perioadei interbelice nu e de natură a neglija oamenii de cultură ai sfârșitului de secol XIX-începutului de secol XX, generații care i-au făcut posibili pe un Eugen Ionescu, un Mircea Eliade, un Emil Cioran. Nicolae Iorga, excepționalul istoric, a fost elev al lui A.D. Xenopol,

Sursa imaginilor: Biblioteca Națională a României, Serviciul Colecției Speciale, Cabinetul de manuscrise

istoric, economist, pedagog, sociolog, scriitor, remarcabil, între altele, pentru lucrările de filosofia istoriei, care l-au impus pe plan european ca intelectual de prim rang.

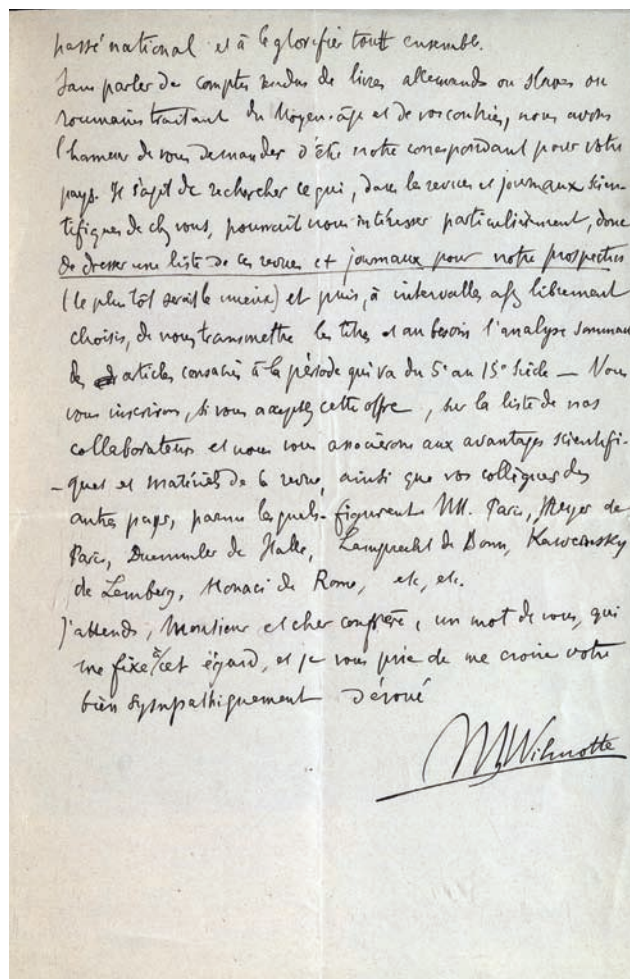
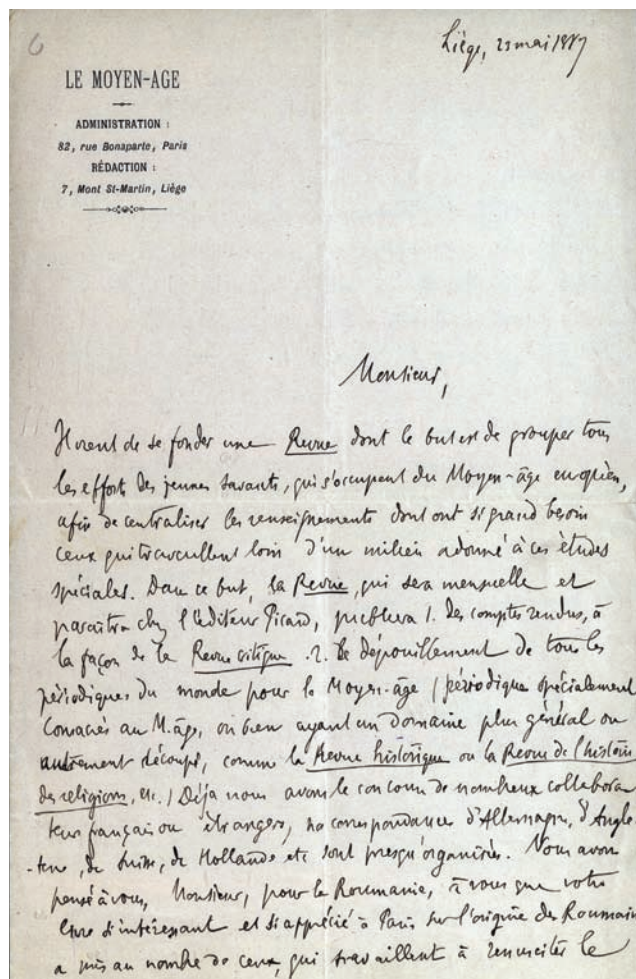
Alexandru Dimitrie Xenopol (1847-1920) a trăit într-o epocă în care era nevoie, în societatea românească, de a se pune, în limba noastră, bazele tuturor marilor domenii ale cunoașterii și culturii, înfloritoare în Europa acelor vremuri. Cu siguranță, însă, Xenopol nu a activat în atâtea domenii pentru motivul exclusiv că așa o cereau timpurile, ci a fost din fire înclinat spre caracterul enciclopedic al personalității, cum se poate observa de timpuriu în cariera sa. Plecat la Berlin, cu o bursă oferită de „Junimea” lui Maiorescu, el nu se limitează la studii de drept, ci se orientează și spre istorie și filosofie, studiază pianul și parcurge galeriile de artă și muzeele. Îl interesează, în mod particular, studiul comparativ al civilizației diverselor popoare, doctoratul său în filosofie la Giessen (1871) fiind obținut cu o teză despre „Istoria civilizațiunii”.

Întreaga sa activitate publicistică, pedagogică și politică a fost orientată spre cunoașterea în exterior a realităților românești și a glorioasei istorii a românilor din toate provinciile unde se vorbește limba noastră, iar pe plan intern, spre edificarea unei societăți aptă a primi visul de secole al poporului, unirea tuturor teritoriilor locuite de români. În 1884, apărea „Teoria lui Rösler. Studii asupra stăruinței românilor în Dacia Traiană”, iar în perioada 1888-1893, vastul studiu „Istoria românilor din Dacia Traiană”, cu varianta în limba franceză „Histoire des Roumains de la Dacie Trajane depuis les origines jusqu'à l'Union des Principautés en 1859”, tipărită la Paris în 1896. Este clar că disciplina de

predilecție a lui Xenopol a fost istoria, cum se poate vedea din numeroasele cărți și articole publicate, el scriind inclusiv manuale („Istoria românilor pentru clasele primare de ambe-sexele” în 1879, „Cronologia raționată a istoriei universale, prelucrată cu privire la examenul de bacalaureat” în 1871), publicând documente istorice („Un document asupra lui Bogdan, descălecătorul Moldovei, din 1349” în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, 1885, sau „Amintiri de călătoriile vornicului Teodor Burada în țară și în străinătate în anul 1826”, în revista „Arhiva”, 1908), chiar și lucrările sale pe teme bibliografice ținând în principal de domeniul istoriei („Bibliografia grecească la sfârșitul epocii fanariote”, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, 1883).

Xenopol considera limba națională ca fiind principalul aspect care identifică o civilizație în ansamblul popoarelor și percepea evenimentele istorice în toată complexitatea faptelor de viață, motiv pentru care a studiat și a publicat lucrări de economie politică („Starea noastră economică”, în „Convorbiri literare”, 1877, sau „Situățiunea financiară a României sub guvernul liberal”, în 1887), de sociologie („Despre socialism”, conferință ținută la Universitatea din Iași, în 1893) și de drept („Justiția sub fanarioți. Procesul vistiernicesei Maria (1712-1718)”, în „Convorbiri literare”, 1887, precum și „Secularizarea averilor mănăstirești din punct de vedere juridic”, conferință ținută la Universitatea din Iași, în 1902, publicată în ziarul „Evenimentul”).

Însă ceea ce face din A. D. Xenopol un mare istoric este dimensiunea filosofică a lucrărilor sale, osatura ideatică a felului său de a vedea faptele istorice. În 1898, publică, în

revista „Arhiva”, „Principiile fundamentale ale istoriei”, urmată de apariția, la Paris, anul următor, a variantei în limba franceză, „Les principes fondamentaux de l’histoire”. În nuce, concepția lui Xenopol despre faptele istorice este precum urmează: acestea ar fi de două tipuri, fapte coexistente, care se raportează la spațiu și se repetă, fără a se schimba și care fac obiectul științelor teoretice; și fapte de succesiune, care se dezvoltă în timp, care nu se repetă și sunt studiate de științele istorice. Foarte important în științele istorice nu e doar aspectul material, ci și cel spiritual. Credincios acestui mod de a vedea lucrurile, Xenopol se ocupă de folclor („Ceva despre literatura poporană”, în „Convorbiri literare”, 1872), de filologie („Introducerea limbii române în biserică pe timpul lui Matei Basarab și Vasile Lupu (1633-1644)”, apărut în 1891 la Sibiu), de artă („Ceva despre arhitectură”, 1892, la București), de istorie și teorie literară („Poezie și știință”, în 1890, conferință ținută la Universitatea din Iași).

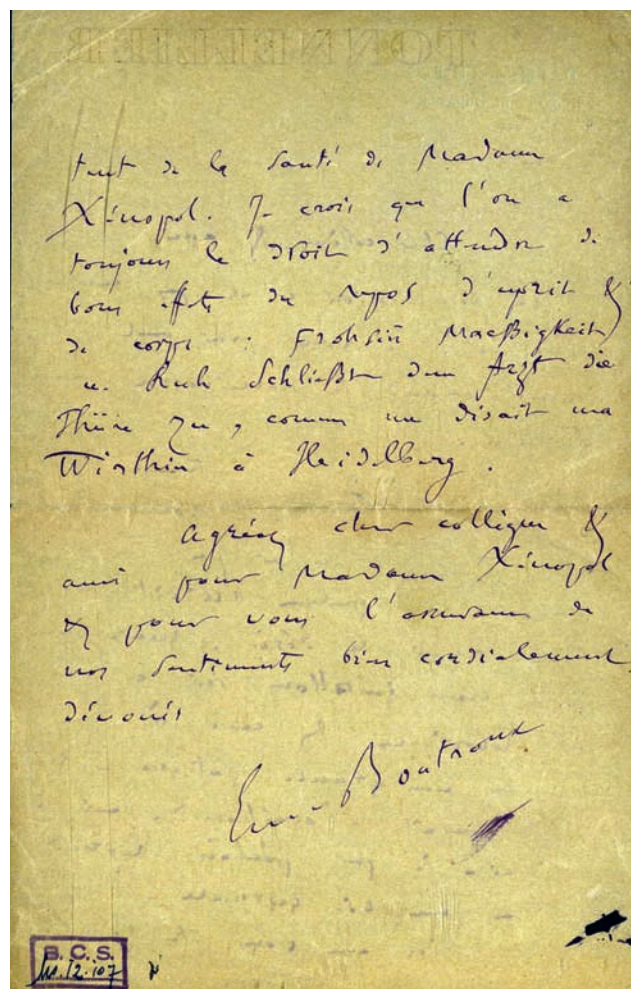
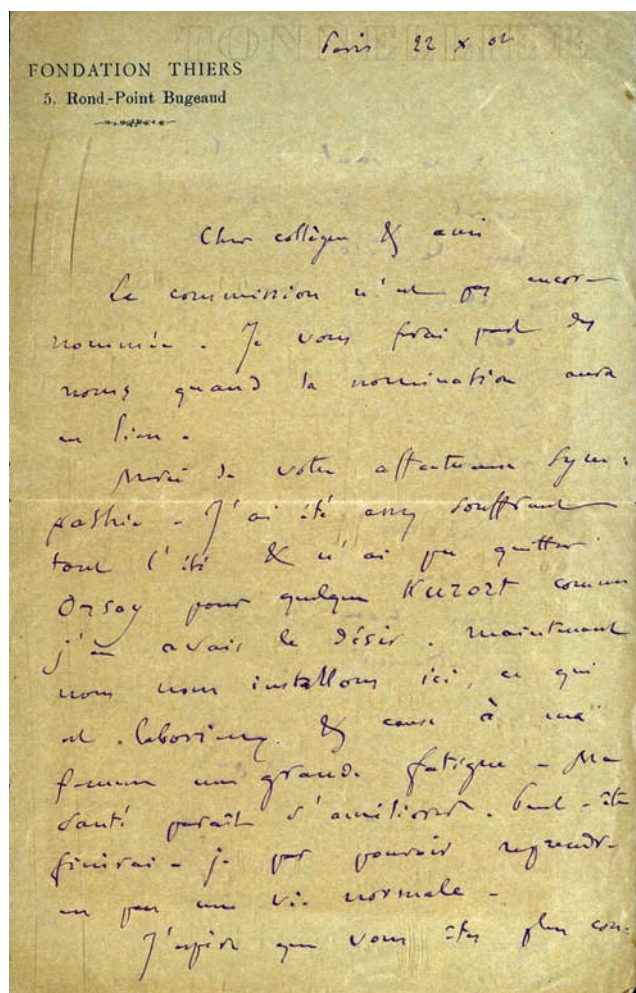
Pentru a completa portretul acestui mare om al nației, să menționăm că a scris și beletristică („Amintiri de călătorie”, în 1901), a compus muzică și a fost fondatorul și conducătorul „Societății de cultivare a viermilor de mătase” (1883).

Xenopol s-a bucurat, în timpul vieții, de recunoașterea contemporanilor. Titu Maiorescu l-a remarcat încă de la început, motiv pentru care Xenopol a primit bursa de studii în Germania. După întoarcerea de la studii, a activat ca magistrat la Tribunalul din Iași. A fost membru al Academiei Române (din 1893), rector al Universității din Iași (1898-1901), membru de onoare al Societății de Arheologie din Bruxelles, membru al Academiei de științe morale și politice din Paris (din

1914) și vicepreședinte al Societății de Sociologie din Paris (1916). În ciuda acestui parcurs academic și social strălucit, în ultimii ani de viață s-a confruntat cu mari dificultăți materiale și cu probleme de sănătate, dar după moarte, urmașii i-au păstrat vie amintirea, chiar dacă, odată cu trecerea timpului, s-a pierdut mult din dimensiunea multilaterală a spiritului său. Parcurgerea unor documente de corespondență de la Cabinetul de Manuscrise al Bibliotecii Naționale a României ni-l restituie pe Xenopol în tot ce are spiritul lui mai caracteristic, nivelul european al operei sale, diseminată în traducere în străinătate, pentru schimbarea percepției europenilor asupra românilor și a istoriei lor.

Cine îi scria lui Xenopol? Pentru noi, cei de azi, numele nu sunt familiare, dar o minimă cercetare relevă faptul că, la vremea lor, acești intelectuali erau cercetători și publiciști cu greutate în mediile academice din țări precum Franța, Belgia, Elveția, Germania, Italia. Interesant e faptul că nu vedeau în Xenopol doar un confrate, conversația ducându-se de pe poziții de egalitate, ci răzbate uneori și reacția afectivă pe care o au prietenii între ei, un interes uman dincolo de preocupările științifice.

Pierre Paul Leroy-Beaulieu (1843-1916) a fost un economist francez, membru al Academiei de științe morale și politice din Paris, din subordinea Institutului Franței (Institut de France). Într-o scrisoare din 1899, el îi adresează lui Xenopol cuvinte elogioase pentru lucrarea „Principes fondamentaux de l’histoire”, precizându-i, însă, că nu a parcurs încă textul cum s-ar cuveni, dar, la o primă vedere, există acolo valoare reală. Să fie aceasta o afirmație pur convențională, o politete

Sursa imaginilor: Biblioteca Națională a României, Serviciul Colecții Speciale, Cabinetul de manuscrise

conjuncturală? Probabil că nu, deoarece un personaj cu un asemenea prestigiu nu s-ar adresa lui Xenopol cu formula „cher confrère”, e de crezut că a intuit valoarea intelectuală a scrierii lui Xenopol, cu atât mai mult cu cât istoricul este un intelectual de primă clasă, prin aplecarea lui spre filosofare.

Émile Picot (1844-1918), romanist francez, care a predat limba română la Școala Specială de Limbi Orientale din Paris, și care a activat ca agent vice-consular în Sibiu și Timișoara, îi dă sfaturi lui Xenopol în legătură cu publicarea lucrării sale „Istoria românilor din Dacia Traiană”, sesizând aspectul esențial de sinteză a unor informații foarte numeroase, din varii surse.

Félix Édouard Justin Émile Borel (1871-1956) a fost un matematician francez, care s-a ocupat de periodicalul „La Revue du mois”, în care Xenopol a publicat, în anul 1911, articolul „L’histoire et la géologie”. Scrisoarea lui Borel, datând din anul precedent, îi aduce niște lămuriri lui Xenopol în privința articolelor foarte lungi ca reprezentând o problemă pentru editorii revistei, dar e notabil faptul că emitentul insistă ca istoricul român să nu renunțe a trimite lucrări. Mai mult, într-o altă scrisoare, din 1911, Borel ține să îi precizeze istoricului român cât de onorat se simte de colaborarea acestuia la „Revue du mois”.

Maurice Wilmotte (1861-1942), filolog belgian, fondator al Școlii valone de filologie romană la Universitatea din Liège, solicită colaborarea lui Xenopol la o nouă înființată revistă („Le Moyen-Age”), întrucât acesta a scris o carte despre originea românilor care a avut succes la Paris (probabil, „Les guerres daciques de l’empereur Trajan”, 1886, sau „Études historiques sur le peuple roumain”, 1888). În acest context, Wilmotte vede în Xenopol un demn reprezentant al României pentru paginile revistei centrate pe studii medievale.

Dar cele mai revelatoare misive sunt cele ale lui Étienne Émile Marie Boutroux (1845-1921), filosof francez cu contribuții în filosofia istoriei, pe care Nicolae Bagdasar l-a inclus în „Antologia filosofică. Filosofi străini” publicată în 1943, alături de cele mai mari nume ale filosofiei occidentale. Boutroux îi scrie lui Xenopol cu afecțiune, mărturisindu-i problemele sale de sănătate, interesându-se de starea de sănătate a lui Xenopol și a soției acestuia, Coralia (Riria), dar, mai ales, încurajându-l pe istoricul român în legătură cu alegerea sa ca membru asociat al Academiei de științe morale și politice. În plus, discută pe scurt idei de filosofia istoriei, recunoscând prin aceasta că Xenopol era un demn interlocutor pentru idei generale.

Alți emitenți sunt Émile Legrand (1841-1903), elenist francez de marcă, care făcea schimb de lucrări publicate cu Xenopol și îi solicita acestuia informații referitoare la subiecte din lucrări în plin proces de redactare, Marie Joseph Alfred Croiset (1845-1923), filolog clasicist francez, care apreciază că A.D. Xenopol are titluri academice și lucrări de specialitate care îl recomandă pentru ținerea de cursuri la universități din Occident, René Worms (1869-1926), sociolog francez, cu care este evident că istoricul român avea o corespondență regulată, Joseph Marie Martin Van den Gheyn (1854-1913), istoric comparatist și antropolog belgian, cu care Xenopol se pare că a avut un schimb fructuos de scrisori, cum reiese din scrisorile lui Van den Gheyn, în care sunt discutate, între altele, problema originii dacilor și a tracilor și schimbul de lucrări publicate între cei doi autori, Ernest Seillière (1866-1955), scriitor, jurnalist și critic, membru al Academiei Franceze, care își exprimă interesul pentru capitolul „Inconștientul

în istorie” (L’Inconscient dans l’histoire, din volumul „La théorie de l’histoire”), Fortunat René Stourm (1837-1917), istoric francez al finanțelor și membru al Academiei de științe morale și politice din Paris, care îi explică lui Xenopol mersul ședinței la Academie când este prezentat un nou membru ș.a.

Contactul viu cu trecutul populat cu personaje ilustre ale nației este un demers reparator, într-o contemporaneitate în care românii sunt privați, în cel mai bun caz, cu compasiune. Am avut și încă avem o mare capacitate de a genera valori, ca popor, totul este ca acest lucru să fie conștientizat la nivel macrosocial și în sufletul fiecărui membru al comunității noastre. Studioșii culturii naționale ar trebui să înțeleagă noblețea misiunii lor și să vorbească inimilor și aceluia care, poate, încă nu și-au descoperit o înclinație pentru aceste aspecte. Informația culturală este relevantă pentru viața concretă a fiecăruia dintre noi, nu doar pentru sălile de clasă și reuniunile academice.

Bibliografie:

Zub, Al. A. D. *Xenopol, 1847-1920. Biobibliografie*. București: Editura Militară, Editura enciclopedică română, 1973

Sursa: Biblioteca Națională a României, Serviciul Colecții Speciale, Cabinetul de manuscrise

Abordarea formării profesionale a personalului de specialitate din bibliotecă din perspectiva educației continue

Lilia POVESTCA, drd., specialist principal
Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Știința Informării
Centrul de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării
e-mail: lpovestca@bnrm.md

Cu toții asistăm la transformarea accelerată a omenirii. Creșterea fluxului de informații, evoluția dinamică a tehnologiilor a impus personalul de specialitate modern, indiferent de sfera de activitate, de a asimila noi abilități și comportamente. Dificultățile și crizele din societate vor fi soluționate doar în contextul dezvoltării profesionale continue. Problema educației continue a fost abordată de mai mulți cercetători în diferite țări (anii '50 ai secolului XX - P. Shukla, India; P. Lengran, Franța; F. Dzhesap, Anglia etc.) care au pus accent pe necesitatea creării unei concepții care, teoretic, ar sprijini formarea unui sistem integru de învățare continuă în comunitate [1, p. 71]. Problemele formării profesionale au apărut din necesitatea de a răspunde cerințelor lumii contemporane, tot mai complexă și schimbătoare sub aspect tehnologic, cultural și social. O persoană este obligată să se schimbe rapid și să se adapteze la noile condiții. De asemenea, ideea de formare continuă a apărut din necesitatea satisfacerii nevoilor interne ale omului, dorința de creștere (personală, profesională), realizare de sine, schimbare.

În ultimele decenii domeniul biblioteconomie și științei informării s-a dezvoltat destul de dinamic. Formarea profesională continuă a bibliotecarilor a fost adaptată la noile perspective și tehnologii. Toată activitatea bibliotecii poate fi descrisă prin celebrele cinci Legi ale biblioteconomiei elaborate de Ranganathan, încă în anul 1931, care nu și-au pierdut din actualitate: (1) cărțile sunt pentru a fi citite; (2) fiecărui cititor, cartea sa; (3) fiecărei cărți, cititorul ei; (4) economisiți timpul cititorului; (5) biblioteca este un organism în creștere. Analizând aceste Legi, din perspectiva formării profesionale continue, constatăm că toate au tangență cu dezvoltarea personalului de specialitate din bibliotecă. Cea de-a cincea Lege ne arată caracterul transformabil și de modernizare continuă a bibliotecii diversificându-și serviciile pentru comunitate prin conștientizarea, acceptarea și implicarea personalului în instruire continuă. Biblioteca este viabilă, personalul se adaptează la schimbări, permanent dezvoltându-și competențele profesionale prin formare continuă.

Cercetările din ultimele decenii au scos în evidență faptul că un bibliotecar nu poate fi considerat format pentru activitatea profesională dacă nu posedă atitudinile adecvate profesiei. În prezent atitudinea participativă față de activitatea profesională în care este încadrat, receptivitatea la tot ceea ce apare nou în domeniu, înțelegerea necesității autoperfecționării permanente sunt considerate indispensabile pentru formarea unui bibliotecar calificat și competent. Specialistul britanic

Dennie Heye [5, p. 167] remarcă faptul că profesioniștii din bibliotecă trebuie „în permanență să învețe, să obțină în mod activ experiență, să accepte pozitiv schimbările, să învețe tot ce e nou, să se adapteze la mediul electronic în corespundere cu evoluțiile lui”.

În linii generale, educația poate fi privită ca având mai multe segmente distincte și suprapuse. Darlene E. Weingand a încercat să identifice modul de percepere și locul formării profesionale continue în cadrul unei construcții educaționale mai mari (Figura 1).

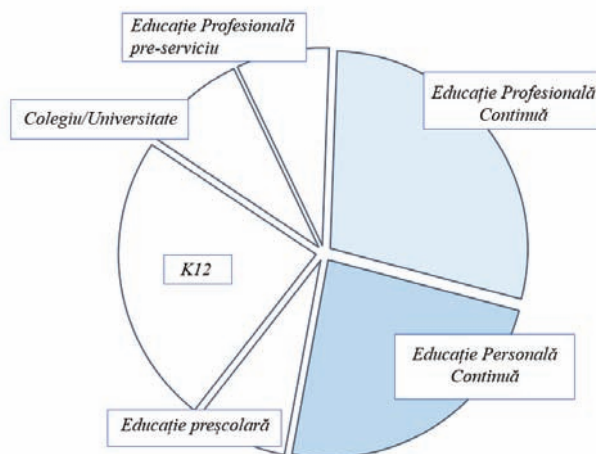

Figura 1. Model de învățare pe parcursul vieții propusă de Darlene E. Weingand
Sursa: Weingand, Darlene [13]

Liniile din cerc desemnează separarea între segmente, însă ele trebuie considerate ca fiind mai degrabă flexibile decât arbitrare. În funcție de cadrul normativ, cultura unei țări, plus de interesele personale, o persoană va participa la diferite etape ale modelului de învățare pe tot parcursul vieții. Acest model este destinat să acopere întreaga durată de viață a individului. După cum observăm în Figura 1, educația continuă, fie ea profesională sau personală, ocupă cea mai mare parte a modelului.

La nivel internațional, contribuție deosebită privind dezvoltarea formării profesionale continue a personalului de specialitate din bibliotecă a avut Elizabeth W. Stone [14, p. 14], care a punctat trei probleme:

1. *Importanță* (problema formării profesionale continue a personalului de specialitate din bibliotecă și din instituțiile

de informare și documentare este una dintre cele mai importante).

2. *Discordanță* (problema discordanței între cunoștințele disponibile și aplicabilitatea lor în implementarea serviciilor prestate de biblioteci și instituții de informare și documentare).
3. *Planificare* (problema formării profesionale continue în biblioteci, instituții de informare și documentare poate fi soluționată cu ajutorul unei planificări de nivel național).

Aceste probleme au fost atestate și în alte documente internaționale și europene din sfera infodocumentară. În acest context, putem menționa *Manifestul IFLA/UNESCO cu privire la bibliotecile publice* [6]. Conform acestui document, Jana Varlejs [12] menționează: „Bibliotecarul este un intermediar activ între utilizatori și sursele de informare. Educația profesională continuă a bibliotecarului este indispensabilă pentru asigurarea celor mai bune servicii de bibliotecă”. Autoarea remarcă faptul că anume de experiența, nivelul de cunoștințe ale personalului de specialitate din biblioteca publică și instituțiile de informare depinde calitatea serviciilor de bibliotecă. La etapa actuală, odată cu dezvoltarea rapidă a tehnologiilor, este necesară îmbunătățirea competențelor prin învățare continuă.

Conform Manifestului IFLA/UNESCO cu privire la bibliotecile publice, formarea profesională continuă se axează pe mai multe principii, dintre care enumerăm:

- evaluarea periodică a nevoilor de învățare;
- spirit organizațional și managerial din partea celor delegați să se ocupe de dezvoltarea profesională și educarea continuă a personalului, oameni cu experiență în educarea continuă;
- diseminarea largă a informației privind educarea continuă și a surselor de informație;
- activități legate de educarea continuă, care: să includă obiective legate de învățare aliniate unor nevoi clare; să urmeze principiile proiectului de instruire și a teoriei învățării; să selecteze instructori de curs pe baza cunoștințelor acestora în domeniu și a abilităților lor de predare; să aibă mereu în vedere transferul de cunoștințe și feedbackul;
- aproximativ 10% din orele de muncă să fie asigurate pentru participarea la seminarii, ateliere de lucru, învățare la locul de muncă;
- evaluarea dezvoltării profesionale continue [6].

Relevanța problemei educației continue și dezvoltarea competențelor personalului de specialitate din biblioteci la nivel global este confirmată prin constituirea unui grup de lucru în 2016 de către IFLA privind crearea unui sistem educațional internațional durabil în domeniul biblioteconomiei și științei informării (Building Strong LIS Education, BSLISE). Scopul dezvoltării acestui sistem presupune asigurarea calității, elaborarea și promovarea standardelor educaționale în domeniul biblioteconomiei și științei ale informării. Prima etapă de activitate a grupului a constat în realizarea unui sondaj internațional (prin chestionar) privind calificarea personalului din domeniul infodocumentar în baza condițiilor naționale și regionale.

Principalele concluzii și recomandări (în baza celor 706 răspunsuri din 101 țări, dintre care 51% - specialiști din domeniul biblioteconomiei și științele informării) a acestui studiu au fost rezumate în raportul de expertiză *Building Strong Library and Information Science Education: a Call to Global and Local Action* (Formarea sistemului educațional durabil în biblioteconomie și știința informării: apel la acțiune globală și locală), publicat în august 2018. În baza analizei

rezultatelor cercetării, au fost formulate șase concluzii cheie, recomandări de acțiune și trei priorități: (1) crearea unei resurse internaționale care va determina structurile locale; (2) dezvoltarea sistemului internațional de evaluare a standardelor educaționale de calitate în biblioteconomie și știința informării, stabilirea competențelor de bază, precum și alte competențe pentru activitate și schimb reciproc; (3) crearea unui cadru normativ documentar global privind educația continuă a personalului din domeniul infodocumentar [2, 16, 17]. UNESCO și IFLA au mai întreprins eforturi similare în trecut, însă rezultatele au fost nesemnificative [2, p. 3]. Grupul de lucru BSLISE a prezentat un program ambițios, a cărui implementare va dura ani, dar, cu siguranță, toate eforturile vor fi justificate. Din raport nu este clară perioada pentru finalizarea acestor activități.

Educația continuă a personalului de specialitate din biblioteci este un angajament personal față de dezvoltarea competențelor profesionale. Diferite abordări pentru identificarea competențelor de bază au permis următoarele determinări: (1) disponibilitatea de a identifica probleme și de a căuta modalități de rezolvare a acestora; (2) capacitatea de a analiza situații noi și de a aplica cunoștințele existente pentru aceasta; (3) capacitatea de a lua decizii bazate pe o judecată temeinică. În consecință, competența, definită ca o caracteristică calitativă a gradului de măiestrie personală a activității profesionale, include: competențe cognitive, sociale și comunicative, competențe informaționale, de cercetare, sociale și personale. Acestea presupun conștientizarea intențiilor pentru această activitate (nevoi și interese, aspirații și orientări valorice, motive de activitate, idei despre rolurile lor sociale), autoevaluarea capacităților și calităților personale ca specialist și monitorizarea dezvoltării profesionale [18].

Este foarte importantă și necesară alocarea timpului valoros pentru implicarea în oportunități educaționale. Se știe că rezultatele oricărui proces de învățare depind de particularitățile fiecărei persoane, o importanță deosebită având motivația, conștiinciozitatea, simțul de răspundere pentru îndeplinirea obligațiilor. Cu atât mai mult, profunzimea și temeinicia cunoștințelor teoretice și practice însușite ca efect al unor trăiri nemijlocite sunt condiționate de intensitatea și caracteristicile acestor trăiri. Timpul reprezintă doar una din mărimile ce determină volumul cunoștințelor teoretice și practice pe care le numim experiență. Cunoștințele însușite pe baza trăirilor nemijlocite se pot dovedi foarte utile, dar există și pericolul ca ele să nu reflecte corect realitatea sau noua realitate, modificată față de cea anterioară. Experiența profesională bazată pe înțelegerea legăturilor esențiale între procese și fenomene își păstrează valoarea dacă sunt schimbate condițiile în care a fost obținută, având un caracter de ordin formativ, fiind utilă în diverse situații [10, p. 124].

În practica biblioteconomică se cunoaște că există personal de execuție/rutină care are o experiență și succese nesemnificative în activitatea profesională. Această categorie de personal este mulțumită de experiența pe care o are și consideră inutil să participe la programe de formare pentru însușirea unor noi procedee de acțiune. Un bibliotecar rutinat aplică fără discernământ ceea ce a învățat într-o perioadă a dezvoltării sale și și-a dovedit eficiența. Însă, dacă se schimbă condițiile, experiența lui profesională anterioară se poate dovedi insuficientă, limitată, uneori chiar inutilă. În mod firesc, este necesară organizarea instruirilor permanente, sistematice în corespundere cu particularitățile de vârstă ale adultului, care

și-a stabilizat în mare măsură interesele cognitive. De regulă, personalul participă în cadrul acestor programe dacă le înțelege utilitatea, vede corelația cu rezultatele pe care le poate obține în activitatea sa viitoare. La fel se comportă și formatorii, dorind ca eforturile pe care le depun să se regăsească în rezultatele superioare obținute în activitatea profesională [10, p. 124].

Participarea conștientă la formarea profesională continuă presupune:

- înțelegerea clară, profundă a conținuturilor de studiat;
- stimularea interpretării critice, capacității de argumentare, prelucrare și organizare a informațiilor, capacitatea de a opera cu datele, de a le aplica în rezolvarea unor probleme teoretice și practice;
- asocierea de date, idei, articularea între datele noi și cele vechi, integrarea cunoștințelor noi în structurile anterioare și restructurarea acestora potrivit noilor asimilări [3, p. 49-50].

Conștientizarea necesității instruirii continue a personalului de specialitate din biblioteci poate fi redată de spirala competenței propusă de Zeno Gozo (Figura 2):

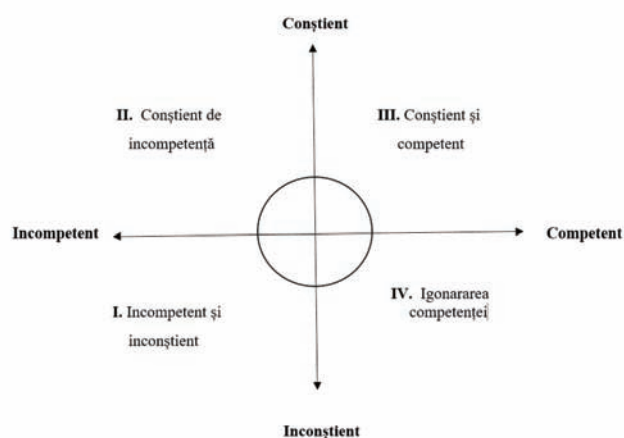

Figura 2. Spirala competenței
Sursa: Gozo, Zeno [4, p. 17]

Zona de start pornește din cadranul „incoștient-incompetent” în care este inclus personal care, pe lângă faptul că nu deține nivelul de competențe necesar, nici nu conștientizează acest lucru. Printr-un salt de nivel, se accede la zona „conștiența propriei incompetențe”, care poate duce la o stare de nemulțumire de sine însuși, conștientizând nevoia de instruire continuă. Bibliotecarii devin conștienți că au nevoie de cunoaștere, dezvoltare profesională. După ce a atins acest nivel, personalul conștientizează competențele deținute, sentimentul împlinirii ajunge la maxim, fiind mulțumit cu ceea ce este, cu ce știe etc. la locul de muncă. Conștientizarea competențelor sale reprezintă apogeul evoluției parcurse de-a lungul carierei sale. Însă această împlinire ce a avut loc riscă să împiedice evoluția spre stadiul următor. Cadranul trei reprezintă zona în care bibliotecarii se opresc în a învăța, considerând că au atins nivelul necesar și chiar suficient. Se blochează evoluția, are loc „ignorarea competenței” ce se atinge în cadranul patru. Bibliotecarul se auto-mulțumește cu competențele și capacitățile achiziționate [4, p. 17].

Una din problemele ce țin de educația continuă a personalului de specialitate din biblioteci este atitudinea față de formarea profesională continuă și succesul în învățare. Prin succes, în procesul de învățare se înțelege rezultatul nemijlocit care poate fi examinat și efectul de durată care se repercutează

în practica învățării [7, p. 37]. Atitudinea și succesul depind de organizarea efectivă a procesului de formare pentru grupul-țintă de bibliotecari, adică mai general și mai special față de conținut, scopuri, motivații, atitudini etc.

Conținutul programului educațional se stabilește în corespundere cu necesitățile de formare profesională continuă a personalului de specialitate din biblioteci. În continuare, este prezentat modelul cerințelor de dezvoltare profesională a persoanei ce urmează a fi integrată în programul de formare continuă.

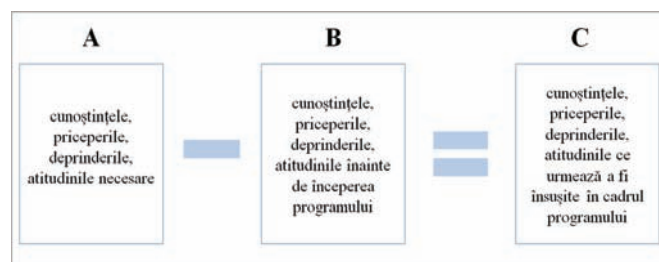

Figura 3. Formula de determinare a cerințelor de pregătire $A=B=C$
Sursa: Adaptat după Preda, Constantin [10, p. 27]

Dacă se notează cu A modelul ce urmează a fi realizat în procesul de formare – totalitatea cunoștințelor, priceperilor, deprinderilor, precum și atitudinilor necesare în activitatea profesională, cu B cunoștințele, priceperile, deprinderile și atitudinile persoanei care urmează să fie încadrată în programe de formare și dacă se face diferența între A și B rezultă C – cerințele de formare profesională continuă. Toate menționate în A ca necesare pentru practicarea profesiei și care nu se regăsesc în B unde este indicat nivelul de pregătire anterior începerii unui program de formare vor apărea în C care reprezintă conținutul programului. Conform acestei formule, se stabilește conținutul programului educațional. Programele educaționale privind formarea/dezvoltarea capacităților de aplicare a cunoștințelor, deprinderilor, abilităților în contexte noi sunt destinate pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice din domeniu. Conținuturile sunt percepute ca „vehicule” de formare a competențelor profesionale de nivel superior, a atitudinilor și valorilor necesare unui bibliotecar într-o societate informațională și comunicațională [3, p. 129].

Conținutul educației continue personalului de specialitate din bibliotecile Republicii Moldova actualmente sunt influențate de tendințele manifestate pe plan intern și extern:

- Fundamentarea formării și perfecționării pe principiul educației continue. Acest principiu se impune în cazul bibliotecarilor (indiferent de categorie, post ocupat) datorită influenței următorilor trei factori: profesionalizarea cerută de managementul instituției infodocumentare, inovarea accentuată în practica și teoria biblioteconomică și criza de bibliotecari în biblioteci. Respectarea principiul permanenței educației personalului de specialitate din biblioteci contribuie la dobândirea și dezvoltarea individualității în gândire, a capacității prospective, de selectare și de sistematizare a informațiilor și cunoștințelor;
- Crearea de sisteme naționale pentru formarea profesională continuă a personalului. Această tendință se manifestă pe plan mondial prin înființarea unor instituții specializate pentru ridicarea nivelului de pregătire a cadrelor;
- Conceperea și realizarea activității de formare, în funcție de post, nivel de pregătire, experiență, categorie de vârstă,

tip de bibliotecă, etc. În baza acestor criterii, sunt adaptate conținuturile, intensitatea și periodicitatea activităților de formare și perfecționare la caracteristicile fiecărei grupe;

- Orientarea previzională a instruirii continue prin concentrarea preocupărilor și activităților de perfecționare asupra dezvoltării capacității de a sesiza, stimula și analiza noul, asupra amplificării utilizării metodelor și tehnicilor capabile să formeze comportamente flexibile și anticipative;
- Creșterea considerabilă a rolului autoperfecționării ca urmare a soluționării și realizării sarcinilor la locul de muncă;
- Proiectarea programelor de formare continuă diferențiate în funcție de obiectivele specifice urmărite;
- Evaluarea sistematică a rezultatelor programelor de perfecționare a personalului [8, p. 304].

În organizarea și desfășurarea programelor de formare profesională continuă este necesar să se țină cont de nivelul de cunoștințe și aptitudini ale fiecărei persoane, experiența profesională.

În educația continuă a personalului de specialitate din bibliotecă se identifică următoarele probleme: pe de o parte, obligativitatea participării nu este asigurată din punct de vedere instituțional, iar pe de altă parte, poziția celor ce participă în procesul de instruire continuă este duală (una de conștientizare de acumulare a experienței, alta – nesiguranța, frica, dificultatea față de nou). Una din cerințele de bază a prestatorilor de educație continuă este de a oferi personalului de specialitate din bibliotecă programe educaționale relevante. În acest context, Darlene E. Weingand [13] propune asigurarea calității formării profesionale continue a personalului de specialitate din bibliotecă prin parcurgerea următoarelor etape:

Evaluarea nevoilor, primul pas către calitate. Cine va participa la program? Care sunt nevoile participanților? Care sunt cele mai potrivite strategii de învățare pentru a răspunde acestor nevoi?

Planificarea/dezvoltarea obiectivelor programului, etapa în care, conform rezultatelor evaluării nevoilor, se proiectează programul educațional potrivit cerințelor de instruite a adulților.

Evaluarea activităților educaționale, atât etapa finală, cât și punct de plecare pentru viitoarele activități educaționale.

Organizarea calitativă a procesului de formare profesională continuă, prin activitatea de predare-învățare-evaluare, reflectă unitatea dintre cele trei dimensiuni (funcțională, structurală, operațională). Aceste dimensiuni pot fi înțelese mai bine prin aflarea răspunsurilor la următoarele întrebări:

- din punct de vedere funcțional: *de ce se organizează?* (pentru atingerea obiectivelor propuse);
- sub aspect structural: *cine?* (învăță, predă, evaluează); *în ce condiții?* (social-istorice, culturale etc.); *cu ce resurse?* (umane, informaționale, materiale); *în baza căror norme?* (profilul socio-demografic);
- în plan operațional: *cum se desfășoară?* *cum se controlează și cum se reglează?* (prin conexiune inversă) [3, p. 17-18].

E.V. Avramova [15, p. 29] conchide că prezența unui sistem dezvoltat/organizat de formare continuă a personalului este unul dintre indicatorii calității muncii bibliotecii în ansamblu, deoarece permite reproducerea calității resursei umane, confirmând teza că biblioteca este un sistem de auto-organizare. Autorul a menționat caracteristicile sistemului de formare continuă ale personalului la nivel de instituție: mobilitate; posibilitatea bibliotecii să corespundă cerințelor

vieții moderne; mecanism pentru actualizarea constantă a competențelor profesionale ale personalului; axarea pe soluționarea sarcinilor specifice bibliotecilor publice prin conținutul variat al programelor educaționale nu poate fi oferit, pe deplin, de nicio altă organizație educațională; corespunde nevoilor curente ale personalului care nu pot fi realizate de sistemul național, regional de dezvoltare profesională. Prezența acestui model de instruire permite bibliotecii să fie viabilă, să supravețuiască factorilor de risc și diverselor crize.

Problema posibilității de învățare se soluționează individual în mod diferit și este influențată de factorii sociali [15, p. 27]. Factorii sociali cred că pot impulsiona sau împiedica procesul de învățare a personalului de specialitate din bibliotecă. Analizând factorii sociali relevanți pentru procesul de formare, deosebim trei dimensiuni: (1) interacțiuni în cadrul grupeii de învățare, inclusiv între formator și participanți; (2) influențe ale grupelor sociale în care trăiesc cei ce învață; (3) efectele modelelor sociale [15, p. 24].

Un aspect important în studierea formării profesionale continue este capacitatea de învățare a personalului de specialitate din bibliotecă. Capacitatea de învățare presupune capacitatea de a prelua ceva nou, de a cunoaște pentru a contribui la schimbări. Factorii care influențează capacitatea de învățare sunt adresarea directă, flexibilitatea, energia de învățare și tehnica de învățare.

Adresarea directă – presupune deschiderea și capacitatea de receptare determinată de motivație în procesul de învățare. Trebuie să existe o interdependență între adresarea directă pentru acumularea cunoștințelor și dorința de a reține cele învățate. Putem adăuga faptul că adresarea directă este dependentă de experiența și necesitatea de a participa în procesul de instruire. În caz contrar apar oboseala, lipsa interesului și reușitei în învățare.

Flexibilitate – presupune capacitatea de a acumula informații noi și de a folosi experiențele existente pentru prelucrarea noului în vederea schimbării de sine și a celor din jur. Flexibilitatea contribuie la menținerea capacității bibliotecarilor de a se instrui continuu.

Energia învățării – presupune în ce măsură personalul de specialitate din bibliotecă este obișnuit să învețe pentru a atinge un scop și a evita un „pericol”. Pentru energia învățării este foarte importantă stabilirea clară a scopurilor de formare.

Adresarea directă, flexibilitatea și energia învățării sunt tehnici de învățare care, fiind puse în mișcare, devin capacități de învățare [7, p. 9-10].

De asemenea, pentru educarea continuă a bibliotecarilor este foarte importantă motivarea. Pentru că „fără motivare nu există impuls și puterea de a rezista la învățare” [7, p. 40]. Pe de o parte trebuie să se țină cont de scopul cursului, iar pe de altă parte – de starea motivațională a formabililor. Personalul are nevoie de o motivație specială. Cercetătorul Isaac Osei [9], abordând problema motivației personalului de specialitate din bibliotecă de a participa la un curs, seminar sau atelier profesional (în baza experienței Bibliotecii Universității de Științe și Tehnologie, Kumasi) consideră că dacă profesioniștii nu sunt entuziaști, poate exista o situație de „dezvoltare involuntară a personalului”, iar rezultatul final se poate dovedi a fi ineficient. Problema se agravează atunci când organizația este incapabilă de a furniza resursele necesare pentru a aplica în practică o nouă tehnică sau abilitate după participarea la instruire continuă, considerând că se

va pierde entuziasmul, iar angajații vor deveni frustrați și nemulțumiți. Sub aspect motivațional, Constantin Schifirneț [11, p. 11] consideră că sunt necesare:

- formarea motivației la personalul neinteresat în educație continuă;
- stimularea participării la acțiuni de educație continuă;
- formarea convingerii participării active la viața socială la personalul deja instruit.

Concluzii. După cum se știe, cunoașterea este situațională și depinde de circumstanțele în care o primim. Sistemul de educație continuă a personalului de specialitate din bibliotecă trebuie să-și stabilească sarcina de a le dezvolta bibliotecarilor noi moduri de gândire, permițând stabilirea obiectivelor pe termen lung și dezvoltarea modalităților de realizare a acestora. La etapa actuală, specialiștii din informare-documentare se confruntă poate, mai mult ca alții, cu necesitatea unei formări permanente. Dezvoltarea competențelor profesionale ar trebui să demareze, plecând de la programe de formare profesională continuă relevante. Formarea continuă trebuie realizată utilizând toate instrumentele și resursele disponibile. Personalul necesită conștientizare de a învăța, de a-și pune în valoare competențele, pentru a progresa în domeniu. Este nevoie de concentrare asupra problemelor enumerate și eforturi la nivel individual, instituțional, statal, privind:

- ▶ crearea de condiții și posibilități pentru educația continuă, bune organizări și planificări;
- ▶ actualizarea cunoștințelor și competențelor profesionale conform necesităților de formare și cerințelor societății cognitive;
- ▶ atitudinea individuală și motivarea personalului de a participa continuu la formare și autoformare;
- ▶ îmbunătățirea conținuturilor programelor educaționale.

Referințe bibliografice:

1. BOLBOCEANU, Aglaida, et al. Repere conceptuale ale asistenței psihologice în învățarea pe tot parcursul vieții. Chișinău, 2018. 196 p. ISBN 978-9975-48-132-8.
2. Building Strong LIS Education: A Call to Global and Local Action. In: *IFLA BSLISE Working Group White Paper*. Cape Town [online]. University of Cape Town Libraries, 2018. [citată 28.10.2020]. ISBN 978-0-7992-2542-6. Disponibil: <https://openbooks.uct.ac.za/uct/catalog/view/liseducation/13/391-2>
3. DUMITRU, Constanța. *Teoria și metodologia instruirii. Teoria și metodologia evaluării*. Bacău: Alma Mater, 2014. 208 p. ISBN 978-606-527-407-5.
4. GOZO, Zeno. *O incursiune în educația adulților*. Timișoara: Artpress: Ed. Augusta, 2009. 119 p. ISBN 978-973-108.
5. HEYE, Dennie. Characteristics of the successful twenty-first century information professional. Oxford : Chandos Publishing, 2006. 180 p. ISBN 978-184-334-145-1.
6. IFLA/UNESCO. Public Library Manifesto 1994 [online] [citată 27.10.2020]. Disponibil: <https://www.ifla.org/publications/iflaunesco-public-library-manifesto-1994>
7. *Introducere în educația adulților* / coord.: Ileana Boeru. București: Editura FIAT LUX, 1995, 153 p. ISBN 973-97232-6-8.
8. *Management* / coord.: Nicolescu Ovidiu. București: Editura didactică și pedagogică, 1992. 384 p. ISBN 973-30-2301-9.
9. OSEI, Isaac. Professional staff development in academic libraries: the University of Science and Technology Library, Kumasi. In: *Librarian Career Development* [online]. 1996, nr. 4, vol. 4, pp. 31-36. [citată 26.10.2020]. ISSN 0968-0810. DOI: <https://doi.org/10.1108/09680819610152545>

10. PREDA, Constantin. *Formarea și perfecționarea profesională în procesul muncii*. București: Editura didactică și pedagogică, 1980, 141 p.

11. SCHIFIRNEȚ, Constantin. *Educația adulților în schimbare*. București: Editura FIAT LUX, 1997, 119 p. ISBN 973-9250-12-2.

12. VARLEJS, Jana. Dezvoltarea profesională continuă: Principii și acumularea celei mai bune experiențe [online]. *IFLA Continuing Professional Development and Workplace Learning Section*, 2008 [citată 27.10.2020]. Disponibil: <http://www.ifla.org/files/assets/cpdwl/guidelines/cpdwl-qual-guide-ro.pdf>

13. WEINGAND, Darlene E. Describing the elephant: what is Continuing Professional Education? In: *65th IFLA Council and General Conference Bangkok, Thailand, August 20 - August 28, 1999* [online]. IFLA, Latest Revision: June 15, 1999 [citată 19.07.2020]. Disponibil: <https://archive.ifla.org/IV/ifla65/papers/089-104e.htm>

14. WOOLLS, Blanche. Continuing professional education to continuing professional development and workplace learning: the journey and beyond. In: *Continuing Professional Development - Preparing for New Roles in Libraries: A Voyage of Discovery: Sixth World Conference on Continuing Professional Development and Workplace Learning for the Library and Information Professions*. Mtinchen: Saur, 2005, 307 p.

15. АВРАМОВА Е.В. Модель внутренней системы повышения квалификации кадров публичной библиотеки. In: *Научно-техническая информация. Сер. 1. Организация и методика информационной работы*. 2016, nr. 9, pp. 26–30. ISSN 0548-0019. Disponibil: <http://www.viniti.ru/products/publications/pub-1816#issues>

16. ВОЛЬФРАМ, Д. Формирование системы сильного библиотечно-информационного образования: доклад рабочей группы ИФЛА (мнение эксперта). In: *Библиотековедение* [online] 2019. vol. 68, nr. 2, pp. 205-210 [citată 5.11.2020]. ISSN 2587-7372. DOI: 10.25281/0869-608X-2019-68-2-205-210.

17. МАКЕЕВА, О. В. Компетенции библиотечных специалистов в эпоху цифровой экономики. In: *Труды ГПНТБ СО РАН: Научно-практический журнал*. 2019, nr. 4, pp. 84-89. ISSN 2618-7515. Disponibil: http://www.spsl.nsc.ru/download/archive/trudy-spsl_2019_-4-min.pdf

18. ЧУРЕКОВА, Т. М. Формирование профессионально компетентной личности в условиях непрерывного образования. In: *Образование через всю жизнь: непрерывное образование в интересах устойчивого развития* [online]. 2012, vol. 10, nr. 1, pp. 291-293 [citată 5.11.2020]. Disponibil: <https://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-professionalno-kompetentnoy-lichnosti-v-usloviyah-nepreryvnogo-obrazovaniya/viewer>

Activitatea editorială în orașul miciei Uniri

Gabriela Harea

Școala Gimnazială „Duiliu Zamfirescu” Focșani

e-mail: gabiharea@yahoo.com

În fiecare an, sărbătorirea Miciei Uniri constituie, pe lângă nenumăratele activități de tip aniversar, și un prilej de reflecție asupra aportului adus la realizarea acesteia de către oamenii de cultură. Dar despre activitatea culturală din orașul de pe Milcov, despre tradițiile culturale de aici, despre emulația spirituală și contribuțiile datorate intelectualității focșănene nu se poate vorbi fără a se aminti și despre activitatea editorială locală.

Momentul de debut al acesteia poate fi considerat apariția „Comisiunii Centrale a Principatelor Unite”, buletin al Comisiei Centrale de la Focșani. Periodicul a apărut între 8 și 20 iulie 1859, în format 32x24 cm. Primul Protocol din 27 mai s-a tipărit la Focșani, celelalte la București, dar apăreau cu multă întârziere. Abia în mai 1860 se hotărăște să se amenajeze o tipografie proprie a Comisiei, „cu doi zețari”, care a funcționat cu chirie în casa Ruxandrei Similache. Din 1861 se tipărea la această tipografie și „Almanahul Milcovului”¹. Evident că și mai înainte de această dată au existat ateliere tipografice (tipografia lui Gh. Samolada, cea a lui V. Nanu), dar acestea dispuneau de posibilități tehnice limitate, de multe ori scoțând pe piață lucrări tipărite în condiții grafice nu tocmai corespunzătoare, dar nu acest lucru este cel mai important. Esențial este faptul că a existat o preocupare în acest sens, acei tipografi inimoși asumându-și și sarcina de editori. Într-o astfel de tipografie apare la Focșani, în 1858, broșura de cugetări „Diata lui Cilibi Moise Vestitul”².

Mai târziu, după Unirea de la 1859 și reformele lui Cuza, activitatea editorială cunoaște un mare avânt, astfel că la începutul secolului al XX-lea, în Focșani, funcționau 52 de tipografii, număr nedepășit până astăzi. Dintre acestea, de menționat sunt „Cartea Putnei”, dar și „Cultura”³, tipografia „Modernă” a lui M.T. Dimitrescu, tipografia „Aurora” a lui D. Diaconescu, „Unirea”, a lui Al. Codreanu, unde s-au tipărit nu doar cărți și periodice focșănene, ci și din județele limitrofe⁴.

Din cele peste 250 de publicații periodice tipărite în Focșani din 1859 și până în 1943, dintre care peste jumătate au avut o apariție efemeră, majoritatea au prezentat în paginile lor aspecte semnificative ale vieții culturale locale, raportate la evoluția culturală generală a epocii. Cele mai multe au înregistrat mișcarea literară a vremii, pe care au reflectat-o de pe poziții și cu mijloacele cele mai diverse. Și dacă cel mai adesea preocuparea aceasta a rămas doar la treapta interesului documentar, au fost și publicații care au privit cu responsabilitate poezia și proza ce vedeau lumina tiparului în paginile lor. Așa se explică faptul că nume de răsunset în literatura epocii poposesec și în paginile focșănene.

Dintre primele publicații care își îndreaptă constant atenția asupra literaturii se pot aminti „Cavalu – foaie a intereselor

locale”, apărută între anii 1886-1890, cu preocupări pentru răspândirea și comentarea folclorului⁵, și „Fiat Lux” din 1923 care, alături de unele încercări literare locale, dezbate în paginile ei și probleme tangente literaturii.

Între anii 1894-1896 apare „Tribuna Liberă”, periodic bisăptămânal în care nume de prestigiu ca B.P. Hasdeu, George Coșbuc, Al. Macedonski, Duiliu Zamfirescu dau pulsul literar al vremii. Literatura originală, traducerile din literatura franceză, germană și rusă dau măsura unei deosebite preocupări pentru cultivarea limbii literare românești⁶.

Între anii 1885-1886 apreciatul actor focșănean Ioan Lupescu își propunea să facă din paginile revistei „Comicul” o tribună de afirmare a literaturii dramatice originale. Deși viața acestei publicații a fost destul de scurtă - șapte numere

D. F. Caian - Istoricul orașului Focșani - 1906

Sursa: arhiva personală a autoarei

apărute la intervale neregulate - ea rămâne ca o inițiativă meritorie prin programul pe care l-a lansat și prin caracterul său inedit (câte târguri de provincie de acum un secol se pot mândri cu o revistă de literatură dramatică în palmaresul lor cultural?)⁷.

Cu deosebire notabil pare efortul pe care îl face „Conservatorul Putnei” (1907-1910, 1913) de a prezenta în paginile sale literatura europeană a epocii, mai ales cea franceză, în traduceri de apreciat, cât și literatura română contemporană (M. Sadoveanu, C. Sandu Aldea etc.). Amintind și unele încercări de critică și istorie literară, remarcăm foiletoanele acestei publicații, ce se impuneau prin ținuta intelectuală ce încerca să depășească nivelul modest al publicisticii provinciale din acea vreme⁸.

În revista învățătorimii putnene „Frământări didactice” (1924-1934) este, de asemenea, prezentă preocuparea pentru literatură, atât prin proza lui Ion Ciocârlan, cât și prin memorialistica semnată de G. Longinescu, Simion Mehedinți, oameni ai Vrancei, sau Spiru Haret, legați puternic prin preocupările lor de aceste locuri⁹.

Între anii 1925-1934 apărea, la Focșani, o publicație numită „Căminul” ce „pleca din abnegația și entuziasmul câtorva intelectuali care se gândesc cu înfrigurare la datoria lor către națiune”¹⁰. În paginile sale găsim, în traducerea lui Pimen Constantinescu, pe Horațiu, Goethe sau Th. Störm. Studiile bibliografice ale aceluiași traducător, folclorul și studiile de istorie literară datorate profesorului Ion Diaconu, încă de pe atunci un nume de prestigiu în viața culturală focșăneană, ori proza lui Ion Ciocârlan, dau acestei publicații de orientare culturală generală o marcată tentă literară apreciată în epocă.

Revistele literare școlare au ocupat un loc important în cultura modernă românească. Una dintre primele reviste din țară de acest gen, numită simplu și sugestiv „Revista noastră”, a fost cea mai remarcabilă realizare a elevilor și a personalului didactic de la Liceul „Unirea”. Înființată în 1912 din inițiativa și sub conducerea profesorului Dimitrie Papadopol, conducătorul *Societății literare a elevilor*, revista a răspuns unei dorințe mai vechi a membrilor acesteia și a trăit mereu prin sufletul lor, ca și al celor care i-au îndrumat. Scopul ei a fost, de la început, stimularea creației literare și științifice a elevilor, sub îndrumarea profesorilor lor, precum și acela, atât de important, de a pune o cărămidă la făurirea unității culturale a tuturor românilor, într-o vreme când granițele nedrepte îi despărțeau. De aceea ea era răspândită și la liceele din provinciile românești aflate în afara frontierelor României de atunci, unde era primită cu entuziasm (una din rubricile revistei se intitula „Vești de la frați” și îi informa pe cititori despre evenimentele de seamă și frământările celor aflați sub dominație străină). Un alt capitol, „Revista revistelor”, făcea o prezentare a publicațiilor de interes pentru cultura elevilor, pentru formația lor spirituală. Un loc de frunte îl dețineau

în coloanele revistei comunicările elevilor asupra poeziilor și scriitorilor noștri, prezentate în ședințele *Societății literare a elevilor*, descrierea unor opere artistice renumite, notele de călătorie, toate urmărind dezvoltarea orizontului cultural al elevilor. Rubricile „Recenzii”, „Cronica teatrală”, „Probleme de matematică” trimise de colaboratori la diverse licee din țară vin să întregescă paleta preocupărilor aflate în atenția „Revistei noastre”. Publicație bilunară, tipărită în format mic, revista a apărut într-o primă serie în perioada 1912-1913, pentru ca din anul 1914 să-și schimbe coperta și să apară seria a II-a, sub conducerea profesorului Constantin Chifu.

Întreruptă în mai 1916, revista va reapărea abia în 1972, datorită muncii pline de abnegație a profesorului Petruche Dima, care a continuat tradiția redactorilor înaintași de a face din „Revista noastră” un act de cultură. Au apărut rubrici noi, cum ar fi: „Dintre sute de catarge” – destinată încercărilor literare, în acest sens de reținut ar fi debutul lui Victor Ion

Popa - „Foști elevi ai liceului Unirea” - Anghel Saligny, Simion Mehedinți, Duiliu Zamfirescu - „Foști profesori”, „Relația dintre muzică și poezie”.

Un larg ecou în publicația elevilor de la Liceul „Unirea” au găsit evenimentele marcante din istoria națională: Unirea Principatelor, 100 de ani de la Proclamarea Independenței, 70 de ani de la Răscoala de la 1907, 80 de ani de la asasinarea lui Nicolae Iorga, prilej cu care s-au publicat medalioanele unor personalități de seamă sau interviuri de marcă pe aceste teme. Numeroase numere ale „Revistei noastre” au avut un caracter omagial, fiecare dintre ele constituindu-se în izvoare autentice de informare, rod al căutărilor neobosite ale redactorilor săi: 90 de ani de la moartea lui Mihai Eminescu, 100 de ani de la nașterea lui Mihail Sadoveanu, 100 de ani de la nașterea lui George Enescu etc.

Preocupată permanent de frământările tinerei generații, rubrica

„Ancheta Revistei noastre” a pus în dezbatere probleme ca: folosirea timpului liber, idealul adolescenților, cartea preferată, relația profesor-elev, dar și profesor-manual, realizând adevărate mese rotunde unde elevi și profesori, invitați de la centrele universitare sau de cercetare științifică, academicieni, abordează deschis și curajos teme de importanță majoră pentru formarea orizontului cultural al tineretului, pentru pregătirea lui pentru viață.

Cuprinzând o gamă variată de probleme și adânc ancorată în viața liceului și a școlii românești, în general, cu o înaltă ținută științifică a materialelor conținute și o formă grafică excelentă, „Revista noastră” s-a făcut cunoscută și apreciată la concursurile la care a participat, fiind distinsă cu multe premii I și premii speciale ale juriului de-a lungul anilor¹¹.

În anul 1930 apărea la Focșani o nouă revistă, „Milcovia”, care completa lista unor publicații regionale de prestigiu precum: „Analele Dobrogei”, „Arhivele Olteniei”, „Analele Banatului”, sau „Țara Bârsei”. Cu acest periodic, subtitulat „revistă regională de studii”, publicistica focșăneană intra

Revista Noastră - Nr. 1/1912
Sursa: arhiva personală a autoarei

într-o etapă superioară de afirmare, neatinsă până atunci, aceea a cercetării științifice a realităților zonei geo-istorice a Vrancei. „Milcovia” s-a născut din dorința de exprimare a unor intelectuali putneni și râmniceni: profesori (N.A.I. Rădulescu, Ion Diaconu, Al. Arbore) la Liceul „Unirea”, cea mai înaltă flacăra școlară a acestui ținut, juriști (Aurel Sava – „recuperatorul” identității documentare a Vrancei istorice, G. Tatulescu), alți oameni de cultură: Ion Gane, I.M. Dimitrescu, Pimen Constantinescu și alții¹².

Primul număr, apărut în 1930, cuprinde articole de un mare interes și astăzi: Al. Arbore – „Călători străini despre Focșani”; Ion Diaconu – „Folclor din Râmnicu Sărat”; N. Al. Rădulescu – „Cutremurele din Moldova”; Virgil Arbore – „Cărți putnene”, recenzii și altele. Oricine se încumeta să scrie ceva serios despre acest ținut se simțea obligat să studieze colecția revistei. Din păcate, prima serie a „Milcoviei” nu a durat decât șapte ani; în ultimii 2-3 ani apărea tot mai rar, și numai datorită sprijinului financiar al Ligii Culturale.

La un moment dat, redactorul acesteia, N.A.I. Rădulescu, a fost nevoit să apeleze la zestrea soției sale pentru a o edita. Cele șapte numere, cuprinzând în total 924 de pagini, în care au semnat o serie de oameni de știință, cercetători, lingviști, istorici și literați - Simion Mehedinți, Duiliu Zamfirescu, Mihail Sadoveanu, Ion Pillat, Iorgu Iordan - au fost cunoscute și apreciate de personalități precum Al. Graur: „revista aceasta este un model de regionalism bine înțeles... o astfel de publicație merită să fie înțeleasă și sprijinită”¹³.

Uitarea, praful, ignoranța, cenzura au durat 35 de ani, adică până în 1970. De la această dată s-ar putea vorbi despre cea de-a doua serie a revistei, grație redactorilor de la cotidianul local „Milcovul”, care o „dezgroapă” din motive propagandistice, în primul rând. Prestigioasa publicație interbelică nu va mai beneficia decât de o ritmicitate pe care o promova onomastica socialistă a evenimentelor, tipărirea ei făcându-se fix la zile precum 1 Mai, 23 August, 30 Decembrie, ca un efort al unui bilanț pseudo-cultural comandat. În această situație nu se putea vorbi decât „în paranteze” de un nivel științific și cultural al revistei în care se puteau afla date despre producția de struguri la hectar sau planul cincinal... Se publicau, totuși, și versuri, proză, teatru scurt, cronici literare, foiletoane, dar cam mult drapate în haina metaforei, a calamburului, de unde doar inițiatii puteau descoperi adevărul, bucuria și frumusețea cuvântului. Au semnat în acele pagini și nume pe care literatura română le reține cu majuscule: Nichita Stănescu, Adrian Păunescu, Virgil Carianopol, Al. Piru, Virgil Huzum, Ionel Brandabur, Florin Muscalu, Dumitru Pricop, Virgil Panait. Această stare de lucruri a durat zece ani și au văzut lumina tiparului 30 de „pseudo-Milcovii” – de patru ori mai multe decât în prima serie!

În anul 2005, o serie de profesori și publiciști inimoși au redescoperit „Milcovia” și au editat seria a treia a prestigioasei

reviste vrâncene. Din colegiul director al acesteia fac parte prof. dr. Costică Neagu, prof. Ion Cherciu, prof. univ. dr. Vasile Taftă, acad. Valeriu Cotea. De remarcat este că această serie s-a întors la scopul inițial al revistei, acela al cercetării științifice a Vrancei, abordând-o sub toate aspectele: istoric, literar, geografic. Chiar și aspectul publicației amintește de prima serie a „Milcoviei”. Cunoscătorii au mari așteptări iar interesul este intens, însă timpul va da verdictul în ceea ce privește valoarea acesteia.

Un focșănean care și-a dedicat întreaga activitate recuperării identității sufletești a vrâncenilor a fost Simion Hârnea, grefier la Judecătoria de ocol Năruja. La îndemnul lui Simion Mehedinți și sprijinit îndeaproape de acesta, în urma unei ample activități de căutare și culegere a legendelor, a datinilor și obiceiurilor de pe aceste meleaguri, Hârnea scoate, între anii 1926 și 1937 colecția nemuritoare *Comoara Vrancei*. Seria a apărut în 14 numere, totalizând 12

broșuri: „Povestea Vrancei”-1926, „Ștefan Vodă și vrâncenii”-1929, „Țara Vrancei”-1930, „Datinile și obiceiurile noastre de la sărbătorile Paștelor”-1931, „Popa Șarban”-1931, „Frânturi din viața străbună”-fascicola I-1932, fascicola II-1933, „Polojanii din bătrâni”-1933, „Taine de codru”-1933, „Vremuri și oameni”-1935, „Preoții din trecutul Vrancei”-1936, „Schitul Valea Neagră”-1937¹⁴. Aparent disparate sau fără o legătură directă între ele, broșurile *Comorii* au o scurgere bine gândită, de la primul și până la ultimul număr, fiind structurate pe cinci direcții tematice: trecutul istoric vrâncian, legende și povestiri, nume de locuri, datini și obiceiuri vrâncene, preoți și așezăminte legendare vrâncene. Simion Hârnea scrie ca un trăitor al acestor meleaguri; stilul său ușor arhaic are savoare chiar și atunci când atacă probleme științifice. Snoavele culese „de la mama”, „de la tata”, de la alți săteni, transmit, pe lângă fondul etic sănătos, înțelepciunea și frumusețea limbii

române de pe meleagul vrâncian, repunând în uz cuvinte și expresii vechi: *colilie, așezat la creier, straiie, aracan de mine, robace etc.* Simion Hârnea, împătimit al tradiției, a cunoscut cultura populară și a devenit conștient de faptul că folclorul se pierde dacă nu este redescoperit și promovat. De altfel, întreaga *Comoară* este o suită de îndemnuri la adresa urmașilor de a-și aminti mereu, de a aduce la lumină aceste nestemate ale sufletului vrâncian, de a le face cunoscute întregii țări.

Proiectul *Comoara Vrancei* a fost completat și prin alte inițiative culturale: înființarea unei biblioteci „Popa Șarban” la Năruja, organizarea unei expoziții regionale a cărții (1936), comemorarea a 425 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare ș.a. Aceste activități au dus până peste hotarele Vrancei arhaice faima lucrării modestului grefier, astfel încât la încheierea celor 14 numere, *Comoara* a primit scrisori de felicitare de la Fundația Culturală „Regele Ferdinand I”, Casa Școalelor, scrisori de la mari personalități ale timpului: Ion

Revista Noastră - Nr. aniversar 2012

Sursa: arhiva personală a autoarei

Bianu – președinte al Academiei Române, Simion Mehedinți, C.C. Giurescu, N. Iorga ș.a. Semnificativă este, în acest sens, scrisoarea adresată de acad. Gh. Longinescu, originar din Focșani, care, la primirea broșurilor, exclamă: „Bravo și iar bravo și toate felicitările. Când în creierii munților sunt oameni care muncesc ca cei de la *Comoara Vrancei*, atunci (...) trăim zile mari!”¹⁵. Aceeași primire călduroasă le-a făcut-o și altor publicații de prestigiu ale timpului: *Universul*, *Universul literar*, *Revista istorică română*, *Curentul nou*, *Satul*, *Căminul*, *Frământări didactice* etc.¹⁶ Nu se știe de ce *Comoara Vrancei* și-a încheiat apariția, dar tipărirea a peste 480 de pagini în timp de peste 11 ani, când în cultura română au apărut opere fundamentale în toate domeniile, răspunsurile și aprecierile primite dovedesc faptul că Simion Hârnea a făcut un act de mare cultură prin care a relevat sufletul vrâncean în toată autenticitatea și splendoarea sa. O dovadă de recunoaștere, apreciere și omagiu va face prof. dr. Costică Neagu în 2007, la împlinirea a 70 de ani de la ultimul număr al *Comorii*, prin editarea într-un singur volum în colecția „Biblioteca Simion Mehedinți” a celor 12 broșuri ale operei de căpătâi a lui Simion Hârnea.

După 1937, odată cu încetarea primei serii a „Milcoviei” rămăsese un adevărat gol în viața spirituală a orașului în care iubitorii de cultură se obișnuiseră să găsească răspuns la multe din frământările lor intelectuale, la dorința lor de cunoaștere. Așa se explică de ce, la câțiva ani, o altă revistă îi lua locul, de asemenea, de o înaltă ținută științifică, dar cu un caracter diferit. Primul număr al publicației „Ethnos” a apărut în 1941, sub conducerea profesorului Ion Diaconu, cunoscut deja prin studiile sale de folclor și lingvistice, dintre care amintim: „Păstoritul în Vrancea” - 1930, „Folclor din Râmnicu Sărat” - trei volume editate în 1933, 1934 și 1948, „Psihologie și creație populară” - 1935”, „Reflexiuni despre cântul și versul popular” - lucrare distinsă cu premiul Academiei Române în 1946 ș.a.

Ion Diaconu reușea să surprindă, la începutul anilor '40, într-un context în care vrâncenii erau deja obișnuiți cu o activitate publicistică de o certă valoare, prin editarea primei fascicule – monumentale – de 356 de pagini din „Ethnos” care se intitula „revistă de grai, studiu și creație românească”. Pregătită pe parcursul a aproape doi ani, întârziată din cauza vitregiei vremurilor care, odată cu prăbușirea granițelor țării din vara anului 1940 și cu instaurarea teroarei legionare, avea să deruteze un timp viața culturală focșăneană, prima fascicolă a revistei venea să demonstreze că, deși „bietul om stă sub vremuri”, flacăra spiritului rămâne mai departe vie. Urmată de încă două asemenea fascicule în 1942 și 1943, revista aducea în cele peste 1000 de pagini dovada unui incontestabil salt peste condiția de până atunci a publicisticii literare focșăne. De un înalt nivel intelectual, comparabil cu cele mai de seamă publicații ale epocii și mai ales cu „Revista Fundațiilor”, „Ethnos” cultivă alături de literatură (aici vor apărea, de preferință, talente locale) critica

și istoria literară, folclorul, lingvistica, etnologia. „Repertoriul periodicelor apărute în Focșani și în cuprinsul județului Putna în perioada 1859-1940” – Ion Diaconu, „Graiul putnean” – Iorgu Iordan, „Îndrumări noi în etnopsihologie” – C. Rădulescu-Motru, „Graiul viu – corectiv stilistic” – Leca Morariu sunt doar câteva dintre articolele care au fost cunoscute de publicul cititor prin paginile revistei „Ethnos”¹⁷. Trebuie menționate și alte semnături de prestigiu care au ridicat constant valoarea publicației focșăne: Sextil Pușcariu, Mihail Sadoveanu, I.A. Bassarabescu, Ion Ciocârlan, Ion Pillat. De remarcat este că seria „Ethnos-ului” se deschidea cu *Cuvântul înainte* al unuia dintre cei mai de seamă cărturari români, Simion Mehedinți, care l-a încurajat pe Ion Diaconu în efortul său, așa cum o făcuse în urmă cu un deceniu cu N.A.I. Rădulescu, „părintele” spiritual al „Milcoviei”. Tot S. Mehedinți trasează programatic liniile după care se va conduce revista: „În toate împrejurările, sufletul este suprema putere a unui neam. Ruina adevărată nu începe decât atunci când sufletul este ruinat. „Ethnos” trebuie să fie așadar, templul în care trebuie să se adune spre păstrare și rodire toată moștenirea culturală a generațiilor dinainte de cutremurul veacului al XIX-lea, moment al începutului înstrăinării de noi și de ale noastre. (...) Mă bucur că un cărturar vrâncean și-a luat o sarcină atât de vrednică. După credința mea, „Etnos” va putea îndeplini trei meniri: va fi un semn de evlavie față de trecut, un document științific pentru toate timpurile și un sprijin pentru ziua de mâine.”¹⁸

Ca de atâtea ori în publicistica focșăneană, timpul și evenimentele nu i-au mai permis lui Ion Diaconu și revistei sale să-și concretizeze într-un tot aceste aspirații. În 1943 „Ethnos” își încheie apariția, sfârșindu-se cu acesta un strălucit capitol din viața editorială a orașului de pe Milcov, perioadă marcată de valoroase preocupări culturale și cu deosebire literare, de la foaia ocazională sau efemeră, la revistele a

căror semnificație depășea statornic cadrul local, provincial, înscriindu-se într-un areal cultural mai cuprinzător, cu certe orientări către problematica generală a culturii românești.

Dintre cele peste 250 de publicații apărute între anii 1859 și 1945, merită amintite următoarele: „Diata lui Cilibi Moise vestitul” - 1858, „Almanahul pe 532 de ani” - 1860, „Almanahul Milcovului” - 1861, „Gazeta de Focșani” cu 3 numere pe săptămână - 1865, „Curierul de Focșani” - 1874, „Adevărul”-1881-1888, „Geografia județului Putna” a învățătorului Fani Balcan - 1882, „Istorie a românilor” a profesorului Al. Puiu - 1884, „Geografia fizică, politică și economică a județului Putna” - Dumitru Rotta - 1886, „Curierul Putnei” - ziar politic, literar, comercial și industrial - 1889, „Chestiuni pedagogice” - 1890-1892, „Milcovul” - săptămânal liberal-conservator” - 1891¹⁹.

După 1900 activitatea editorială cunoaște aceeași efervescentă; apar acum: „Zăbrăuțul”, ziar independent - 1906, „Istoricul orașului Focșani” D.F. Caian - 1906, lucrare

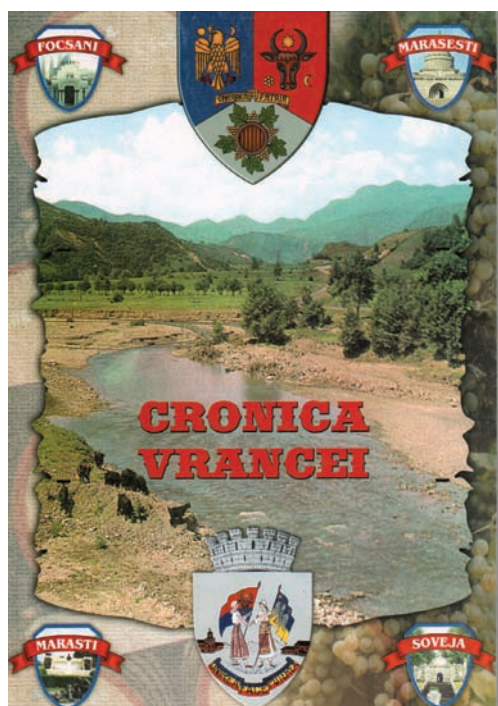

Comoara Vrancei - Nr. 3-4/1930
Sursa: arhiva personală a autoarei

premiată de Academia Română, „Sub cupola de vis” - volum de poezie semnat I.M. Rașcu - 1913, „Flautul de mătase” - volume de poezie ale lui Camil Baltazar - 1923, „Însemnări cu privire la orașul Focșani” - I.M. Dimitrescu - 1931, „Revista 13” - 1930 „Revista Geografică Română”, redactor N.A.I. Rădulescu, - 1938-1943, Al. P. Arbore - „Informațiile unor călători străini și alte notițe despre Focșani” și „Toponimia putneană” - 1930, Ion Diaconu - „Psihologie și creație populară” - 1935²⁰, „Reflexiuni despre cântul și versul popular” - 1946 - lucrare distinsă cu premiul Academiei Române, „Monografia județului Putna” - 1943²¹.

Odată cu instaurarea regimului comunist și apariția cenzurii, periodicele și tipografiile au început să dispară una câte una, pentru ca în anii '80 să nu mai existe decât săptămânalul „Milcovul” cu tipografia sa proprie, însoțit la evenimente festive de suplimentul „Milcovia”, „Revista noastră” a elevilor de la Liceul „Unirea” și alte broșuri ocazionale.

Cronica Vrancei - Nr. 1/2000
Sursa: arhiva personală a autoarei

După 1989 viața editorială cunoaște un nou avânt, apar noi tipografii, iar periodicele se înmulțesc și se orientează, cele mai multe dintre acestea, spre formatul online: „Monitorul de Vrancea”, „Ziarul de Vrancea”, „Anunțul vrâncean”, „Șansa vrânceană”, „Vrancea 24”, revistele „Focșanii”, „Vârstele școlii”, „Oglinda” și, desigur, seria a III-a a „Milcoviei”.

Demne de luat în seamă în această perioadă sunt și revistele școlare care, după exemplul „Revistei noastre”, încearcă să aducă în prim plan viața de elev. Aproape toate instituțiile de învățământ cu oarecare vechime și prestigiu și-au creat propriile reviste; de tip magazin, de creație literară, de cultură, acestea promovează mediul școlar și încearcă, după posibilitățile fiecăreia, să aducă în fața publicului cititor evenimente, noutăți, tinere speranțe.

Concluzionând, se poate remarca faptul că Focșaniul, mic oraș de provincie, a avut o vie și intensă activitate editorială, în strânsă legătură cu evenimentele care i-au marcat existența de-a lungul timpului.

Note:

1. *Ethnos – revista de grai, studii și creație românească*. Focșani, 1941, p. 26
2. *Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*. București, Editura Academiei R.S.R., 1979, p. 584
3. DUMITRESCU, H. *Cronica Vrancei*. Focșani: Editura DM Press, 2000, p. 209
4. CHERCIU, C. *Vrancea și ținutul Putnei – Un secol de istorie: 1820-1920*. Focșani: Editura NEURON, 1995 p. 243
5. *Ethnos – revista de grai, studii și creație românească*. Focșani, 1941, p. 33
6. *Ibidem*.
7. *Ibidem*, p. 34
8. *Ibidem*, p. 35
9. *Ibidem*, p. 45
10. *Ibidem*, p. 46
11. CIOBOTARU, T. *Monografia Colegiului Național Unirea Focșani*. Focșani: Editura Andrew, 2007, p. 214-218
12. *Milcovia – revistă regională de studii*. Seria a III-a, an I, nr. 1. Focșani: Editura Terra, 2005, p. 5
13. CHERCIU, C. *Vrancea și ținutul Putnei - o lume de altădată: 1921-1945*. Focșani: Editura Andrew, 2005, p. 157
14. CHERCIU, C. *Op. cit.*, p. 167-168
15. HÂRNEA, S. *Biblioteca Populară „Comoara Vrancei”*. Focșani: Terra, 2007, p. VIII
16. *Ibidem*.
17. GIURGEA, E. *Vrancea literară de altădată*. În: *Vrancea literară*, Focșani, 1984, p. 10
18. MEHEDINȚI, S. *Cuvânt înainte*. În: *Ethnos – revistă de grai, studii și creație literară*, Fascicula 1. Focșani, 1941, p. 7
19. DIACONU, I. *Repertoriul periodicelor apărute în Focșani și cuprinsul județului Putna*. În: *Ethnos – revistă de grai, studii și creație literară*, Fascicula 1. Focșani, 1941, p. 36
20. DIACONU, I. *Op. cit.*, p. 36
21. CHERCIU, C. *Op. cit.*, p. 316

Revista școlară Muguri și Flori - Nr. aniversar 2018
Sursa: arhiva personală a autoarei

Carmen Mihaiu. Preferințele utilizatorilor de bibliotecă, în schimbare?

Biblioteca Națională a României a căutat, cu precădere în ultimii 10 ani, prin încercări repetate, să își redefinească rolul pe piața culturală, în acord cu schimbările tehnologice și sociale. Deși la prima vedere poate părea simplu, în realitate lucrurile nu stau deloc așa. Încercările noastre, pline de bunăvoință, ce urmăresc să aducă în prim plan utilizatorul de servicii de bibliotecă și, de ce nu, consumatorul de produse culturale, se lovesc de inerția sistemului, ale cărui resorturi sunt reglementate de o legislație depășită, necorelată cu realitățile sociale de astăzi. Schimbările în domeniul culturii și al educației sunt majore, și nu totdeauna în bine. Însă, cum orice criză aduce cu sine oportunitatea unui nou început, pandemia ne obligă să facem schimbări în modul nostru de a acționa în fața provocării, de a regândi drastic modelele folosite până acum. Pandemia a creat o situație fără precedent, nepredictibilă și restrictivă, la care a trebuit să ne adaptăm rapid, să fim altfel, să descoperim răspunsurile cele mai potrivite pentru unele întrebări pe care, în alte condiții, le-am fi amânat pe termen nedefinit, în speranța analizării lor într-un timp „magic”. Pandemia a grăbit puțin lucrurile și ne-a creat „oportunitatea” trăirii unui astfel de timp, un timp ce a fost folosit pentru introspecție, evaluare, în scopul găsirii unor soluții optime la întrebările noastre.

Cuvinte-cheie: Biblioteca Națională a României - utilizatori - pandemie, Biblioteca Națională a României - utilizatori - preferințe, Biblioteca Națională a României - Covid-19 - schimbare

Ioana Frunte-Lată. Adolescenții și lectura (II)

Vârsta adolescenței, a trecerii de la copilărie la maturitate este deosebit de importantă, poate la fel de importantă ca trecerea de la viața intrauterină la cea de nou-născut. Este vârsta la care ființa umană este deosebit de fragilă, din acest motiv și limitele ei sunt neclare: începe la 12 sau la 14 ani? Se încheie la 18, la 20 sau chiar la 25 de ani? În plus, în multe studii de specialitate se face diferența dintre pubertatea (preadolescența) fiziologică, cu tendința de declanșare mai devreme decât odinioară și pubertatea în sens social care variază după epoci și locuri. Este unanim acceptată definiția lecturii ca proces cognitiv complex de decodare a unor simboluri având ca scop construirea sau derivarea unor sensuri și înțelegeri, proces care necesită creativitate și analiză critică. Folosită în actul comunicării, în schimbul de idei și informații, lectura contribuie la îmbogățirea limbajului, la nuanțarea și dezvoltarea exprimării. În România au existat, în ultimii ani, preocupări pentru studiul fenomenului lecturii în rândul tinerilor mai mult la nivel teoretic, acordându-se atenție în principal lecturii instituționalizate, ca mijloc de instrucție și educație.

Cuvinte-cheie: adolescenți - lectură, biblioteci românești - lectură - adolescenți, biblioteci românești - programe pentru adolescenți

Melania Luana Butnariu, Mariana Lucia Marian, Claudia Șerbănuță. Bibliotecari uniți

Pandemia cauzată de Covid-19 a creat contextul în care bibliotecarii să vină împreună, să organizeze și să participe voluntar la mai multe proiecte profesionale! *Maratonul de povești și Crăciunul împreună* - sunt două exemple minunate de cum se poate lucra într-o echipă națională, chiar în afara bibliotecii noastre, cu parteneri din afara județului sau chiar a țării, online, dar ținând însă aproape, profesional, bibliotecarii uniți. Voința bibliotecarilor de a oferi ceva publicului, chiar în condiții de pandemie, chiar și într-un mediu nou - online, s-a simțit la fiecare pas în organizarea evenimentelor. Formate noi, online, dar și structuri noi de proiecte realizate împreună de la distanță au unit voci puternice și profesioniste din biblioteci. Eforturile voluntare au fost răsplătite de emoție și înțelegerea mai

clară a rolului bibliotecarului - fie că e vorba despre citit povești sau de a contribui la păstrarea tradițiilor comunității lor.

Cuvinte-cheie: biblioteci românești - pandemie, COVID-19 - bibliotecari - proiecte online, maratonul de povești - Crăciunul împreună - proiecte online, WhatsApp - Sfoara virtuală, bibliotecari români - oportunități - proiecte comune

Cristina Baci. Donația Gheorghe Ionescu-Gion în colecțiile Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș

Publicist, profesor, istoric, născut la Pitești, la 14 octombrie 1857, Gheorghe Ionescu-Gion face parte din galeria figurilor luminoase pe care Argeșul le-a dat spiritualității românești. Desfășurând o susținută activitate în cadrul Ateneului Român, în anul 1885 va fi ales membru, iar din 1890 vicepreședinte al acestei instituții de cultură, până la încetarea sa din viață. Pentru prodigioasa sa activitate desfășurată pe multiple laturi, cu o seriozitate care i-a adus prețuirea unanimă a contemporanilor săi, în anul 1889, la numai 32 de ani, a fost ales membru corespondent al Academiei Române. În colecțiile Bibliotecii Județene Argeș, care numără aproximativ 500.000 de documente, se mai găsesc încă o parte din cărțile care au aparținut istoricului piteștean G. Ionescu-Gion și donate Piteștiului imediat după moartea sa. Dintre acestea, 66 de volume se află în depozitul general al bibliotecii. Dintre lucrările ce se află la secția de Colecții speciale, unele dintre ele conțin ștampila lui Gion (40 de volume), altele conțin dedicația autorilor pentru Gion (25 de volume), iar altele conțin numai ștampila bibliotecii Liceului I.C. Brătianu (16 volume). Printre semnatarii dedicațiilor și autografele, cu care autorii lor le-au dăruit apreciatului cărturar Ionescu-Gion, sunt nume cu rezonanță în cultura românească.

Cuvinte-cheie: Gheorghe Ionescu-Gion - donație, Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș - colecții speciale

Daniela Sava. Ziua Culturii Naționale

Ziua Culturii Naționale este o sărbătoare națională, care are loc anual în România pe data de 15 ianuarie cu scopul de a promova cultura, arta și efortul academic. Ziua de 15 ianuarie a fost aleasă ca Zi a Culturii Naționale, întrucât reprezintă data nașterii poetului național al românilor, Mihai Eminescu (1850-1889). Ziua Culturii Naționale a fost stabilită prin Legea Nr. 238 din 7 decembrie 2010. La 15 ianuarie 2021 s-au împlinit 171 de ani de la nașterea marelui poet Mihai Eminescu. Anul trecut, biblioteca de la Filiala Bâlea a Bibliotecii Județene ASTRA Sibiu l-a omagiat pe marele poet național, în cadrul unei activități organizate dar în acest an, din cauza contextului epidemiologic actual, organizarea diferitelor manifestări culturale în incinta bibliotecii a fost restricționată. Cu toate acestea, cuvinte precum cultură, educație, valori, bibliotecă sunt încă repere prin care se poate omagia această zi importantă pentru națiunea română.

Cuvinte-cheie: Ziua Culturii Naționale - biblioteci românești, Biblioteca Județeană ASTRA Sibiu - Mihai Eminescu - omagiu

Cristina Marinescu. „Cher confrère”: Intelectuali europeni de seamă îi scriu lui A.D. Xenopol

Pentru demnitatea națională, dar și pentru sănătatea identitară a nației, are sens să ne întoarcem mereu și mereu la exemplul înaintașilor, care dau adevărata măsură a virtuților culturale ale noastre, ca popor. Aspectul care trebuie reținut e faptul că exemplaritatea la nivel național corespundea exemplarității la nivel european, o adevărată deschidere spre universalitate. Alexandru Dimitrie Xenopol (1847-1920) a trăit într-o epocă în care era nevoie, în societatea românească, de a se pune, în limba noastră, bazele tuturor marilor domenii ale cunoașterii și culturii, înfloritoare în Europa acelor vremuri. Documente de corespondență de la Cabinetul de Manuscrise al Bibliotecii Naționale

a României ni-l restituie pe Xenopol în tot ce are spiritul lui mai caracteristic, nivelul european al operei sale, diseminată în traducere în străinătate, pentru schimbarea percepției europenilor asupra românilor și a istoriei lor. Cine îi scria lui Xenopol? Pentru noi, cei de azi, numele nu sunt familiare, dar o minimă cercetare relevă faptul că, la vremea lor, acești intelectuali erau cercetători și publiciști cu greutate în mediile academice din țări precum Franța, Belgia, Elveția, Germania, Italia. Interesant e faptul că nu vedeau în Xenopol doar un confrate, conversația ducându-se de pe poziții de egalitate, ci răzbate uneori și reacția afectivă pe care o au prietenii între ei, un interes uman dincolo de preocupările științifice.

Cuvinte-cheie: A.D. Xenopol - corespondență, Biblioteca Națională a României - colecții speciale

Lilia Povestca. Abordarea formării profesionale a personalului de specialitate din biblioteci din perspectiva educației continue

Problemele formării profesionale au apărut din necesitatea de a răspunde cerințelor lumii contemporane, tot mai complexă și schimbătoare sub aspect tehnologic, cultural și social. În ultimele decenii, domeniul biblioteconomie și științele informării a cunoscut o dezvoltare dinamică. Formarea profesională continuă a bibliotecarilor a fost adaptată la noile perspective și tehnologii. Cercetările din ultimele decenii au scos în evidență faptul că un bibliotecar nu poate fi considerat format pentru activitatea profesională dacă nu posedă atitudinile adecvate profesiei. În prezent, atitudinea participativă față de activitatea profesională în care este încadrat, receptivitatea la tot ceea ce apare nou în domeniu, înțelegerea necesității autoperfecționării permanente sunt considerate indispensabile pentru formarea unui bibliotecar calificat și competent. Educația continuă a personalului de specialitate din biblioteci este un angajament personal față de dezvoltarea competențelor profesionale. Autoarea prezintă starea actuală, influențele și tendințele manifestate pe plan intern și extern privind educația continuă a personalului de specialitate din bibliotecile din Republica Moldova.

Cuvinte cheie: biblioteconomie - formare profesională, bibliotecari - educație continuă, biblioteci din Republica Moldova - personal de specialitate - tendințe - educație continuă, competențe profesionale - programe educaționale

Gabriela Harea. Activitatea editorială în orașul micii Uniri

Despre activitatea culturală din orașul de pe Milcov, despre tradițiile culturale de aici, despre emulația spirituală și contribuțiile datorate intelectualității focșănene nu se poate vorbi fără a se aminti și despre activitatea editorială locală. Din cele peste 250 de publicații periodice tipărite în Focșani din 1859 și până în 1943, dintre care peste jumătate au avut o apariție efemeră, majoritatea au prezentat în paginile lor aspecte semnificative ale vieții culturale locale, raportate la evoluția culturală generală a epocii. Cele mai multe au înregistrat mișcarea literară a vremii, pe care au reflectat-o de pe poziții și cu mijloacele dintre cele mai diverse. Revistele literare școlare au ocupat un loc important în cultura modernă românească. Scopul acestora a fost, de la început, stimularea creației literare și științifice a elevilor, sub îndrumarea profesorilor lor, precum și acela, atât de important, de a pune o cărămidă la făurirea unității culturale a tuturor românilor, într-o vreme când granițele nedrepte îi despărțeau. De la foaia ocazională sau efemeră, la revistele a căror semnificație depășea statornic cadrul local, provincial, înscriindu-se într-un areal cultural mai cuprinzător, cu certe orientări către problematica generală a culturii românești, Focșaniul, mic oraș de provincie, a avut o vie și intensă activitate editorială, în strânsă legătură cu evenimentele care i-au marcat existența de-a lungul timpului.

Cuvinte-cheie: Focșani - activitate editorială, reviste culturale - creații

literare și științifice, Focșani - activitate editorială - cultură românească Carmen Mihaiu. Are Library Users' Preferences Changing?

The National Library of Romania has sought, especially in the last 10 years, on repeated attempts, to redefine its role on the cultural market, in accordance with technological and social changes. Although at first glance it may seem simple, in reality things are not like that at all. Our attempts, full of goodwill and well-intentioned, aiming to bring to the forefront the user of library services and, why not, the consumer of cultural products, are hit by the inertia of the system, whose resources are regulated by outdated legislation, uncorrelated with current trends and social realities. Changes in culture and education are major, and not always for the better. But, as any crisis brings with it the opportunity for a new beginning, the pandemic forces us to make changes in our way of acting in the face of challenge, of drastically rethinking the models used so far. The pandemic created an unprecedented, unpredictable and restrictive situation, to which we had to adapt quickly, to be different, to discover the most appropriate answers to some questions that, in other conditions, we would have postponed indefinitely, hoping to analyze them in a "magic" time. The pandemic hastened things a bit and created for us the "opportunity" to live such a time, a time that was used for introspection, evaluation, in order to find optimal solutions to our questions.

Keywords: National Library of Romania - users - pandemic, National Library of Romania - users - preferences, National Library of Romania - Covid-19 - change

Ioana Frunte-Lată. Teenagers and Reading (II)

The age of adolescence, the transition from childhood to adulthood is particularly important, perhaps as important as the transition from intrauterine to newborn life. It is the age at which the human being is particularly fragile, the reason why its limits are unclear: does it start at 12 or 14 years old? Does it end at 18, 20 or even 25 years old? In addition, many targeted studies differentiate between physiological puberty (preadolescence), with a tendency to start earlier than before, and puberty in the social sense, which varies according to times and places. It is unanimously accepted the definition of reading as a complex cognitive process of decoding symbols with the aim of building or deriving meanings and understandings, a process that requires creativity and critical analysis. Used in the act of communication, in the exchange of ideas and information, reading contributes to the enrichment of language, to the nuance and development of expression. In Romania there have been concerns in recent years for the study of the phenomenon of reading among young people more theoretically, paying attention mainly to institutionalized reading, as a means of instruction and education.

Keywords: teenagers - reading, Romanian libraries - reading - teenagers, Romanian libraries - programs for teenagers

Melania Luana Butnariu, Mariana Lucia Marian, Claudia Șerbănuță. United Librarians

The pandemic caused by Covid-19 created the context in which librarians come together, organize and participate voluntarily in several professional projects! The storytelling marathon and Christmas together are two wonderful examples of how to work in a national team, right outside our library, with partners from outside the county or even the country, online, but keeping close, professionally, united librarians. The willingness of librarians to offer something to the public, even in pandemic conditions, even in a new environment - online, was felt at every step in organizing events. New formats, online, but also new structures of projects carried out together remotely have united strong and professional voices from

libraries. Voluntary efforts were rewarded with emotion and a clearer understanding of the librarian's role - whether it's reading stories or helping to preserve the traditions of their community.

Keywords: Romanian libraries - pandemic, Covid-19 - librarians - online projects, story marathon - Christmas together - online projects, WhatsApp - Virtual string, Romanian librarians - opportunities - joint projects

Cristina Baciu. Gheorghe Ionescu-Gion's Donation in the Collections of the "Dinicu Golescu" County Library Argeş

Publicist, teacher, historian, born in Piteşti, on October 14, 1857, Gheorghe Ionescu-Gion is part of the gallery of luminous figures that Argeş gave to Romanian spirituality. Carrying out a sustained activity within the Romanian Athenaeum, in 1885 he was elected a member, and from 1890 vice-president of this cultural institution, until his death. For his prodigious activity carried out on multiple sides, with a seriousness that brought him the unanimous appreciation of his contemporaries, in 1889, at only 32 years old, he was elected a corresponding member of the Romanian Academy. In the collections of the Argeş County Library, which counts approximately 500.000 documents, there is a significant part of the books that belonged to the Piteşti historian G. Ionescu-Gion and donated immediately after his death. Of these, 66 volumes are in the library's general repository. Among the works in the Special Collections section, some of them contain Gion's stamp (40 volumes), others contain the authors' dedication to Gion (25 volumes), and others contain only the stamp of the "I.C. Brătianu" High School library (16 volumes). Among the signatories of the dedications and autographs, with which their authors gave them to the appreciated scholar Ionescu-Gion, there are some personalities' names that resonate in Romanian culture.

Keywords: Gheorghe Ionescu-Gion - donation, "Dinicu Golescu" County Library Argeş - special collections

Daniela Sava. National Culture Day

National Culture Day is a national holiday, which takes place annually in Romania on January 15 in order to promote culture, art and academic effort. January 15 was chosen as the Day of National Culture, as it represents the date of birth of the Romanian national poet, Mihai Eminescu (1850-1889). The National Culture Day was established by Law no. 238 of December 7, 2010. January 15, 2021 marked 171 years since the birth of the great poet Mihai Eminescu. Last year, the library at the Bălea Branch of the ASTRA Sibiu County Library paid tribute to the great national poet, in an organized activity, but this year, due to the current epidemiological context, the organization of various cultural events inside the library was restricted. However, words such as culture, education, values, library are still landmarks that can pay homage to this important day for the Romanian nation.

Keywords: National Culture Day - Romanian libraries, ASTRA Sibiu County Library - Mihai Eminescu - tribute

Cristina Marinescu. "Cher confrère": Notable European Intellectuals Wrote to A.D. Xenopol

For the national dignity, but also for the identity health of the nation, it makes sense to return over and over again to the example of the forerunners, who give the true measure of our cultural virtues as a people. The aspect that must be kept in mind is that the exemplarity at national level corresponded to the exemplarity at European level, a true openness to universality. Alexandru Dimitrie Xenopol (1847-1920) lived in an epoch in which it was necessary, in the Romanian society, to lay, in our language, the foundations of all the great fields of knowledge and culture, flourishing in Europe of those times. Correspondence documents from the Manuscript Office of the National Library of Romania return Xenopol in all its most characteristic spirit,

the European level of his work, disseminated in translation abroad, to change the perception of Europeans on Romanians and their history. Who wrote to Xenopol? For us today, the names are not familiar, but minimal research reveals that in their time, these intellectuals were accredited, acknowledged researchers and publicists in academia in countries such as France, Belgium, Switzerland, Germany, Italy. The interesting fact is that they did not perceived Xenopol only as a confrère as the conversation is moving from equal positions, but sometimes an emotional reaction that best friends share still lingers, a human interest beyond scientific concerns is distinguished.

Keywords: A.D. Xenopol - correspondence, National Library of Romania - special collections

Lilia Povestca. Approaching the Professional Training of Library Staff from Continuing Education Perspective

The problems of vocational training arose from the need to meet the requirements of the contemporary world, increasingly complex and changing in terms of technology, culture and society. In recent decades, the field of librarianship and information science has experienced a dynamic development. The continuing professional training of librarians has been adapted to new perspectives and technologies. Research in recent decades has shown that a librarian cannot be considered trained for professional activity if he does not have the right attitudes for the profession. Currently, the participatory attitude towards the professional activity in which he is employed, the receptivity to everything that appears new in the field, the understanding of the need for permanent self-improvement are considered indispensable for the training of a qualified and competent librarian. The continuing education of specialist library staff is a personal commitment to the development of professional skills. The author presents the current state, influences and trends manifested internally and externally on continuing education of the staff in libraries in the Republic of Moldova.

Keywords: librarianship - vocational training, librarians - continuing education, libraries in the Republic of Moldova - specialized staff - trends - continuing education, professional skills - educational programs

Gabriela Harea. Editorial Activity in the City of the "small Union"

One cannot talk about the cultural activity in the city on Milcov River, about the local cultural traditions, about the spiritual emulation and the contributions due to the Focşani intellectuals, without mentioning the local publishing activity. Of the more than 250 periodicals printed in Focşani from 1859 to 1943, more than half of which had an ephemeral appearance, most presented in their pages significant aspects of local cultural life, related to the general cultural evolution of the time. Most of them recorded the literary movement of the time, which they reflected from their positions and with the most diverse means. School literary magazines have occupied an important place in modern Romanian culture. Their purpose was, from the beginning, to stimulate the literary and scientific creation of students, under the guidance of their teachers, as well as that, so important, to put a brick in building the cultural unity of all Romanians, at a time when unjust borders separated them. From the occasional or ephemeral paper, to the magazines whose significance steadily exceeded the local, provincial framework, being part of a more comprehensive cultural area, with certain orientations towards the general issue of Romanian culture, Focşani, a small provincial town, had a lively and intense editorial activity, in close connection with the events that marked its existence over time.

Keywords: Focşani - publishing activity, cultural magazines - literary and scientific creations, Focşani - publishing activity - Romanian culture

SUMMARY

EDITORIAL

Are Library Users' Preferences Changing?
Carmen Mihaiu .....p. 1

HIGHLIGHTS ON LIBRARIANSHIP. LIBRARY GUIDELINES

Teenagers and Reading (II)
Ioana Frunte-Lată .....p. 3
United Librarians
Melania Luana Butnariu,
Mariana Lucia Marian,
Claudia Șerbănuță .....p. 11

ON ROMANIAN LIBRARIES

Gheorghe Ionescu-Gion's Donation in the Collections of
the "Dinicu Golescu" County Library Argeș
Cristina Baciu .....p. 15
National Culture Day
Daniela Carmen Sava .....p. 20

CULTURAL HERITAGE

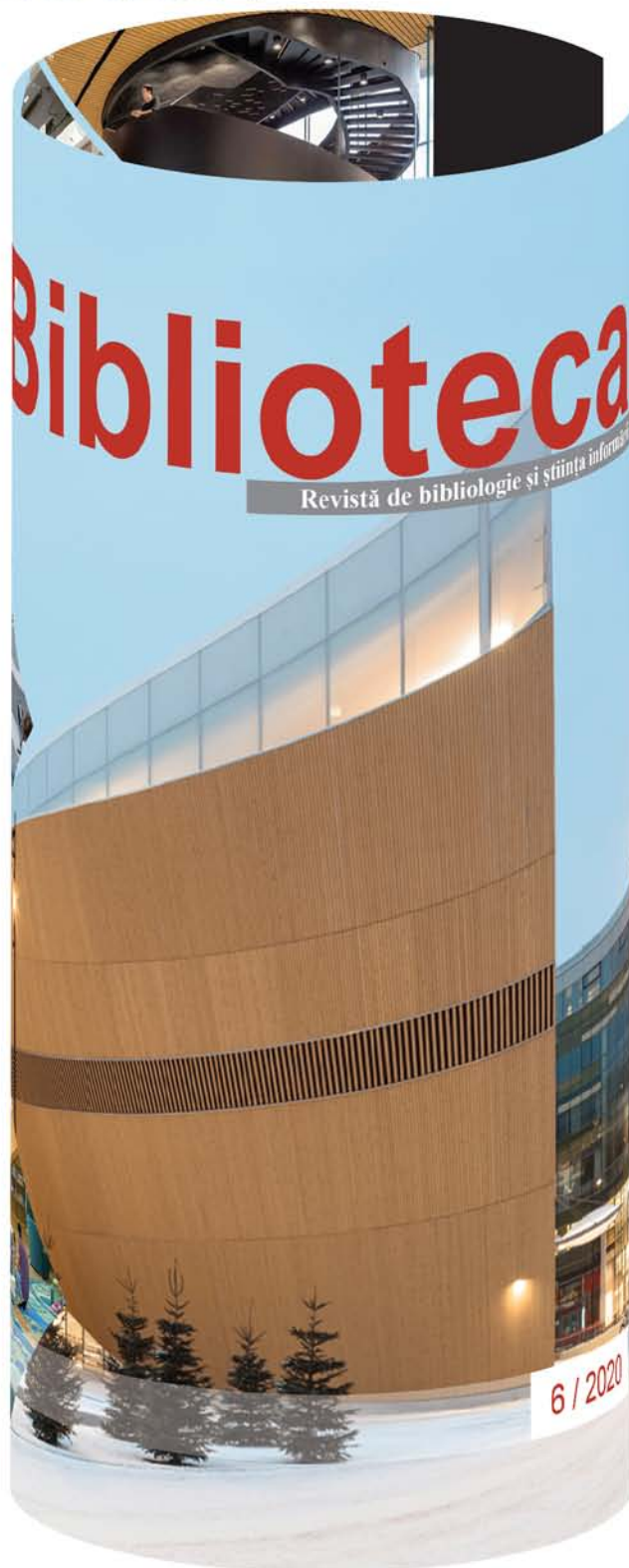
"Cher confrère": Notable European Intellectuals Wrote to
A.D. Xenopol
Cristina Marinescu .....p. 22

LIBRARY ABROAD

Approaching the Professional Training of Library Staff
from Continuing Education Perspective
Lilia Povestca .....p. 26

GUTENBERG'S GALAXY

Editorial Activity in the City of the "small Union"
Gabriela Harea .....p. 31

IMPORTANT

Din anul 2019, periodicul apare doar online, pe site-ul Bibliotecii Naționale a României, în secțiunea „Revista BNR”. Pentru achiziționarea de numere deja apărute, plata se face în contul Bibliotecii Naționale a României: RO42TREZ7035009XXX014057, TREZORERIE sector 3, București, cod fiscal: 6312079 – București sau în numerar la casieria bibliotecii. Costul unui exemplar este de 12 lei. *Persoană de contact: Adriana Iosif (tel.: 021.3142434/1075).*

ISSN 2668-618X
ISSN-L 1220-3386

9 771220 338686

